

Tvedestrand kommune

**Økonomiplan 2021-2024
Budsjett 2021 –
Kommunedirektørens forslag**

Kommunedirektørens forslag
17.11.2020

INNHOLDSFORTEGNELSE:

1. INNLEDNING	4
2. UTGANGSPUNKT OG RAMMER FOR BUDSJETTARBEIDET	6
2.1 GJELDENE ØKONOMIPLAN OG VEDTATT HANDLINGSPLAN	6
2.2 STATSBUDSJETTET	6
2.3 KORT OM KOMMUNELOVENS REGLER KNYTTET TIL BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN	6
3. HOVEDBILDER	7
3.1 UTVIKLING I TVEDESTRAND	7
3.2 HVA SKJER MED HANDLINGSROMMET FOR KOMMUNAL SEKTOR OG FOR TVEDESTRAND?	7
3.3 HVORDAN SER TVEDESTRANDBILDET UT I PLANPERIODEN? - SAMMENDRAG	9
4. HOVEDSTRATEGI	12
4.1 MÅLSETTING OG FORUTSETNINGER	12
4.2 STRATEGI	12
4.3 SATSINGSOMRÅDER OG NEDSTYRINGER	13
4.4 RISIKOELEMENTER	14
4.6 KOMMUNESAMMENSLÅING?	16
5. STYRINGSSYSTEM OG MÅLEKART	18
5.1 MÅLEKART FOR KOMMUNEN	18
5.2 HANDLINGSREGLER OG FINANSIELLE MÅLTALL	19
5.3 ORGANISERING AV ARBEIDET MED ØKONOMIPLAN OG BUDSJETT	20
6. STATSBUDSJETTET	21
6.1 OMTALE AV DET ØKONOMISKE OPPLEGGET FOR KOMMUNESEKTOREN	21
7. DRIFT	25
7.1 HOVEDOVERSIKT, BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT	25
7.2 HOVEDOVERSIKT DRIFT, NETTO FORDELING TIL SEKTORER	30
7.3 VIDEREFORING AV DAGENS DRIFT – KONSEKVENJUSTERT BUDSJETT	30
7.4 DRIFTSTILTAK SEKTORENE/ENHETENE	32
7.5 SAMLEDE DRIFTSINNTEKTER OG –UTGIFTER	48
7.6 ÅRSVERK	49
7.7 LIKVIDITET	49
8. INVESTERING	50
8.1 SAMLET OVERSIKT OVER INVESTERINGER MED FINANSIERING	50
8.2 NÆRMERE OM DE ENKELTE INVESTERINGSPROSJEKTENE	51
8.3 UTVIKLING AV LÅNEGJELD	61
9. SEKTORENE ANSVARSOMRÅDER	62
9.1 INNLEDNING	62
9.2 DE NYE SEKTORENE	62
9.3 ANSVAR 100 KOMMUNEDIREKTØREN OG POLITISKE STYRINGSORGANER	65
9.4 ANSVAR 105 ADMINISTRATIV STØTTEENHET	67
9.5 ANSVAR 110 BARNEHAGEENHETEN	70
9.6 ANSVAR 115 TVEDESTRANDSKOLEN	72
9.7 ANSVAR 120 PLAN, MILJØ OG EIENDOM	74
9.8 ANSVAR 125 TEKNISK DRIFT	77
9.9 ANSVAR 130 OMSORG OG REHABILITERING	79
9.10 ANSVAR 135 OPPFØLGINGSENHETEN	83
9.11 ANSVAR 140 FAMILIEHUSET – RESSURSSENTER FOR BARN OG UNGE	87
9.12 ANSVAR 145 NAV	90
9.13 ANSVAR 150 KIRKE OG TROSSAMFUNN	92

9.14	ANSVAR 160 TILLEGGSBEVILGNINGER, LØNNSOPPGJØR, PREMIEAVVIK OG OMSTILLINGSTILTAK	93
	VEDLEGG	95
1.	AVGIFTER, BETALINGSSATSER OG GEBYRER	95
2.	GEBYRER RTA	97
3.	PROGNOSEMODELL KS, SKATT OG RAMMETILSKUDD	100
4.	SØKNADER FRA ORGANISASJONER.....	102
5.	ØKONOMISKE OVERSIKTER ETTER TIDLIGERE FORSKRIFTER.....	103

1. INNLEDNING

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til økonomiplan 2021-2024 og budsjett 2021.

Handlingsplan 2021-2024 ble behandlet i egen sak, sak 49/20, i kommunestyrets møte 13.10.2020. Handlingsplanen viser hovedmålsetting, hovedstrategi og hovedsatsingsområdene som kommunestyret har lagt til grunn for de neste fire årene.

Årsbudsjettet for 2021 er et bindende dokument hvor kommunestyret fastsetter bevilgningene for neste års drift og investeringer. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp. Økonomiplanen er ikke bindende på samme måte som årsbudsjettet. Orientering om betalingssatser, oversikter m.m. følger som vedlegg i dokumentet.

Kommunedirektøren skal etter kommuneloven sørge for at politiske saker er forsvarlig utredet. Kommunedirektøren har etter lovverket ikke plikt til å legge fram budsjett og økonomiplan i balanse. Kommunens delegasjonsreglement sier at saker som framlegges til behandling i folkevalgte organer, skal være utredet av kommunedirektøren. I kommunens økonomireglement sies det at «Kommunedirektøren utarbeider et balansert forslag til økonomiplan og årsbudsjett til formannskapet». Deretter er det etter kommuneloven formannskapet som er gitt myndigheten til å avgir den endelige budsjettinnstillingen til kommunestyret. Formannskapet avgir sin innstilling 01.12.2020, denne legges ut til offentlig ettersyn før kommunestyret har sluttbehandling i møte 15.12.2020.

Utgangspunktet for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er statsbudsjettet for 2021, gjeldende økonomiplan, se K-sak 42/19, og vedtatt Handlingsplan 2021-2024, se K-sak 49/20. Vedtatt handlingsplan innebærer at kommunestyret har lagt en klarere instruks for kommunedirektørens arbeid med budsjett og økonomiplan enn tidligere, og dermed også klarere rammer for det som foreslås. Kommunedirektøren har så langt som mulig fulgt opp disse vedtakene i forslaget som nå legges fram. Kommunedirektøren må samtidig påpeke konsekvensene av og risikoen ved budsjett- og økonomiplanopplegget.

Kommunedirektøren karakteriserte den administrative budsjettprosessen høsten 2020 som den vanskeligste på lang tid. Det er bare å konstatere at prosessen inneværende høst har vært enda mer krevende. Et saldert (balansert) forslag var ikke klart før for få dager siden. Det har vært et til dels svært stort arbeidspress og mye ubetalt overtid på sentrale medarbeidere for å få et budsjett- og økonomiplanopplegget på plass. Det har også vært mindre tid enn ønskelig til involvering rundt identifisering og konkretisering av forslag til budsjettmessige tiltak og til endelig utforming av budsjettokumentene.

En fattig trøst er det at vi ikke er alene om en vanskelig økonomisk situasjonen, mange kommuner (inkl. flere av våre nabokommuner), ser nå ut til å ha klart større økonomiske utfordringer enn tidligere.

Kommunedirektøren opplever det som krevende og lite lystelig å presentere årets forslag til budsjett og økonomiplan. Opplegget for budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 er særdeles stramt og krevende og har lite eller intet handlingsrom. Videre innebærer opplegget enda flere kutt- og omstillingstiltak enn hva en har sett i de senere årene. Mange av tiltakene betyr bortfall av tilskudd, bortfall eller redusering av tjenester og tjenestemessig kapasitet. Noen tiltak betinger omstilling eller omorganisering. Flere tiltak forutsetter nedbemanning. Selv om kommunedirektøren tror en god del av dette kan løses internt, er oppfatningen at en ikke kan garantere at en kan unngå oppsigelser. Det gir også svært stor utfordring i det å klare å gjennomføre/ha kapasitet til å gjennomføre alle tiltakene, samtidig som ordinær drift og allerede vedtatte utviklings-/utbyggingsplaner skal følges opp. Dette forutsetter et kraftig fokus på omstillingsarbeidet både politisk og administrativt.

Likeledes øker også usikkerheten og risikoen knyttet til budsjettopplegget ytterligere, og kan sies å være «rekordhøy». Stadig økende gjeldsgrad binder handlingsrom for lang tid framover. Faren for underskudd, også i planperioden, er påtakelig. Og blir det underskudd vil de siste fondsreservene forsvinne, og faren for å komme på Robek-listen er da tilstede.

Tilslutt er det likevel viktig å minne hverandre om at kommunen i 2021 og resten av økonomiplanperioden skal yte tjenester for store beløp, og grunnfjellet i de kommunale tjenestene vil bli

oppretholdt. Vi har gjennom mange år med stram økonomi likevel klart å produsere mye gode kommunale tjenester.

Det er også på sin plass å påpeke det som har skjedd av positiv utvikling i Tvedestrand i den senere tid, og som legger grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst. Det er trolig grunnlag for å si at Tvedestrand nå kan ha utviklings- og vekstmuligheter en i moderne tid ikke har hatt.

Kommunedirektøren vil med dette takke alle som har lagt ned en stor innsats for å komme i mål i en krevende budsjettprosess, og nå overrekkes «stafettpinnen» til kommunens politikere som får en krevende oppgave med stort ansvar.

Avslutningsvis «visdomsord» fra journalist Jan Inge Krossli i Kommunal Rapport knyttet til spørsmål om tilstanden for den norske kommuneøkonomien: «I makro kan det virke greit, i mikro er det mange steder leit».

Nåværende kommunedirektør har også som vane å påpeke tilslutt til alle budsjettpresentasjoner at vi lever i et av verdens beste land! **Norge** er kåret til verdens **beste land å bo** i 15 år på rad av FNs utviklingsprogram (basert på FNs levekårindeks). Dette setter våre utfordringer og bekymringer i et større perspektiv.

Tvedestrand 17.november 2020

Jarle Bjørn Hanken
Kommunedirektør

Øyvind Johannesen
Ass. kommunedirektør

2. UTGANGSPUNKT OG RAMMER FOR BUDSJETTARBEIDET

2.1 Gjeldende økonomiplan og vedtatt handlingsplan

Et vesentlig utgangspunktet for kommunedirektørens budsjett- og økonomiplanarbeid er gjeldende økonomiplan, se K-sak 42/19 og vedtatt Handlingsplan for 2021-2024, se K-sak 49/20. I motsetning til tidligere år hvor handlingsplanen ble vedtatt samtidig med budsjett og økonomiplan i desember, ble handlingsplanen i år vedtatt allerede i oktober. Dette betyr at kommunestyret har lagt en klarere instruks for kommunedirektørens arbeid med budsjett og økonomiplan enn tidligere, og dermed også klarere rammer for det som foreslås.

Økonomiplanen viderefører det såkalte «Utviklingsalternativet» som siden 2015 har vært kommunens hovedstrategi for å nå kommunens hovedmålsettinger.

I K-sak 49/20 «Handlingsplan 2021-2024 – Endelig utkast», vedtatt 20.10.2020, opprettholdt kommunestyret «Utviklingsalternativet» med den framdrift som er forutsatt i gjeldende økonomiplan. I vedtaket står det bl.a. følgende: «Vedtatt handlingsplan for 2021-2024 legges til grunn for kommunedirektørens arbeid med årsbudsjett for 2021 og økonomiplan for 2021-2024.»

Det betyr store investeringer med m.a. bygging av ny felles barneskole for hele kommunen til en samlet, oppjustert, kostnad på 267,4 mill. kroner. Samlet er det lagt opp til å gjennomføre investeringer i bygg og anlegg på hele 394,2 mill. kroner i perioden 2021-2024, hvorav 34,7 mill. kroner gjeld vann- og avløp (selvkostområde).

2.2 Statsbudsjettet

Statsbudsjettet gir vesentlige rammer for kommunens budsjettarbeid. Skattenivå, statlige rammeoverføringer, øremerkede tilskudd og andre rammevilkår for kommunesektoren avklares i statsbudsjettet. Nærmere informasjon om statsbudsjettet gis i kapittel 6.

2.3 Kort om kommunelovens regler knyttet til budsjett og økonomiplan

Det er kommunestyret som selv vedtar budsjett og økonomiplan før årsskiftet hvert år. Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunens planer skal følges opp. Økonomiplanen og budsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og vise utviklingen i den kommunale økonomien inkl. gjeldsutviklingen. Både budsjett og økonomiplan skal deles i en driftsdel og en investeringsdel, settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underliggende organer. Økonomiplanen er ikke bindende.

Den nye kommuneloven sier også at kommunene skal forvalte sin økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Dette markerer lovens ideal og kommunestyrenes ansvar for langsiktig forvaltning, men det gir ingen fasit på hva som er god langsiktig forvaltning. Det er med andre ord rom for politisk skjønn. Det vises ellers til kapittel 5.2 om handlingsregler.

3. HOVEDBILDER

3.1 Utvikling i Tvedestrand

I løpet av få år har mye skjedd i Tvedestrand, noe som indikerer at kommunen er i startgroppen for en positiv transformasjon. I 2019 ble ny E18 vestover åpnet, ny fylkesvei 410 åpnet («Genistreken»), og kommunen fikk store nye næringsarealer klargjort. På Gjeving ble det nye Kystkultursenteret innviet.

I 2020 åpnet nye Tvedestrand videregående skole og den historisk store kommunale satsingen «Tvedestrand idrettspark». Kommunen tok over de gamle videregående skoleanlegget som vil gi muligheter for å løse flere behov for nye arealer for kommunale tjenester. På de nye næringsarealene er flere tomter solgt og flere nye bygg er under oppføring. Et flott nytt veiserviceanlegg på Grenstøl, inkl. den kommunale satsingen «Aktiv rast», åpnet denne høsten. Reguleringsplanarbeidet for ny E18 Dørdal-Tvedestrand er i gang og er planlagt sluttført ved utgangen av 1.halvår 2021. Dette legger grunnlaget for snarlig oppstart av arbeidet med ny vei som betyr mye næringsaktivitet i byggeperioden og framtidig raskere tilgang på arbeidsmarkeder øst for Tvedestrand. Arbeidet med bygging av ny stor kommunal barnehage på Bronsbu og nye boliger for personer med nedsatt funksjonsevne er også igangsatt dette året. Og samtidig arbeides det hele tiden med å bygge ut nødvendig teknisk infrastruktur. Ny felles barneskole for hele kommunen er under planlegging og endelig vedtak om igangsetting kan skje i kommunestyrets møte i desember 2020.

Det som har skjedd/skjer/skal skje i Tvedestrand legger grunnlag for konkurransekraft og framtidig vekst. Det gir forenklet og forkortet tilgang til større arbeidsmarkeder og knytter oss nærmere den såkalte Agderbyen hvor landsdelens vekstkraft ligger. Det legger grunnlag for mer lokal sysselsetting av både midlertidig og mer permanent karakter, det konsoliderer og gir vekstmuligheter for kommunens nest største arbeidsplass (den videregående skolen). Våre innbyggere får gleden av nye moderne bygg og anlegg med de muligheter for aktiviteter som dette gir.

Utviklingen vi nå ser og den utviklingen som kan komme er ikke noe som har kommet av seg selv. Store statlige, fylkeskommunale og kommunale satsinger og investeringer ligger til grunn. Det har vært jobbet målrettet i årevis for å få til det som nå har skjedd/er i ferd med å skje. Uten kommunestyrets såkalte «utviklingsalternativ» med bl.a. innføring av eiendomsskatt, hadde det som har skjedd av kommunale satsinger ikke vært mulig å gjennomføre. Men, «utviklingsalternativet» har også sin tydelige pris i form av store langsiktige gjeldsforpliktelser, risikoeksponering og behov for kommunale innsparinger og omstillinger.

3.2 Hva skjer med handlingsrommet for kommunal sektor og for Tvedestrand?

Samtidig som vi lokalt har den situasjonen eller det positive bildet som er omtalt i punkt 3.1, ser vi nå et nytt og strammere økonomisk bilde for kommunesektoren og for Tvedestrand kommune. Ikke minst har Covid-19-epidemien i inneværende år skapt en helt ny og uoversiktlig/usikker situasjon for samfunnsutviklingen på internasjonalt, nasjonalt og lokalt nivå. Og selvsagt påvirkes også kommuneøkonomien av denne situasjonen. Men, allerede før epidemien så vi et bilde hvor norsk økonomi var på vei fra en høykonjunktur til en lavkonjunktur.

Kommunesektoren har fra 2015 samlet sett hatt gode resultater, ikke minst pga. gode skatteinntekter. Siste avlagte regnskap for kommunesektoren (2019) viser et endret bilde med økende gjeldsgrad, svakere netto driftsresultat og gradvis redusert økonomisk handlingsrom. I 2019 ble f.eks. det samlede resultatet for kommunene redusert med nesten 30 prosent. Forskjellene mellom kommuner har økt, de fire største kommunene står for 60% av samlet positivt driftsresultat, mellomstore og mindre kommuner strever (Kilde: KS). Bildet for 2020 er noe uklart og uoversiktlig, ikke minst skaper Covid-19-situasjonen usikkerhet knyttet til f.eks. kommunale utgifter, lokal næringsutvikling og arbeidsledighet.

Kommunedirektøren registrerer at høstens budsjett- og økonomiplanarbeid i mange kommuner synes å være svært mye vanskeligere enn i de senere årene. For noen kommuner ser det ut til å være økonomiske utfordringer i en størrelsesorden en kanskje ikke har hatt før eller på svært lang tid. Hovedbildet kan være en kraftigere og raskere forverring i de kommunale økonomiene enn hva en tidligere har forutsett.

Den administrative budsjett- og økonomiplanprosessen i Tvedestrand kommune har denne høsten vært særdeles krevende. Tvedestrand kommunes økonomi har i moderne tid aldri vært særlig romslig, men det utfordringsbildet for økonomiplanperioden en nå har arbeidet med er kanskje den mest krevende i moderne tid. Et vesentlig spørsmål blir da; hva er det som skjer, hvorfor blir det slik? Nedenfor er det, ikke uttømmende, satt opp noen sentrale forklaringer. Noen av disse gjelder for mange kommuner, noen mer spesifikt for Tvedestrand kommune:

- Begrenset vekst: Statsbudsjettet for 2021 legger opprinnelig opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter med 2,0 mrd. kroner. Dette er i nedre del av det intervallet som inntektsvekst som ble angitt i kommuneproposisjonen for 2021. Veksten for Tvedestrand kommune (nominelt) er på 2,0 %, noe som er betydelig lavere enn snittet for Agderkommunene som er på 3,1 %. Hovedforklaringen på denne lave veksten er befolkningsmessige endringer, dvs. at vår andel av landets befolkning utløser en litt mindre andel skatt og rammeoverføringer enn i år. Nedgang i barnetall er f.eks. et tydelig bilde. For Tvedestrand innebærer statsbudsjettet omlag 6 mill. mindre inntekter i 2021 enn det som gjeldende økonomiplan var basert på korrigert for deflatorjustering. Den 29.10.2020 varslet regjeringen at de for 1. halvår 2021 vil bevilge 7,3 mrd. kroner ekstra til kommunesektoren. Dette med bakgrunn i at koronaepidemien har ført til store utgifter, og regjeringen vil legge til rette for at kommunene skal kunne fortsette å levere gode tjenester både under og etter epidemien. Store deler av disse midlene skal fordeles med likt beløp pr. innbygger, dvs. at ingen kommuner blir «vinnere eller tapere» knyttet til fordelingen av disse midlene. For Tvedestrand kommune utgjør dette omlag 5 mill. kroner ekstra, noe som kommunedirektøren alt har tatt inn i sitt forslag til budsjett. I tillegg har kommunen fått 0,5 mill. kroner til smittevernsoppfølging mv. Disse midlene ble avklart etter budsjettsalderingen og kommunedirektøren vil legge fram forslag til å sette av disse til eventuelle koronatiltak.
- Endrede statlige rammevilkår: Regjeringen legger opp til at maksimalsatsen for eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer skal være på 4 promille fra 2021 (mot 5 promille i 2020). En slik endring i rammevilkårene for eiendomsskatten gir kraftige konsekvenser for Tvedestrand kommune. Nedgang i maksimalsatsen innebærer isolert sett ca. 6 mill. kroner lavere eiendomsskatteinntekter for Tvedestrand i 2021 i forhold til 2020. Hadde en kunne videreført dagens eiendomsskattenivå i kommende økonomiplanperioden hadde dette gitt en samlet merinntekt på ca. 24 mill. kroner. For Tvedestrand er det heller ikke mulig med tiltak som ny taksering, dette gjøres i en del andre kommuner som f.eks. Arendal. I Tvedestrand kan ikke ny taksering gjøres før tidligst i 2027.
- Kraftig redusert utbytte: Tvedestrand kommune har i alle år tatt utbytte fra vårt eierskap i Agder Energi inn i finansieringen av kommunal drift. På det meste har det årlige utbyttet vært på nærmere 9 mill. kroner. I de senere årene har det vært på opp mot 6,5 mill. kroner pr. år. I 2021 blir i utgangspunktet kommunens andel av utbytte på ca. 2,5 mill. kroner basert på resultatet for selskapet i 2019 og gjeldende utbyttepolitikk. Pga. av ekstraordinære salgsinntekter kan utbyttet bli omlag 0,9 mill. kroner høyere, dvs. 3,4 mill. kroner, dette krever eget vedtak i selskapets styre. Uansett er dette en kraftig nedgang som gir umiddelbart negativ effekt for kommunens inntektsside. Det er lagt opp til en gradvis økning i utbytte til 5 mill. kroner i slutten av perioden.
- Demografiendringer: Den generelle utviklingen i landet er færre barn, flere eldre og flere personer med nedsatt funksjonsevne. Dette er en utvikling som vi ser tydelig også Tvedestrand. Dette har gitt press på pleie- og omsorgstjenestene gjennom flere år. I inneværende år har denne utviklingen for Tvedestrands del vært annerledes med noe lavere etterspørsel etter omsorgstjenestene. I et framtidsperspektiv må en legge til grunn at det blir

flere eldre og at etterspørsel av omsorgstjenester vil kunne øke. Demografiendringene gir behov for omprioriteringer i kommunene, en må prøve så godt en kan «å danse med demografien». Samtidig må kommunen også effektivisere driften og gjennomføre til dels store strukturelle endringer.

- **Levekårsutfordringer:** Tvedestrand har i langt tid, i likhet med flere andre kommuner på Agder, hatt betydelige levekårsutfordringer. Disse utfordringene har vist seg å vedvare over tid. Tydelige indikatorer for Tvedestrands del er f.eks. innbyggere på sosialhjelp, barnefattigdom, uføregrad, arbeidsledighet, sysselsettingsgrad, lavt utdanningsnivå, psykiske lidelser. Sysselsettingsgraden i Tvedestrand (2018-tall) var f.eks. på 59 %, noe som var den laveste på Agder. I skrivende stund har Tvedestrand den høyeste arbeidsledigheten på Agder med 4,4% mot 3,3 % i snitt på Agder og 3,5 % for landet som helhet. Våre levekårsproblemstillinger gir kommunen et høyere utgiftsbilde på flere områder enn i sammenlignbare kommuner rundt om i landet, f.eks. ser en dette på sosialhjelpsutbetalingene. Levekårsutfordringer har i mange år vært med å gi kommunen begrenset økonomisk handlingsrom, og det er ikke realistisk at dette bildet vil bli endret vesentlig med det første. Vi har de innbyggerne vi har, og med de utfordringene de har. Men, vi må fortsatt arbeide målrettet, langsiktig og tverrsektorielt mot å bedre levekårene for våre innbyggere. Bedre levekår gir bedre livskvalitet for den enkelte innbygger.
- **Bosetting av mennesker med varig redusert og nedsatt funksjonsevne:** Tvedestrand kommune har en også en utvikling hvor flere unge med redusert funksjonsevne nå bosettes/skal bosettes i egen bolig. Dette innebærer en betydelig utgiftsvekst allerede fra 2020, men aller mest fra 2022. I planperioden er det lagt inn en samlet netto økning i på omlag 7 mill. kroner for denne brukergruppen inkl. avlastning.
- **Gjeldsutvikling:** Gjeldsnivået i norske kommuner vokser stadig, i 2019 vokste sektorens korrigerte netto lånegjeld med over 8 %. Driftsinntektene økte med bare 3,7 %. Også i Tvedestrand øker nå gjelden markert, og den vil fortsette å øke betraktelig i hele den kommende økonomiplanperioden som følge av det svært høye investeringsnivået. Dette betyr vesentlig økte årlige utgifter til renter og avdrag. I 2024 skal det betales omlag brutto 49 million kroner i renter og avdrag, det innebærer en økning på omlag 11 million kroner fra 2020. I tillegg økes også kommunens risikoeksponering ved eventuelt økt rentenivå.

Men, det er tilslutt i denne sammenhengen verdt å minne om at kommunesektoren likevel har mer stabile rammevilkår enn hva vi ser for ulike deler av næringslivet. Tvedestrand har mange flinke, stabile og dedikerte ansatte, og vi har et bedre infrastrukturelt utgangspunkt enn noensinne. Det oppleves også til å være økende tro på en positiv utvikling av og i Tvedestrand.

3.3 Hvordan ser Tvedestrandsbildet ut i planperioden? - Sammendrag

Hva slags bilder er det da som avtegner seg i kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan? Hvordan ser det ut, hvilke investeringer og hvilke pluss/minus-tiltak foreslås?

Arbeidet med budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 er kanskje den mest krevende budsjettprosessen som kommunedirektøren har erfart gjennom mange års virke i Tvedestrand. Opplegget for budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 er særdeles stramt og krevende og uten handlingsrom. Denne situasjonen avtegner seg uansett hvordan en snur og vender på det, og er ikke særlig forskjellig uansett om en vil fravike det såkalte «utviklingsalternativet». «Utviklingsalternativet» innebærer dog en vesentlig gjeldsøkning, og dermed mer framtidig binding av handlingsrom og økt risikoeksponering knyttet til renteøkninger.

For å få saldert budsjett- og økonomiplanopplegget innebærer dette en rekke tiltak gjennom perioden, de fleste vil oppfattes som negative og innebærer bortfall av tilbud og også noe nedbemanning på ulike felt. Det kan bli behov for oppsigelser selv om en håper det vil være mulig å finne interne løsninger, slik at dette kan unngås.

En svært stor utfordring ligger i det å klare å ha kapasitet til å gjennomføre alle tiltakene samtidig som ordinær drift og allerede vedtatte utviklings-/utbyggingsplaner skal følges opp. Dette forutsetter et kraftig fokus på omstillings- og effektiviseringsarbeidet, både politisk og administrativt.

Usikkerhetene og risikoene i dette budsjett- og økonomiplanopplegget er dessverre svært mange og noen til dels relativt store. Den samlede risikoeksponeringen vurderes til å være «rekordhøy».

Nedenfor er det listet opp en del av det sentrale innholdet i budsjett- og økonomiplanopplegget (ikke uttømmende):

- Investeringsopplegget i planperioden er svært ambisiøst og tar utgangspunkt i gjeldende økonomiplan og kommunestyrets «bestilling», jfr. vedtatt Handlingsplan for 2021-2024. Dette innebærer i korte trekk ferdigstilling av ny barnehage på Bronsbu innen høsten 2022, ferdigstilling av nye boliger til unge med funksjonsnedsettelse til årsskifte 2021/2022 og tidligere skisserte infrastrukturtiltak. Videre skal det investeres i ny felles barneskole for hele kommunen, som skal være ferdig sommeren/høsten 2023. Dette blir det største investeringsprosjektet som kommunen har gjennomført, også større en nylig bygde Tvedestrand Idrettspark. I tillegg er det også en del mindre investeringstiltak i perioden, og det forutsettes at kommunen selger tomter og etter hvert bygg som del finansiering. For de største prosjektene er det beregnet interne byggelånsrenter som inntektsføres i driften. For nærmere detaljer om investeringsopplegget vises det til kapittel 8, Investeringer. Dette store investeringsbudsjettet vil kreve et klart og tydelig lederskap, samt stor administrativ og teknisk oppfølging, for å kunne bli gjennomført på en god og økonomisk forsvarlig måte. Kommunedirektøren vil gjøre oppmerksom på at dette ikke «gjør seg selv», det krever ressurser og kompetanse.
- Eiendomsskatten foreslås redusert til 4 promille fra 2021, ned fra 5 promille, pga. ny statlig maksimalsats innført fra 2021. Det medfører isolert sett en lavere eiendomsskatt på omlag 6 mill. kroner i 2021. Nedjusteringen av maksimalsatsen for eiendomsskatt til 4 promille rammer omlag 100 kommuner i Norge, og det blir fra Stortingets side ikke gitt noen særlig kompensasjon for dette overfor de kommunene dette rammer. Kommunedirektøren foreslår, i tråd med «føringene» fra vedtatt Handlingsplan, å ta bort bunnfradraget på 90 000 kroner pr. boenhet. Det vil gi en merinntekt på omlag 1,8 mill. kroner fra 2021. For innbyggerne blir det en nedgang i eiendomsskatten som følge ovennevnte endringer.
- Det foreslås å bruke til sammen omlag 2,6 million kroner av disposisjonsfond i perioden 2021-2023 for å saldere økonomiplanopplegget. I tråd med vedtatt Handlingsplan legges det opp til bruk av disposisjonsfondet i 2021 og 2022, og forventet avsetning i 2023 og 2024. Forutsetningen er selvsagt at kommunen klarer å gjennomføre store strukturelle, demografiske, organisatoriske og effektiviseringstiltak. Dette tærer selvsagt på våre reserver og gir mindre buffer til f.eks. å dekke opp for uforutsette situasjoner og eventuelle underskudd i perioden. Disposisjonsfondet vil på det laveste nivå være på 7,2 mill. kroner (2022). Forutsetningen er at kommunen ikke samlet bruker mer av disposisjonsfondet i 2020 enn budsjettet. Det er en stor usikkerhet.
- Det må gjennomføres betydelig med innsparings- og endringstiltak i driften i perioden. Svært mange av disse tiltakene vil få personal- og sysselsettingsmessige konsekvenser. Det foreslås tiltak på samlet opp mot 18-20 mill. kroner i forhold til budsjettet for 2020. Det budsjetteres med færre årsverk og vakanser med brutto om lag 32 årsverk i perioden. Dette tallet er inklusiv de årsverkene som det beregnet kan innspares ved nedlegging av barnehager, omlag 1 årsverk, og skoler, omlag 12 årsverk. Gjennomføring av etablering av ny barnehage og ny barneskole betinger, som vedtatt i gjeldende økonomiplan, at tre gamle barnehager og alle dagens fire barneskoler legges ned i perioden.

Ny ledelse- og organisasjonsstruktur vil redusere antall årsverk i første omgang med omlag 4,6 årsverk (2021), økende til 5,6 årsverk. Det kan bli ytterligere flere årsverk som må tas bort i perioden som følge av et ekstra effektiviseringstiltak på 4,4 mill. kroner, som er forutsatt fordelt ut på sektorene. Mange av innsparingstiltakene vil kreve mye videre arbeid, forhandlinger og/eller dialog med tillitsvalgt mv. før de kan realiseres. Kommunedirektøren har som målsetting av reduksjoner i bemanningen skal skje gjennom naturlig avgang, ved

turnover eller ved omplasseringer. Men, kommunedirektøren kan ikke garantere at det ikke blir aktuelt med oppsigelser. Oversikt over alle foreslåtte tiltak vises til punkt 7.4 budsjettkommentarene.

- Samtidig som mange årsverk må tas bort, vil det også måtte opprettes om lag 19 nye årsverk innen prioriterte områder, særlig innenfor tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne. I tillegg er det en økning på omlag 1,8 årsverk innenfor tidlig innsats og tilpasset opplæring i grunnskolen frem til ny barneskole er bygd, og også en økning på inntil 1-2 årsverk innenfor psykisk helse.
- Det blir noe få endringer i de kommunale avgiftene i perioden, kloakkavgiftene vil gå ytterligere ned i årene 2021-2022, slik at samlet avgiftsnivå vil reduseres med 625,- kroner inkl. mva. Ulike betalingssatser er justert noe for lønns- og prisvekst. SFO-satsen er økt med 100 kroner pr. måned fra 01.08.2021. Det flere år siden den siste ble justert. Det er ikke foreslått endringer i parkeringsavgiftene. Med nedgangen i også eiendomsskatten vil det samlede avgiftsnivå for kommunens innbyggere gå nominelt ned i 2021.
- De stramme budsjettoppleggene innebærer at «strikken strekkes langt» med tanke på inntektsanslag, og utgiftsanslagene er satt stramt. Det er ikke rom for mye uforutsette hendelser, eller endring i rammevilkår. Risikoelementene er i budsjettopplegget mange og tildels relativt store. Det er et høyt nivå på effektiviserings- og innsparingsnivået i budsjett-opplegget, og mange av de må gjennomføres fra 2021. Spesielt vil det pekes på tiltaket med et effektiviseringskrav på 4,4 mill. kroner på alle sektorene, som kommer i tillegg til alle de tiltakene som er lagt ut på hver sektor. Ekstra effektiviseringskrav er fordelt med 1 mill. kroner pr. sektor for de fire sektorene og 0,4 mill. kroner på stabsavdelingene. Det er kun satt av 0,5 mill. kroner til koronatiltak i 2021, noe som er et relativt lavt nivå, dersom kommunen får et større smitteutbrudd i 2021. Det er ellers forventet realvekst i kommunens frie inntekter i 2022, 2023 og 2024 med henholdsvis 3, 2 og 1 mill. kroner i forhold til 2021. I det ligger det en klar forventning om at kommunesektorens frie inntekter må styrkes i årene fremover.
- Kommunens investeringer i perioden er i stor grad lånefinansiert, og lånegjelden vil øke betydelig i perioden, med omlag netto 148,5 mill. for lån til investeringer. Lånegjelden til investeringer vil i slutten av 2024 ligge på omlag 746 mill. kroner, noe som er svært høyt. Dette gir klare bindinger for kommunens handlefrihet i flere ti-år framover, og stor gjeld øker også kommunens risikoeksponering ved eventuelt økt rentenivå. Den største investeringen i perioden, ny felles barneskole, på omlag 267,4 mill. kroner, finansieres av tilsvarende reduserte driftsutgifter pga. ny skolestruktur, og vil dermed ikke belaste driften. Men, dette prosjektet betyr betydelig økt lånegjeld, som dermed bidrar i vesentlig grad til den økte risikoeksponeringen.
- Netto driftsresultatene korrigert for bundne fond er negative i 2021 og 2022 med -0,7 % hvert år, i 2023 et resultatet 0,1 og i 2024 er det forventet et positivt netto driftsresultat på 0,8 %. De finansielle måltallene (handlingsregler) er satt opp i tråd med de parameterne som er ligger i vedtatt Handlingsplan for 2021-2024. Vedtatt Handlingsplan hadde en klar politisk føring om at netto driftsresultat korrigert for bundne fond og disposisjonsfond skulle ligge i «gul sone» i 2024 og at lånegjeld og netto finansutgifter skulle ligge i «rød sone». Forslag til økonomiplanen for 2021-2024 viser også dette resultatet i 2024, men da under den forsetningen at alle tiltakene gjennomføres som planlagt, og det ikke blir et merforbruk av vesentlig betydning i 2020. Dette er en svært usikker prognose.

4. HOVEDSTRATEGI

Det vises til vedtatt Handlingsplan for 2021-2024 for mer detaljerte beskrivelser av målsetninger, strategier og satsningsområder, som er lagt til grunn for budsjett- og økonomiplanarbeidet.

Kommunestyrets flertall gav kommunedirektøren klare politiske føringer og signaler, da de behandlet og vedtok Handlingsplan for 2021-2024 i oktober 2020. Det betyr i klartekst å gjennomføre utviklingsalternativ 1 med høyt investeringsnivå og store omstillings- og effektiviseringstiltak for å tilpasse den kommunale driften til de økonomiske rammevilkårene. Det betyr m.a. å bygge nye felles barneskole i planperioden for hele kommunen, som erstatning for de fire barneskolene (Tvedestrand, Holt, Dypvåg og Songe skoler).

4.1 Målsetting og forutsetninger

Kommunens primære oppdrag er å gi dagens og fremtidige innbyggere kommunale tjenester med god kvalitet gjennom effektiv ressursutnyttelse, og å legge til rette for fremtidig vekst, utvikling og bærekraft.

Hovedmålsettingen for kommunen er, jfr. vedtatt kommuneplans samfunnsdel for 2018-2030 og vedtatt handlingsplan for 2020-2023:

- Være en attraktiv bokommune med Østre Agder/Agder som arbeidsplassregion
- Styrket næringsutvikling med økt antall arbeidsplasser
- En befolkningsutvikling tilnærmet lik landet
- Gode levekår

Som det fremkommer i vedtatt Handlingsplan for 2021-2024 må det i denne planperioden gjennomføres svært vanskelige og utfordrende prioriteringer, pga. forverring av kommunens økonomiske rammevilkår, sentralt fastsatte normer og økt behov for kommunale tjenester på flere området. Økt behov for kommunale tjenester skjer som følge av demografiutviklingen og levekårsutfordringene i kommunen.

I tillegg til å gjennomføre et høyt og krevende investeringsprogram, er kommunen også i full gang med å iverksette et større utviklings- og omstillingsprosjekt for å tilpasse driften av kommunen til det nye utfordringsbildet og krav til stadig større effektivitet.

Oppsummert er det økonomiske utfordringsbilde for driften av kommunen i denne planperioden på netto omlag 20 mill. kroner. Det skal gjennomføres store strukturelle endringer og store effektiviseringskutt i perioden med høy grad av risiko.

4.2 Strategi

I tråd med de klare politiske føringene, jfr. sist vedtatte økonomiplan og vedtatt handlingsplan, er det lagt til grunn utviklingsalternativet med høyt investeringsnivå i planperioden. Utviklingsalternativet legger stor vekst på investeringer og satsninger innenfor følgende tre hovedområder:

- Barn og unge
- Infrastruktur og næringsutvikling
- Idrett, folkehelse og kultur

Demografiutviklingen gjør også at kommunen får økte utgifter i planperioden innenfor følgende områder i planperioden:

- Personer med nedsatt funksjonsevne inkl. avlastning, økt volum og tilbud i tjenester, som er lagt inn med omlag 12 nye årsverk.
- Psykisk helse, økt volum i tjenester, som er lagt inn inntil 2 nye årsverk.

Innenfor eldreomsorgen var det en økning i tjenestetimene frem til 2020, som nå viser et synkende behov, noe som medfører tilpasninger i driftsrammene med en reduksjon på minst 2 årsverk. Innenfor

flyktningetjenesten vil et synkende mottak av flykninger i forhold til tidligere år, medføre en nedjustering på 1 årsverk.

Investeringer innenfor skole- og barnehagesektoren medfører store strukturelle endringer i m.a. skolestrukturen i planperioden. Det skal bygges ny barnehage på Bronsbu med seks avdelinger, som skal erstatter de tre barnehagene i sentrum vest; Skriverstua, Villa Utsikten og Bøklia. Det skal bygges ny felles barneskole for hele kommunen som erstatter de fire barneskolene Tvedestrand, Holt, Dypvåg og Songe. Dette er krevende omstillinger som omfatter reduserte årsverk opp mot 13 i planperioden, og det skal bygges nye kulturer og strukturer gjennom disse store omstillingene på dette området.

I tillegg har kommunestyret vedtatt ny organisasjons- og ledelsesstruktur som er iverksatt med full virkning fra 2021. Dette gir en reduksjon på omlag 4,6 årsverk fra 2021 og ytterligere 1 årsverk fra 2023.

Ellers er det sterkt fokus på å få stabilisert og på sikt å få ned bruken av sosialhjelp i planperioden gjennom diverse strategiske og praktiske tiltak innenfor dette området. Det siste tiltaket er m.a. etablering av et felles NAV-samarbeid mellom de fire kommunene Froland, Tvedestrand, Vegårshei og Gjerstad. Dette med utgangspunkt i de utfordringene som kommunen har innfor levekår

Generelt ligger det også klare målsetninger om å stadig effektivisere den kommunale driften gjennom gevinstrealisering og «smartere» måter å jobbe på. Staten forventer at kommunene effektiviserer med omlag 0,5 % hvert år. For Tvedestrand kommune utgjør det omlag 2,5 mill. kroner i reduksjon pr. år.

4.3 Satsingsområder og nedstyringer

Kommunens satsningsområder er tydelig nedfelt i vedtatt Handlingsplan for 2021-2024. Det betyr et svært høyt investeringsnivå med m.a. bygging av ny felles barneskole for hele kommunen i planperioden. Driftsnivået skal tilpasses innenfor de inntektsrammene som kommuner har og det skal gjennomføres store strukturelle endringer, demografiendringer, omstillinger og effektiviseringstiltak.

Samlet investeringsnivå for bygg og anlegg i perioden er omlag 394,2 mill. kroner. Samlet låneopptak til investeringer er på omlag 272,2 mill. kroner. I tillegg tas det opp lån på 90 mill. kroner i planperioden til formidlingsutlån. Det vises ellers til kapittel 8, investeringer, for nærmere oversikt.

Finansering av VA-investeringene dekkes av vann- og kloakkavgiftene, som samlet ikke økes nominelt i planperioden, de reduseres noe i 2021 og 2022.

For andre avgifter og betalingssatser er det kun mindre prisjusteringer i tråd med pris- og lønnsutviklingen.

Kommunedirektørens nye ledergruppe har arbeidet med investerings- og driftsbudsjettet ut fra de forutsetningene og føringene som ligger i vedtatt Handlingsplan for 2021-2024. Prosjekteringsgruppa i kommunen har vært involvert i utarbeidelse av investeringsbudsjettet. For kommunedirektørens ledergruppe har det vært et svært krevende arbeid å få balanse i budsjett og økonomiplan. De hovedtillitsvalgte og hovedverneombudet har deltatt i flere av budsjettmøtene sammen med kommunedirektørens ledergruppe.

For å få balansert budsjettet og økonomiplanen er det foreslått svært mange og krevende tiltak, jfr. kapittel 7.4. driftstiltak. Hovedgrepene i er i tråd med det som er skissert i vedtatt handlingsplan, og diverse rapporter innenfor m.a. skoleområdet pga. strukturendringer.

Følgende prinsipielle tiltak er foreslått som ikke ligger inne i vedtatt handlingsplan:

- Tilbakeføring av Tvedestrand kommunale boligstiftelse til kommunen fra 2023, som vil kunne gi en ekstra inntekt for kommunen på omlag 1,5 mill. kroner pr. år. Det er lovendringer på gang som kan gi muligheten for å gjøre et slikt vedtak av kommunestyret, og uten betaling av dokumentavgift.
- Tilbakeføring av voksenopplæring for flykninger til kommunen ved oppsigelse av avtale med Arendal Voksenopplæring med planlagt virkning fra 1.1.2022.

- Tilskudd til båtskyss for øyene er foreslått halvert fra 2023. Dette tiltaket må være endelig avklart første kvartal neste år gjennom egen kommunestyresak og vil dermed bli førende for omfanget av fylkeskommunens nye anbudsrunder våren 2021.

I løpet av 2021 må det fremmes en formell sak som går på endring i skolekretsene og skolestrukturen, som følge av bygging av ny felles barneskole for hele kommunen.

Når det gjelder hva det samlede økonomiske bildet for utbyggingsprosjektene nye barnehage på Bronsbu og ny felles barneskole for hele kommunen viser det kort oppsummert følgende:

- Ny barnehage på Bronsbu gir netto, samlet utgiftsøkning på omlag 1 mill. kroner ekskl. salg av gamle barnehagebygg. I beløpet er innsparinger på drift og netto finansutgifter medtatt.
- Ny felles barneskole for hele kommunen gir netto, ingen utgiftsøkning ekskl. salg av gamle skolebygg. I beløpet er innsparinger på drift og netto finansutgifter medtatt.

Kommunen har søkt om deltakelse i prosjekt om statlig finansiering av omsorgstjenestene, jf. sak 70/19 i september 2019. Det forventes avklaring i løpet november/desember 2020, noe som er vesentlig senere enn det kommunen la til grunn i søknaden, og det kan medføre en kortere prosjektperiode. Kommunedirektøren er svært usikker om kommunen har kapasitet til eller om det nå er hensiktsmessig rent økonomisk og faglig å delta i dette prosjektet. Kommunen skal delta på et orienteringsmøte den 18. november 2020. Her forventes det en nærmere tilbakemelding hva som forventes ved deltakelse og hva det betyr å delta. Kommunen må gi endelig svar innen utgangen av 2020. I budsjettet er dette tiltak ikke innarbeidet på grunn av manglende avklaring fra statlig hold.

I Østre Agder-samarbeidet har en startet et prosjekt: «En bærekraftig helse - og omsorgstjeneste - felles analysegrunnlag og erfaringsdeling», som bygger på prinsippet om en helhetlig innsatstrapp. Slik kommunedirektøren og fagsektorene i kommunen vurderer det, er dette et prosjekt som treffer bedre som utviklingsprosjekt, enn statlig finansiert omsorgstjeneste. Nedenfor er gjengitt eksempel på en innsatstrapp.

4.4 Risikoelementer

Alle budsjett- og økonomiplaner er basert på mange forutsetninger og elementer som er mer eller mindre sikre. Dette fordi de omhandler en framtid som er usikker og delvis ukjent. Hvor usikker

framtiden kan være, og hvor raskt den kan endres, har hele verden fått erfare i 2020 knyttet til Covid-19-epidemien.

Forslaget til budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 har i seg ekstra mange usikkerhetsmomenter, og den samlede risikoeksponeringen vurderes til å være betydelig og på et «rekordhøyt» nivå. Nedenfor er det listet opp noen risikoelement som det er viktig å være klar over, men listen er ikke uttømmende:

- **Skatteinngang og rammeoverføringer:** Forutsetninger, f.eks. knyttet til demografi og skattevekst, kan endre seg. At dette stadig kan bli endret, viser mange års erfaringer. Befolkningsutviklingen og – sammensetningen, samt selve skatteveksten på landsbasis påvirker resultatet. Etter 2021 er det forutsatt vekst i rammeoverføringene, dette forutsetter lokal vekst og/eller generell vekst i rammene til kommunesektoren. Det er valgår neste år og det ventes fokus på kommunesektorens rammevilkår. Dette er det likevel betydelig usikkerhet knyttet til.
- **Distriktsindeks:** Et eget element i rammeoverføringene er den såkalte «distrikts-indeksen» som viser hvor store distriktsutfordringer den enkelte kommune har. Dagens system gir Tvedestrand kommune nesten 5,1 mill. kroner i overføring i 2021. Det er laget et forslag til nytt system hvor Tvedestrand kommune kan miste hele eller deler av disse midlene. Om eller når dette nye systemet innføres vil bli avklart når et nylig oppnevnt inntektssystemutvalg legger fram sin gjennomgang av hele inntektssystemet i 2022.
- **Utbytte Agder Energi:** Fra 2018 ble det etablert en ny utbyttepolitikk som ga noe mindre forutsigbarhet enn tidligere. Resultatet for 2019, som gir utbyttensnivået i 2021, er kjent og det innebærer det laveste utbyttet som så langt har vært utbetalt til eierne. Hvordan resultat og utbyttensnivå blir i årene framover kan en ikke si noe sikkert om. Resultatet i 1.halvår 2020 kan indikere et noe bedret resultat i forhold til 2019. En eventuell fusjon med Glitre Energi, som det nå arbeides med, kan også påvirke framtidig utbyttensnivå, forhåpentligvis i positiv retning.
- **Renteutvikling:** Stiger rentenivået i perioden utover forutsetningene som nå er lagt inn, flytende rente på 1 % til 1,5 %, gir dette økte renteutgifter. Etter hvert som gjelden stiger, øker også risikoeksponeringen i betydelig grad. En relativt høy andel av lånegjelden er bundet, dette avgrenser risikoeksponeringen noe på kortere sikt.
- **Lønns- og pensjonskostnader:** Hvordan tariffoppgjøret for 2021 blir kan vi selvsagt ikke forutsi, den lave veksten i hovedoppgjøret inneværende år kan gi press på større vekst enn vanlig for et mellomoppgjør. Pensjonsutgiftene har gått noe ned fra 2021 i forhold til tidligere år. Dette lavere nivået er lagt til grunn i økonomiplanperioden.
- **Presset kommunal drift:** Når økonomien er så vanskelig som det vi nå ser kan inntektsforutsetningene bli strukket lenger enn ønskelig, og forutsetninger knyttet til utgiftene kan være for optimistiske eller marginale til å takle selv mindre uforutsette hendelser.
- **Omstillings- og effektiviseringstiltak:** Forslaget fra kommunedirektøren innebærer betydelig med omstillings- og effektiviseringstiltak i 2021 og videre utover i perioden. Her ligger det et enda større risikoelement enn ved tidligere budsjett- og økonomiplaner. Det blir svært krevende å få gjennomført alle tiltak samtidig med at ordinær drift og igangsatte og planlagte investeringstiltak også skal gjennomføres. Det er usikkerhet knyttet til både hvor raskt tiltak kan gjennomføres og om en klarer å få full effekt av alle tiltakene. Alle tiltak er pr. i dag heller ikke endelig identifisert. Noen tiltak som er skissert i perioden forutsetter også nærmere utredning og de skisserte tallstørrelsene er anslag. Ett tiltak forutsetter også at departementets forslag til lovendring faktisk blir vedtatt av Stortinget i perioden. Dette gjelder oppfølgingen av regjeringens Granvolden-plattform hvor et tiltak om å oppheve kommunale boligstiftelser nå er konkretisert og foreslått.

- **Utvikling i antall barnehagebarn:** Antall barn i barnehagealder går ned og antall avdelinger kan reduseres. Dette kan måtte reverseres hvis etterspørselen etter plasser øker, f.eks. ved tilflytting. Antall barn fra Tvedestrand som søker/får plass i private barnehager i nabokommuner er også ett element som vanskelig kan forutsies.
- **Antall skoleelever/klasser og eventuelt bortfall av gjesteelever:** Elevtallet går ned, noe som med de tall en har nå vil gi reduksjon i antall grupper fra høsten 2021. Dette er heller ikke statiske tall, og elevtallet kan endres, f.eks. ved tilflyttinger, fram til skolestart.
I skrivende stund har en blitt kjent med at kommunedirektøren i Risør kommune har basert sitt forslag til økonomiplan på at Røysland-elevene som er gjesteelever på Songe og Lyngmyr skoler, skal tilbakeføres til Risør i 2022. Etter dialog med Risør kommune oppfattes det at dette vil bety tidligst fra høsten 2022. Blir dette vedtatt innebærer dette et årlig inntektsbortfall på ca. 1,2 mill. kroner for Tvedestrand kommune, noe som ikke er innarbeidet i forslaget til økonomiplan for Tvedestrand. Om dette forslaget kan avstedkomme forespørsler om grensejustering mellom de to kommunen Risør og Tvedestrand, er ikke usannsynlig.
- **Vekst i tjenestebehov:** Perioden vil f.eks. gi økte driftsutgifter til tjenester for unge med redusert funksjonsevne, og endelig nivå er det vanskelig å ha sikre anslag på. Hvordan etterspørsel etter/behov for andre omsorgstjenester og tjenester innen psykisk helse og rus vil kunne endres er også beheftet med vesentlig usikkerhet. Eksempelvis har en i den senere tid opplevd mye mer svingninger i tildelte timer i hjemmebaserte omsorgstjenestene enn hva en har sett tidligere. Utvikling i antall ressurskrevende brukere, antall barnevernstiltak eller barn med rett til spesialundervisning kan heller ikke forutsies.
- **Sosialhjelpsutbetalinger:** Selv om sosialhjelpsutbetalingene har flatet noe ut i dette året, blir det sprekke sett i forhold til opprinnelig budsjettall. Budsjettanslaget for 2021 og i økonomiplanen er ikke basert på et så høyt nivå, og innebærer dermed et klart risikoelement.
- **Eksterne tilsyn og pålegg:** Kommunen har hvert år flere tilsyn knyttet til ulike deler av tjenestetilbudene og til kommunens bygg og anlegg. I den grad tilsyn fører til avvik og pålegg kan dette også gi økte drifts- og/eller investeringsutgifter.
- **Covid-19-epidemien:** Et nytt og stort risikoelement ligger i Covid-19-epidemien. Store lokale smitteutbrudd kan gi betydelige merutgifter knyttet til håndteringen av dette, økt sykefravær osv. Blir det flere nasjonale «Lock-down-situasjoner» kan hele samfunnet påvirkes negativt, og en kan få sviktende skatteinngang, konkurser, økt arbeidsledighet osv., som også gir negative effekter lokalt. En relativt beskjeden kommunal utgiftspost til direkte koronarelaterte utgifter/sviktende inntekter 1. halvår 2021 innebærer en klar risiko.
- **Uforutsette hendelser og andre forhold:** Budsjettet har ikke reserver til å takle uforutsette hendelser som større ulykker, ekstra store snøfall, flom eller andre klimatiske utfordringer som vi ser ut til å oppleve mer og mer av.
Ei heller er det reserver til å kunne håndtere nødvendige større vikarbehov. I skrivende stund ser det ut som kommunen må ty til vikarbyrå for å klare å opprettholde legetjenesten i deler av 2021 ved det kommunale legesenteret. Dette vil bety økte kostnader som ikke er innarbeidet i budsjettet.

4.6 Kommunesammenslåing?

Er kommunesammenslåing et relevant spørsmål å bringe på banen knyttet til kommunens budsjett- og økonomiplanarbeid? Kommunedirektøren mener at dette er et spørsmål som det er aktuelt å diskutere

i økonomiplanperioden. Det er heller ikke utenkelig at det kan komme initiativ til dialog om dette temaet fra en eller flere av våre nabokommuner, som en da trenger å respondere på.

Kommunenes oppgave er å gi dagens og framtidige innbyggerne nødvendige velferdstjenester og å legge til rette for framtidig vekst, utvikling og bærekraft. Et vesentlig spørsmål er da selvsagt om det er påregnelig at Tvedestrand og de andre kommunene i vår sammenvevde region vil være i stand til å klare denne oppgaven godt nok basert på dagens kommunestruktur? Hva hvis kommunesektoren må leve med varige lavere økonomiske rammer i årene framover? Vil Tvedestrand og andre kommuner i vår region da klare å takle demografiske endringer (færre barn, flere eldre), levekårsutfordringer, arbeidskraftutfordringer og klima og miljøutfordringer? Eller går en mot det som noen forskere betegner som en mulig «kommunal kollaps», hvis en ser en del år framover?

Kommunedirektørens tror slett ikke alle problemer løses ved kommunesammenslåing, men mener at kommunenes evne til å gi innbyggerne gode nok tjenester i dag og framover er viktigere enn hvor kommunegrensene går og kommunehuset/rådhuset ligger. Kommunesammenslåing kan etter kommunedirektørens oppfatning være et virkemiddel for å møte framtiden, men det forutsetter en klar vilje og evne til å ta ut effektiviseringsgevinster. Det bør være en sentral målsetting ved sammenslåinger at den skal gi rask økonomisk gevinst, som kan brukes til å sikre gode nok basistjenester for innbyggerne og videreutvikling av kommunene og regionen. Ett eksempel: Innen Østre Agder har en i dag rundt 94 000 innbyggere, dvs. omtrent samme innbyggertall som Asker kommune. Men, i motsetning til Asker har en åtte kommunestyre, ordførere, kommunedirektører og en hel rekke andre leder- og stabstillinger, sektorer og enheter, separate strukturer for tjenesteproduksjon osv. Dette koster selvsagt, og spørsmålet er om dette innebærer god nok bruk av samfunnets tilgjengelige ressurser.

Kommunedirektøren mener at Tvedestrand kommune i perioden bør være åpen for dialog med våre nabokommuner om mulige kommunesammenslåinger. En bør i så fall være åpen for flere ulike modeller og ulike størrelser på eventuelt nye kommuner.

5. STYRINGSSYSTEM OG MÅLEKART

Styringssystemet i Tvedestrand kommune er basert på balansert målstyring. Fra 2015 er det lagt til grunn følgende tre fokusområder for alle enhetene:

- Brukere
- Medarbeidere
- Økonomi

Kommunens styringssystem bygger på en årshjulstenkning, hvor plan- og styringsprosessen gjennomgår ulike faser i løpet av året. Ledelse, forbedringer, bruker- og medarbeidermedvirkning er sentrale elementer i dette. Målstyringen skal legges opp slik at det søkes balanse mellom økonomiske mål, brukermål og medarbeidermål, som samlet sett gir best mulige tjenester til innbyggerne og effektiv ressursutnyttelse. Det er også satt opp normalt tre fokusområder (forbedringsområder) for hver enhet i 2021, som tidligere år.

5.1 Målekart for kommunen

Balansert målstyring forutsetter at det utarbeides et målekart for organisasjonen. I 2012 og 2013 ble det kun utarbeidet et felles målekart for hele kommunen. Fra 2014 er dette videreutviklet ved at det ble utarbeidet et målekart for hver enhet/sector i tillegg til et målekart for hele kommunen. Fokusområdet samfunn ble tatt ut av målekartet fra 2014, da dette punktet i stor grad dekkes innenfor fokusområdet bruker. Dette ble gjort for å få færre og mer målbare mål.

I tillegg er det under omtalen av hver enhet/sector fra 2014 også tatt med et nytt punkt som viser det budsjetterte aktivitetsnivået på de ulike tjenestene i form av noen nøkkeltall.

Målekart for Tvedestrand kommune 2021:

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet i hver enhet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelser i hver enhet	Medarbeiderundersøkelse 3.hvert år, neste i 2021 Sykefraværstatistikk	Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Fastsettes i hver enhet	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1 – 5, hvor 5 er best) Svarprosent: 60 % Sykefravær totalt på 8,0 %, hvorav korttid på 1,8 %.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme, sum for alle enhetene.

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse, KS-modellen 10-faktor, i 2018. Resultat samlet på de 10 områdene var en medarbeidertilfredshet på 4,2 i en skala fra 1-5, hvor 5 er best. I 2016 var resultatet det samme; 4,2. Samlet for de andre kommunene som bruker denne modellen var resultatet 4,2. Det er lagt opp til at medarbeiderundersøkelsen gjennomføres 3. hvert år. Neste blir i 2021. Svarprosenten var 55 % i 2018, noe som er en nedgang fra 2016 (66 %). Det er en målsetning i 2020 å få opp svarprosenten til over 60 %.

Ambisjonsnivået for samlet sykefravær for hele kommunen er justert opp fra 7,0 % i 2020 til 8,0 % i 2021. Dette med bakgrunn i m.a. koronasituasjonen som vil fortsette inn i 2021. Korttidsfraværet er ambisjonsnivået opprettholdt på 1,8 %. Samlet sykefravær i 2019 var på 7,8 % og korttidsfraværet på 1,9 %, mot et samlet sykefravær i 2018 på 7,3 %. Pr. 3. kvartal 2020 ligger samlet sykefravær på 8,8 % og korttidsfraværet på 1,8 %. Det er fortsatt et sterkt fokus på sykefraværsoppfølging og tilrettelegging i 2021 for å få stabilisert og redusere fraværet til målsetningen.

5.2 Handlingsregler og finansielle måltall

Ifølge den nye kommuneloven § 14-2, punkt c, skal kommunestyret fastsette finansielle måltall for kommunens økonomi. Loven inneholder likevel ikke noen klare føringer til hvilke måltall som kan være aktuelle og hvilke nivå de skal ligge på.

Kommunestyret har i vedtatt handlingsplan vedtatt følgende finansielle måltall:

- Netto driftsresultat i kroner korrigert for bruk og avsetning til bundne driftsfond.
- Disposisjonsfond i kroner
- Netto lånegjeld i kroner til investeringslån
- Netto finans i kroner

Følgende gradering av ovennevnte finansielle måltall er vedtatt og lagt til grunn i vedtatt handlingsplan:

Finansielle måltall	Lite handlingsrom	Moderat handlingsrom	Større handlingsrom
Netto driftsresultat korrigert for budne driftsfond	< 2 mill. kr	2 - 8 mill. kr	> 8 mill. kr
Disposisjonsfond	< 10 mill. kr	10-25 mill. kr	> 25 mill. kr
Netto lånegjeld	> 600 mill. kr	450-600 mill. kr	< 450mill. kr
Netto finansutgifter	> 35 mill. kr	25-35 mill. kr	< 25 mill. kr

Målsetningen i vedtatt handlingsplan var at kommunens finansielle nøkkeltall skulle ligge slik i 2024:

- Netto driftsresultat korrigert for bundne fond i «gul sone».
- Disposisjonsfond i «gul sone».
- Netto lånegjeld i «rød sone», som innen 2030 skulle ligge i «gul sone».
- Netto finansutgifter i «rød sone», som innen 2030 skulle ligge i «gul sone».

Tallene for Tvedestrand kommune ser slik ut med utgangspunkt i budsjett og økonomiplan:

Tekst - Alle tall i 1 000 kroner	B-2020	B-2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Netto driftsresultat korrigert for bundne fond	-366	3 550	4 010	-510	-4 500
Disposisjonfond pr. 31.12.	14 777	11 227	7 217	7 727	12 227
Lånegjeld pr. 31.12 investeringslån	597 347	653 947	743 978	770 947	745 879
Netto finansutgifter	27 213	32 596	34 031	37 846	41 393

Forslag til økonomiplan er innenfor de måltallene som vedtatt handlingsplan har lagt til grunn.

5.3 Organisering av arbeidet med økonomiplan og budsjett

Hovedtrekkene i prosessen har vært følgende:

- Budsjettprosessen startet med 1.gangs behandling av Handlingsplanen for 2021-2024 i kommunestyrets møte 16.06.2020. Kommunedirektøren skisserte to ulike utviklingsalternativ. Hovedforskjellen var enten bygging av ny samlet barneskole med ferdigstilling 2023 i tråd med gjeldende økonomiplan (alternativ 1), eller bruk av eksisterende skolebygg i sentrum, dvs. dagens barneskole og gamle-lokalene til Tvedestrand Vgs., til en samlet barneskole for kommunen (alternativ 2). Kommunestyrets flertall la ut en handlingsplan basert på alternativ 1 på høring og forutsatte 2.gangs behandling i oktober (kommunedirektøren foreslo september).
- Utvidet formannskap gjennomførte et «budsjettseminar» 01.09. 2020, hvor det bl.a. var fokus på oppdaterte rammevilkår og hovedutfordringer og utfordringer for de ulike sektorene. Det var også innspill fra hovedtillitsvalgte og fra formannskapets medlemmer.
- Kommunedirektøren orienterte i formannskapsmøte 13.10.2020 om statsbudsjettet og konsekvenser for Tvedestrand kommune.
- Kommunestyret vedtok 20.10.2020 «Handlingsplan for 2021-2024 – Endelig utkast» som legger til grunn utviklingsalternativ 1. Vedtatt handlingsplan skal legges til grunn for kommunedirektørens arbeid med budsjettet og økonomiplanen. I samme møte ba også kommunedirektøren om at offentliggjøringen av budsjettforslaget kunne utsettes en uke fra 10.11.2020 til 17.11.2020. Kommunestyret vedtok på denne bakgrunnen å endre møteplanen for å tilpasse seg dette ønsket.
- Kommunedirektøren og ledergruppen har gjennom høsten arbeidet med budsjett- og økonomiplanen basert på de gitte forutsetninger fra statlig hold og kommunestyret. Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud har også deltatt på to arbeidsmøter sammen med kommunedirektørens ledergruppe.
- Kommunedirektørens utkast til økonomiplan 2021-2023 og budsjett 2021 offentliggjøres 17.11.2020.
- Arbeidsmiljøutvalget avgir en uttalelse til forslag til økonomiplan og budsjett 24.11.2020.
- Formannskapet har et drøftingsmøte 24.10.2020 viet kun til budsjett og økonomiplan. Dette er et arbeidsmøte, hvor ikke noe skal formelt vedtas.
- Formannskapet avgir sitt endelige forslag til økonomiplan og budsjett i møte 01.12.2020. Administrasjons- og likestillingsutvalget avgir uttalelse til formannskapet samme dag.
- Formannskapets forslag til økonomiplan og budsjett legges ut på offentlig høring i 14 dager fra den 01.12.2020.
- Kommunestyret behandler og vedtar økonomiplan 2021-2024 og budsjett 2021 på møte 15.12.2020.

6. STATSBUDSJETTET

6.1 Omtale av det økonomiske opplegget for kommunesektoren

I statsbudsjettet legges det opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter i 2021 med 1,6 mrd. kroner. Dette er nederst i det intervallet som ble angitt i kommuneproposisjonen for 2021. I vurderingen av realveksten kan det nevnes at anslaget for økte kostnader som følge av befolkningsendringer i 2021 og som finansieres av kommunenes frie inntekter er nedjustert til 0,9 mrd. kroner som følge av SSBs nye befolkningsframskrivninger.

I tillegg til realveksten kommer det i opplegget for 2021 en tilleggskompensasjon på 1,9 mrd. kroner til kommunesektoren (kommunenes andel er 1,15 mrd. kroner) for fallet i skatteinntekter utover det som kan tilskrives nedjusteringen av den kommunale lønns- og prisveksten (deflatoren) fra 3,1 til 1,4 prosent i RNB 2020. Skattenivået i 2020 videreføres dermed med uendret kjøpekraft til 2021. For rammetilskuddet er imidlertid RNB nivå lik nivået i vedtatt statsbudsjett justert for oppgavekorrigeringer, med andre ord er det ikke korrigert for kjøpekrafteffekt som følge av redusert deflator.

Rammene for frie inntekter i 2021 utenom eiendomsskatt for kommunene kan beregnes slik:

Rammene for frie inntekter i 2021 utenom eiendomsskatt for kommunene kan beregnes slik:	mrd. kroner
Frie inntekter ekskl. eiendomsskatt i RNB 2020	317,4
Koronarelaterte bevilgninger 2020 videreføres ikke til 2021	-6,3
Oppgaveendringer og korreksjoner	-2,5
Rammeutgangspunkt for 2021 i 2020 priser	308,7
Realvekst	1,6
Ekstra tillegg, kompensasjon skattereduksjon 2020	1,2
Inntektsbortfall eiendomsskatt som følge av redusert maksimalsats fra 5 til 4 promille, bolig/fritidsbolig kompenseres med økt skatt inntekt/formue	0,4
Frie inntekter, ekskl. eiendomsskatt i 2021 i 2020 priser	311,9
Lønns- og prisjustering, 2,7 prosent	8,3
Frie inntekter, ekskl. eiendomsskatt 2021 i statsbudsjettet	320,3

I kommuneproposisjonen var ikke noe av den angitte veksten i frie inntekter knyttet til statlige satsinger og prioriteringer. I statsbudsjettet har imidlertid regjeringen begrunnet 100 mill. kroner av veksten i frie inntekter med særlig satsing på barn og unges psykiske helse (innarbeidet etter delkostnadsnøkkel for kommunehelse).

Det er ingen endring i måltallet for skattenes andel av samlede inntekter, med andre ord skal disse også i 2021 utgjøre 40 prosent av samlede inntekter. Skattnedgangen i 2020 og en sterkere vekst i samlede inntekter enn i frie inntekter når det måles mot anslag for regnskap 2020 medfører at det må foretas en omfordeling innenfor de frie inntektene fra rammetilskudd til skatteinntekter. I tillegg vil skatt på inntekt og formue øke som resultat av at eiendomsskatteinntektene går ned. Sistnevnte er et resultat av at maksimalskattesatsen på bolig og fritidseiendommer reduseres fra 5 promille i 2020 til 4 promille i 2021. Forslaget om å justere opp den kommunale skattøren med 1,05 prosentpoeng til 12,15 prosent må ses i lys av dette.

Lønns- og prisveksten fra 2020 til 2021 (deflatoren) anslås til 2,7 prosent. Lønnsvekstanslaget er på 2,2 pst (utgjør i underkant av 60 % av deflatoren), mens den kommunale prisveksten anslås til i størrelsesorden 3,5 prosent. Anslaget for kommunal prisvekst for 2021 er for øvrig lik anslaget for veksten i konsumprisindeksen.

Satsene i Sør-Norge tilskuddet, Nord-Norge tilskuddet, vekstkommunetilskuddet, storbytilskuddet og regionsentertilskuddet og inndelingstilskuddet er justert i samsvar med anslaget for lønns- og prisvekst, dvs. med 2,7 prosent.

Innlemminger, oppgaveoverføringer og korreksjoner i 2021

I budsjettopplegget for 2021 er det foretatt følgende justeringer i budsjetttrammene (oppgaveendringer og korreksjoner):

- Bevilgningen til frivilligsentraler 207 mill. kroner foreslås lagt om til øremerket finansiering fra og med 2021. Bevilgningen over tabell C i rammetilskuddet er derfor tatt ut og overført til et eget øremerket tilskudd for frivilligsentraler på kulturdepartementets budsjett. For nærmere informasjon vises det til kulturdepartementets fagproposisjon.
- Staten overtar fra 1. januar ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Det er som følge av dette trukket ut 0,45 mrd. kroner fra kommunerammen, fordelt med et likt beløp (kroner 87) per innbygger.
- Det foreslås å nedjustere pensjonspåslaget i tilskuddet til private barnehager fra 13 % til 11 % fra 1. januar 2021. Det er beregnet at denne reduksjonen isolert sett gir en besparelse på 350 mill. kroner, men samtidig forventes utgiftene til skjermingsordningen å øke med 135 mill. kroner. Nettoeffekten, 215 mill. kroner, er trukket ut av kommunenes rammetilskudd fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.
- Egenandelstak 1 og 2 for frikort for helsetjenester slås sammen til et nytt egenandelstak fra 1. januar 2021. Regjeringen foreslår at kommunerammen økes med 50 mill. kroner, fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp, slik at kommunene vil kunne skjerme utsatte grupper som kan få utfordringer med høyere egenbetaling.
- Det foreslås å utvide ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til 3. og 4. trinn fra skoleåret 2021/2022. Som kompensasjon for kommunenes inntektsbortfall økes kommunerammen med 25 mill. kroner fordelt etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.
- Aldersgrensen for utvidet rett til ettervern i barnevernet økes fra 23 til 25 år. Som kompensasjon for kommunenes merutgifter økes kommunerammen med 24 mill. kroner fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.
- Skjønnsrammen for kommunene ble økt med 100 mill. kroner ved behandlingen av RNB våren 2020 for å kompensere kommuner for utgifter til gjenoppretting av kritisk infrastruktur etter naturskade. Dette var en engangsbevilgning og er ikke videreført i rammen for 2021.
- Utdanningsdirektoratet er i gang med innkjøp av nytt digitalt system for gjennomføring av prøver og eksamener. Brukervennlighet og oppfyllelse av krav til universell utforming er sentrale elementer i den nye løsningen. Det er anslått at det nye systemet vil gi besparelser på 7,4 mill. kroner for kommunene, og dette beløpet er trukket ut av kommunerammen med et likt beløp per innbygger.

Økning i kommunesektorens handlingsrom

	Mrd. Kroner
Vekst i frie inntekter	2,0
- Merkostnader til demografi	-1,1
Satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,2
Økt handlingsrom	0,7

Kilder: Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet.

Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter

I tabellen nedenfor vises elementene i kommunesektorens samlede inntekter på rundt 1,7 mrd. Kroner dekomponert:

	Mrd. Kroner
Frie inntekter	2,0
Særskilte tillegg	1,9
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver *)	0,1
Øremerkede tilskudd	-0,8
Gebyrinntekter	0,5
<i>Realvekst samlede inntekter **)</i>	3,6
' - Særskilte tillegg i frie inntekter	1,9
Realvekst samlede inntekter uten særskilte tillegg	1,7

*) Disse midlene bevilges som frie inntekter, men regnes ikke med i veksten i frie inntekter siden midlene er knyttet til endringer i pålagte oppgaver. Midlene medregnes i veksten i de samlede inntektene.

**) Veksten i kommunesektorens samlede inntekter anslås til om lag 3,6 mrd. kroner inkludert det særskilte tillegget.

Tilleggsproposisjon lagt fram i november 2020, for 2021

Regjeringens har i november 2020 lagt fra et tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2021. Tilleggsnummeret er tiltak for å begrense de økonomiske konsekvensene av covid-19 pandemien.

Regjeringen gjentar i tilleggsnummeret at kommunesektoren vil bli kompensert for virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med koronapandemien. For å dekke merutgifter og mindreinntekter i kommunene i forbindelse med koronapandemien i 1. halvår 2021 foreslår regjeringen bevilgninger over kommunenes rammetilskudd for 2021 med 6,2 mrd. kroner.

Forslag om tilleggsbevilgning for første halvår har tatt utgangspunkt i anslag for merutgifter og mindreinntekter i 3. tertial 2020 fra arbeidsgruppen regjeringen har nedsatt for å kartlegge hvilke typer utgifter og inntekter i kommunesektoren som blir påvirket av pandemien. For nærmere informasjon om dette anslaget vises det til første delrapport fra arbeidsgruppen som ble lagt fram 16. oktober.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/e37cd6dea01c4024a4e3734748ab9f1d/delrapport-fra-arbeidsgruppen.pdf>

Selv om det er usikkerhet forbundet med anslaget fra arbeidsgruppen har regjeringen kommet til at anslaget fra arbeidsgruppen kan benyttes som et utgangspunkt, der det legges til grunn at de samlede kostnadene for kommunesektoren vil utvikle seg om lag likt i 1. halvår 2021 som i 3. tertial 2020. Regjeringen peker samtidig på tre forhold som gjør at inntektsbortfallet og ekstraavgifter kan bli høyere i 1. halvår i 2021:

- det er grunn til å tro at kommunenes arbeid med TISK-strategien i gjennomsnitt vil bli dyrere i 1. halvår 2021 enn i anslaget for 3. tertial 2020
- regjeringen ønsker å bidra til at tjenestetilbudet til barn, unge og sårbare grupper opprettholdes, og ikke nedprioriteres selv om håndteringen av koronasituasjonen krever ekstra ressurser. Regjeringen viser i denne sammenheng til at det er viktig å opprettholde et så tilnærmet normalt tilbud som mulig i barnehagene og skolene, og at det er særlig viktig å prioritere tilbudet til utsatte barn og unge.
- kommunene forventes å øke kontrollen med etterlevelsen av reglene for smittevern i tilknytning til arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere.

Regjeringen foreslår derfor en bevilgning for 1. halvår 2021 på 6,2 mrd. kroner, hvilket er 1,2 mrd. kroner høyere enn en framskriving av arbeidsgruppens anslag for 3. tertial 2020. Bevilgningene fordeler seg slik:

- Hoveddelen, 4,4 mrd. kroner, fordeles med et likt beløp per innbygger 1.7.2020. Som begrunnelse for en slik innretning vises til at alle kommuner må forventes å trappe opp innsatsen noe for å kunne ivareta TISK-strategien fullt ut. Tvedestrand kommunes bevilgning er 4,95 mill. kroner som kompensasjon for ekstraavgifter og inntektsbortfall for covid-19. Inntekten er lagt inn i budsjettet for Tvedestrand kommune i 2021, herav er 0,5 mill. kroner satt av på egen utgiftspost til korona, se tiltakslisten.
- 321 mill. kroner for å styrke kommunenes muligheter til kontroll med etterlevelse av reglene for smittevern i tilknytning til arrangementer, serveringssteder og arbeidstakere. Når det gjelder fordelingen av bevilgningen omtales dette slik i tilleggsnummeret til statsbudsjettet: Bevilgningen "fordeles slik at alle kommuner får minimum 0,5 mill. kroner for 1. halvår 2021. Tilskuddet øker med innbyggertallet." I følge prognosemodellen til KS er Tvedestrand satt opp med 0,5 mill. kroner for dette. Beløpet er ikke innarbeidet i budsjettforslaget, på grunn av sen avklaring. Kommunedirektøren vil foreslå at beløpet settes av til koronarelaterte tiltak.
- 1,5 mrd. kroner i økt skjønnsramme til kommuner hvor behovet er størst som følge av lokale smitteutbrudd. Disse midlene er foreløpig ikke fordelt, og en har derfor ikke lagt inn noen inntektsøkning i budsjett for kommunen på bakgrunn av dette.

I tilleggsnummeret til statsbudsjettet for 2021 er det en fyldig omtale av periodiseringsforskyvning av skatte- og avgiftsinntekter fra 2020 til 2021 som følge av det er gitt ulike utsettelse av forfall for skatte- og avgiftskrav for å bedre likviditeten for selskaper og personlige næringsdrivende. Utsettelse av skatteinnbetalinger for personlige næringsdrivende har betydning for kommunenes skatteinngang, og i tilleggsnummeret anslår regjeringen på usikkert grunnlag at 180 mill. kroner av kommunenes og fylkeskommunenes skatteinngang som følge av dette kan bli forskjøvet fra 2020 til 2021. Størrelsen på en slik periodeforskyvning er vurdert til å være svært beskjeden, omlag 0,1 prosent av skatteinngangen. KS prognosemodell for skatt- og rammetilskudd, som kommunen benytter, er på bakgrunn av dette ikke justert for sistnevnte forhold.

Maksimalskattørene og kommunesektorens skatteinntekter

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I Kommuneproposisjonen 2021 ble det signalisert at skattørene for 2021 skal fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene.

Den kommunale skattøren for personlig skattytere økes i statsbudsjettet fra 11,10 til 12,15 pst. Skatteinntektene anslås å utgjøre 40 pst. av kommunenes samlede inntekter i 2021.

Den forholdsvis sterke økningen i skattøren skyldes blant annet at veksten i inntektskatt til kommunesektoren anslås å bli lav før endring av skattøren. Dette skyldes blant annet relativt lav lønnsvekst og en betydelig nedjustering av anslaget på skatt fra utbytte for 2020, som i stor grad får bokført virkning i 2021.

Kommunenes inntekter fra skatt på inntekt og formue anslås å utgjøre om lag 180,7 mrd. kroner i 2021, en stigning på 6,6 prosent ut fra forventet skatteinngang på 169,56 mrd. kroner for 2020. Det er en forventet reduksjon i skatteveksten fra 2019 til 2020 på -0,3 prosent.

Makspris barnehager

Maksprisen for 2021 er i Statsbudsjettet foreslått til 3 230 kroner per måned fra og med 1. januar 2021, en økning på 95 kroner fra 3 135 kroner Totalt for året utgjør ny sats 35 530 kroner.

Maksprisen gjelder alle typer barnehager, uavhengig om de er offentlige eller private. Grensen blir fastsatt av Stortinget. Kommunen kan tilby foreldrene en lavere pris enn maksprisen.

Barnehagene kan kreve betaling for kost (matpenger) i tillegg til maksprisen.

7. DRIFT

7.1 Hovedoversikt, bevilgningsoversikt drift

Økonomiplanen, årsbudsjettet og årsregnskapet fra og med budsjett- og regnskapsåret 2021 skal inneholde nye oversikter, jf. budsjett- og regnskapsforskriften av 7. juni 2019 §§ 5-1 og 5-2 og §§ 5-4 til 5-6.

Nedenfor følger skjema bevilgningsoversikt drift, jf. kommunelov og ny forskrift § 5-4. Etter denne forskriften skal regnskap fra 2019 også medtas i tabellen. I og med den var satt opp etter forrige forskrift med et annet oppsett, legges den ved som vedlegg til slutt i budsjettet.

Linjenavn	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
<i>Tall i hele 1000 kr</i>					
Rammetilskudd	-218 989	-210 384	-209 134	-208 134	-207 134
Inntekts- og formuesskatt	-153 211	-169 140	-169 140	-169 140	-169 140
Eiendomsskatt	-30 800	-26 700	-26 700	-26 700	-26 700
Andre generelle driftsinntekter	-11 070	-7 960	-7 820	-8 355	-8 765
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-414 070	-414 184	-412 794	-412 329	-411 739
Sum bevilgninger drift, netto	387 601	387 338	384 973	374 373	366 246
Avskrivninger	29 909	29 909	29 909	29 909	29 909
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	417 510	417 247	414 882	404 282	396 155
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	3 440	3 063	2 088	-8 047	-15 584
Renteinntekter	-4 300	-2 150	-2 430	-2 550	-2 650
Utbytter	-6 464	-3 364	-4 064	-5 064	-5 064
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	13 127	11 110	11 136	12 659	14 599
Avdrag på lån	24 850	27 000	29 389	32 801	34 508
NETTO FINANSUTGIFTER	27 213	32 596	34 031	37 846	41 393
Motpost avskrivninger	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	744	5 750	6 210	-110	-4 100
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-1 110	-2 200	-2 200	-400	-400
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	366	-3 550	-4 010	510	4 500
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-744	-5 750	-6 210	110	4 100
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

KOMMENTARER TIL SENTRALE POSTER I BEVILGNINGSOVERSIKTEN

Netto driftsresultat

De enkelte år i planperioden er netto driftsresultat på henholdsvis -5,75 mill. kroner, -6,2 mil. kroner, 0,1 mill. kroner og 4,1 mill. kroner. Det betyr et netto negativt driftsresultat på ca. -1,1 prosent i 2021 mot statlig anbefalt 1,75 prosent. Netto driftsresultat måles mot brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter vises i tabell i kapittel 7.5. Videre i planperioden vil netto driftsresultat utgjøre -1,1 prosent i 2022, 0,0 prosent i 2023 og 0,8 prosent i 2024.

Dette tilsier stramme rammer og redusert handlingsrom.

Dersom en korrigerer for netto avsetning til bundne fond vil netto driftsresultat bli følgende: -0,7 prosent for 2021, -0,7 prosent for 2022, 0,1 prosent for 2023 og 0,8 prosent for 2024. Kommunens handlingsregler bruker indikatoren «netto driftsresultat korrigert for bundne fond».

Skatt og rammetilskudd

Beregningene av skatt og rammetilskudd er gjort med utgangspunkt i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021. Kommunenes Sentralforbund har utarbeidet en prognosemodell, og det er denne som er benyttet ved den interne fordelingen kommunene imellom. I modellen er det innarbeidet folketall pr. 1.7.2020. Det er dette folketallet som er grunnlag for den faste delen (utgiftsutjevning og innbyggertilskudd) av rammetilskuddet. Inntektsutjevningen skal benytte folketall pr. 1.1.2021. Det er derfor usikkerhet både til inntektsutjevningen og skatteinntektene.

Tvedestrand har de siste årene hatt en svakere utvikling i folketallet enn landet totalt. Det medfører at kommunen får en mindre andel av de samlede overføringene og skatteinntektene. Hvis dette fortsetter, kan kommunens inntekter bli lavere enn angitt i tabellen over.

Staten legger til grunn en nominell skattevekst på om lag 6,6 % i 2021 for kommunene samlet. Økningen er målt ut fra anslag på regnskap 2020, angitt i statsbudsjettet for 2021. For 2020 er det forutsatt en skattevekst for kommunene på -0,3 %, fra 2019.

En del av rammetilskuddet består av den såkalte utgiftsutjevningen som for Tvedestrand utgjør ca. 25 mill. kroner for 2021. Utgiftsutjevningen består blant annet av en omfordeling som følger av forskjeller i et beregnet utgiftsbehov. Omfordelingen består både av antall av ulike parametere samt en tilhørende indeks. Hvordan kommunen endrer seg i forhold til landet for øvrige har betydning. Fra 2020 til 2021 reduseres denne utjevningen med ca. 2,6 mill. kroner for Tvedestrand kommune, da utgiftsbehovindeksen er redusert med ca. 0,8 %, fra 7,21 % til 6,41 %. Utgiftsbehovindeksen varierer både med endringer i kommunens og landets innbyggingsammensetning.

Det er altså både endringer av antall innbyggere i de ulike gruppene (kriteriene), indeksene og vektene/kostnadsnøklerne som kan slå ut ved beregning av utgiftsutjevningen.

Det er størst utslag i reduksjoner fra 2021 til 2021 på følgende kriterier: Barn 1 år uten kontantstøtte, innbyggere 80-89 år, innbyggere 2-5 år og PU over 16 år. Nevnte kriterier har reduksjon i antall innbyggere. For disse gruppene blir det reduksjon i utgiftsutjevningen i og med utgiftsbehovindeksen reduseres. Utgiftsbehovsindeks er en vektet størrelse som sier noe om forholdet mellom kommunens andel av f.eks. kriteriet innbyggere 80-89 år i forhold til landet. I tillegg har en også «vekter», også kalt kostnadsnøkler, for hvor mye hvert kriterium skal telle. Kriteriet innbyggere 80-89 år har eksempelvis vekten 0,0781 i 2021, mens det hadde 0,0772 i 2020.

På motsatt side gir følgende kriteriedata størst økning fra 2020 til 2021: Innbyggere 67-79 år, ikke gifte 67 år og over og innbyggere 6-15 år. For de sistnevnte kriteriene gjelder at en får økt det utgiftsutjevningstilskuddet. Kort sagt har indeksene økt for disse i tillegg til at «vektene»/kostnadsnøklerne har økt.

Samlet sett er «behovet redusert» i Tvedestrand og en får direkte redusert uttelling via utgiftsutjevningen på de aktuelle kriteriene.

En del kommuner i Sør-Norge får i rammeoverføringene et særskilt tilskudd som heter Distriktstilskudd/ Sør-Norge tilskudd. Tilskuddet skal ivareta kommuner med en svak samfunnsmessig utvikling, og distriktsindeksen blir benyttet som måltall i denne sammenheng. Distriktsindeksen for Tvedestrand har samme sats for 2021 sammenlignet med 2019 og 2020, den er 40. Endringen fra 2020 til 2021 skyldes deflatorjustering. Tilskuddet er budsjettet med likt nivå framover ed ca. 5,1 mill. kroner hvert år.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har foretatt en revisjon av distriktsindeksen. Departementet foreslår at den gamle distriktsindeksen benyttes i Distriktstilskudd Sør-Norge inntil videre, jf. Prop. 105 S (2019–2020), Kommuneproposisjonen 2021. Det innebærer at distriktsindeksen fra 2017, som benyttes i distriktstilskuddene i 2020, videreføres i 2021. Det vises til vedlegg bak i dokumentet for oversikt over de ulike elementene i skatt- og rammetilskuddet, jf. prognosemodellen.

I årene 2022-2024 er det innarbeidet realvekst på hhv. 3 mill., 2 mill. og 1 mill. kroner. Tallene er usikre og bygger på en vurdering om at langtidsvirkningen av koronasituasjonen vil medføre behov for økte bevilgninger til kommunesektoren.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt ble innført i 2017. I sist vedtatt økonomiplan var det vedtatt at eiendomsskatten skulle være: 5 promille i 2020 og 4 promille fra 2021.

Fritak for eiendomsskatt for boliger som er nyere enn to år foreslås opprettholdt. Dette er finansiert av forventet økning i formuesverdien på boliger fastsatt av skatteetaten.

Det er i statsbudsjettet for 2021 foreslått maksimale satser på 4 promille fra 2021, som tidligere varslet. Denne endringer utgjør om lag 6 mill. kroner for Tvedestrand kommune og svekker det økonomiske handlingsrommet i og med det ikke er antydning noen særlig kompensasjon for inntektsbortfallet.

Regjeringen foreslår at kommunene ikke kompenseres særskilt som følge av redusert maksimal eiendomsskattesats, i tråd med hvordan dette ble håndtert ved reduksjonen fra 7 til 5 promille. For kommunesektoren som helhet vil reduserte eiendomsskatteinntekter, for en gitt vekst i frie inntekter, motsvares av økt skatt på inntekt og formue. Det skyldes at eiendomsskatt inngår ved beregning av skatteandelen på 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. En har økt skattøren. Det legges ikke opp til å kompensere enkeltkommuner for tap av eiendomsskatteinntekter.

Det foreslås eiendomsskattesats på 4 promille for Tvedestrand kommune fra 2021 og framover for alle årene i økonomiplanperioden.

Det foreslås å reversere bunnfradraget på 90 000 kroner pr boenhet, noe som vil øke inntektene med ca. 1,8 mill. kroner. Dette vil medføre en effekt på 360 kroner for den enkelte boenhet.

Andre generelle driftsinntekter

Staten har ulike ordninger med rentekompensasjon og investeringskompensasjon, der en mottar tilskudd for investeringer. Ordningene med rentekompensasjon følger Husbankens flytende rente. Kommunedirektøren har lagt til grunn at denne blir 0,8 prosent i hele økonomiplanperioden.

Kommunene mottar integreringstilskudd de fem første årene ved bosetting av flyktninger. Personer som får familiegjennforening med en som fikk opphold på humanitært grunnlag, utløser tilskudd i tre år. I inntektsberegningene har en lagt inn det som er kjent til og med 2020, samt 10 nye hvert år fra 2021. Det er lagt inn forutsetninger om at halvparten av disse er voksne. Kommunen har i vært i kontakt med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (Imdi), og har fått en foreløpig indikasjon på at Tvedestrand får bosatt 10 flyktninger i 2021 og fremover. Dette er i så måte en usikkerhetsfaktor.

Sum bevilgning netto drift

Denne linjen viser summen av alle bevilgninger som er gitt i skjema 1B, dvs. summen av rammene til alle enhetene/ansvarsområdene i kommunen (se kapitlet under).

Renteinntekter og utbytte

Ved beregning av renteinntekter på bankinnskudd har en lagt til grunn en gjennomsnittlig bank-beholdning på 80 mill. kroner for hele perioden 2021-2024. Beløpet er usikkert, og vil avhenge blant annet av fremdriften i investeringsprosjektene og tidspunkt for låneopptak. Gjennomsnittlig rentesats er satt fra 1,0 prosent til 1,5 prosent i økonomiplanperioden.

Andre renteinntekter gjelder i hovedsak renteinntekter fra de som betaler fakturaer fra kommunen for sent.

Utbyttepolitikken for utbytte fra Agder Energi ble revidert i 2018. Utbyttet beregnes med 70 prosent av et beregnet overskudd, som er 874 mill. kroner for 2020. Deretter regnes Tvedestrands andel på 1,06 prosent. Utbytte for 2020 var om lag 6,5 mill. kroner. Variasjonen kan komme ved endringer i overskuddene fra Agder Energi de enkelte år. Overskuddet for Agder Energi for 2019 er betydelig forverret fra 2018-resultatet. Overskuddet beløper seg til 340 mill. kroner og i tillegg kommer forventning om ekstra utbytte på 124,7 mill. kroner. Det er lagt inn en samlet forventning om 3,4 mill. kroner i utbytte for Tvedestrand kommune for 2021. I økonomiplanperioden 2022 til 2024 er det lagt til grunn gradvis økning opp til 5 mill. kroner.

Renteinntekter fra formidlingslån er beregnet med utgangspunkt i anslag på flytende rente i Husbanken (se over), kjente låneopptak til og med 2020, samt nye lån på 25 mill. kroner hvert år for 2021 og 2022 og 20 mill. kroner for hvert år i 2023 og 2024.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Det er vanskelig å estimere hvordan rentenivået vil utvikle seg de nærmeste årene, men nivået høsten 2020 er fortsatt lavt. I planperioden er det forutsatt et rentenivå på 1,0 prosent i 2021, 1,1 prosent i 2022 og 1,25 prosent i 2023 og 1,5 prosent i 2024. Dette gjelder på lån med flytende rente. På fastrentelånene har en brukt avtalt rentesats. Rentesatsene er fastsatt med utgangspunkt i dagens rentenivå, samt blant annet informasjon fra Kommunalbanken om hva de tror om fremtidig renteutvikling.

Ved nye låneopptak har en forutsatt 1/4 års belastning første året. Det er lagt opp til store investeringer i begynnelsen av perioden og en kan se for seg at lånene tas opp i to bolker, ett tidlig på året og ett sent på høsten.

Renteutgifter på formidlingslån er budsjettert 0,3 mill. kroner høyere enn renteinntekter fra formidlingslånene. Årsakene til denne differansen er i hovedsak ulik nedbetalingstid på utlån og innlån, samt at kommunen gjennom årene har hatt tap på formidlingslån. Det medfører at kommunen selv må dekke deler av renter og avdrag knyttet til lånene i Husbanken. Videre pleier låneopptakene i Husbanken være tidlig i året, mens utlånene skjer løpende. Midler som ikke er disponert står på kommunens konto og genererer renteinntekter.

Byggelånsrenter for de største prosjektene er budsjettert for nye boliger for personer med nedsatt funksjonsevne, ny barnehage på Bronsbu og ny barneskole i sentrum. Til sammen er det beregnet til 3,3 mill. kroner økonomiplanperioden. Disse interne byggelånsrentene kan føres i investeringsregnskapet og reduserer sånn sett renteutgiftene i driften.

Avdrag på lån (egne investeringslån)

Regnskapsforskriftene har bestemmelser om hvor mye kommunene minimum må betale i avdrag de enkelte år. Beregninger for minimumsavdrag for 2020 er ikke klart pr dd. Det er allikevel gjort en overordnet vurdering på bakgrunn av kjente faktorer. Minimumsavdraget anslås til 27,0 mill. kroner på eksisterende lån pr 2020. Det er usikkerhet knyttet til vurderingene.

Det er ikke gjort tilsvarende beregninger for senere år, da det er svært omfattende og vil måtte bygge på mange usikre forutsetninger. I utgangspunktet har kommunedirektøren derfor valgt å videreføre minimumsavdraget for 2021.

En har forutsatt 35 års nedbetalingstid på lån som tas opp i perioden 2021-2023 og 30 års nedbetalingstid for lån opptatt i 2024. Det er videre forutsatt at disse låneopptakene ikke belaster driften i opptaksåret. For 2022-2024 er beregnede avdrag på nye låneopptak tatt med i budsjettert avdragsbeløp.

Overføring til investeringsbudsjettet

Kommunedirektøren tilrår ikke driftsfinansiering av investeringer i planperioden.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond

Netto avsetninger gjelder overskudd og underskudd innen VA-sektoren (vann, avløp og feiing).

I følge selvkostbestemmelsene skal kalkulatoriske renter på investeringer beregnes med utgangspunkt i fem års SWAP-rente eller 3-årig statsobligasjonsrente, tillagt 0,5 prosentenhet. I tråd med dette er kalkylerenten anslått til 1,41 prosent, 1,57 prosent, 1,70 prosent og 1,80 prosent for årene 2021-2024. Det er som nevnt stor usikkerhet til rentenivået. Avvik fra det forutsatte nivået gir relativt store utslag i selvkostregnskapene for vann og avløp.

Kommunedirektøren foreslår reduksjon i avløpsgebyrene for årene 2021 og 2022 og deretter en økning tilbake til dagens nivå. Bakgrunnen for endring av gebyr for avløp, er et avløpsfond som må brukes opp innen to år. Selvkostforskriften sier at en ikke kan samle opp bundne fond i mer enn 5 år. Det foreslås ikke endringer av vanngebyrene, men en oppjustering av feiegebyrene.

Det er under innføring et nytt selvkostmodellverktøy. De siste arbeidene her er ikke ferdige til budsjettarbeidet skulle ferdigstilles. Dette i tillegg til store endringer i VA-prosjektene samt usikkerhet rundt rentenivået gjør at gebyrene vil kunne bli endret i økonomiplanperioden.

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond

Hensikten med disposisjonsfond er å sikre seg mot uforutsette hendelser og svingninger i inntekter og utgifter. Kommunedirektøren er ikke tilfreds med at en ikke klarer å nå denne målsettingen fullt ut.

Kommunens generelle disposisjonsfond utgjorde 20,3 mill. kroner ved årsslutt 2019.

Etter inndekning av underskudd fra 2019 på 5,85 mill. kroner og budsjettert avsetning på 0,366 mill. kroner, vil en ha 14,8 mill. kroner på disposisjonsfond ved 31.12.2020.

Det er i skrivende stund vanskelig å si om en må bruke av disposisjonsfondet for 2020.

Det legges opp til bruk av fondsmidler i 2021 og 2020 på til sammen 7,6 mill. kroner. I de to siste årene i økonomiplanperioden er det budsjettert med avsetning på til sammen 5 mill. kroner. Netto bruk og avsetning er på 2,6 mill. kroner totalt i perioden. Disposisjonsfondet vil i slutten av perioden kunne ligge på om lag 12 mill. kroner.

Fremført til inndekning senere år (merforbruk)

Kommunene er pliktige til å budsjettere med balanse, både i budsjettåret og økonomiplanperioden.

7.2 Hovedoversikt drift, netto fordeling til sektorer

I tabellen som følger vises kommunedirektørens forslag til netto budsjettrammer for hver enhet/hvert ansvarsområde. Netto betyr at en har tatt summen av alle utgiftene og trukket fra alle inntekter som hører til enheten, som for eksempel sykepengerefusjoner, brukerbetaling og tilskudd til særskilte formål som håndteres av den aktuelle enheten.

Endringer i enhetenes rammer fra ett år til et annet kan forklares med endringer i konsekvensjustert budsjett, samt nye driftstiltak. Det vises til de to påfølgende kapitlene.

Linjenavn (tall i hele 1000 kroner)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Tvedestrand					
100 Kommunedirektør og politiske styringsorganer	26 513	25 241	25 310	25 919	25 919
105 Administrativ støtteenhet	14 383	13 200	13 300	13 350	13 350
110 Barnehageenheten	46 150	45 182	43 533	42 328	41 978
115 Tvedestrandskolen	78 227	77 540	76 888	72 273	66 495
120 Plan, miljø og eiendom	24 599	21 975	21 055	20 170	18 870
125 Teknisk drift	6 371	5 903	5 023	2 428	2 228
130 Omsorg og rehabilitering	100 646	98 473	97 956	97 956	97 956
135 Oppfølgingsenheten	44 046	47 477	51 943	51 943	52 115
140 Familiehuset	28 584	28 929	28 901	28 841	28 841
145 NAV	27 278	24 635	22 789	22 383	21 717
150 Kirke og trossamfunn	5 142	4 398	4 398	4 398	4 398
160 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-14 338	-5 615	-6 121	-7 615	-7 620
170 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	-387 602	-387 338	-384 973	-374 373	-366 246

7.3 Videreføring av dagens drift – konsekvensjustert budsjett

I arbeidet med budsjett og økonomiplan har kommunedirektøren sett nærmere på hvilke bindinger som ligger på utgifts- og inntektssiden ved videreføring av eksisterende virksomhet fra 2020 til 2021. Dette betegnes som konsekvensjusterte endringer, og er ikke det samme som fremtidige tiltak. Videre er økonomiske konsekvenser av politiske vedtak fattet i 2020 og tidligere innarbeidet.

Enhetene er i sine rammer for budsjettet for 2021 og økonomiplanperioden kompensert for lønnsoppgjør i 2020. Det er en sentral avsetning til lønnsoppgjør i 2021, og enhetene vil bli kompensert for dette når oppgjøret er kjent.

Det er i konsekvensjustert ramme ikke kompensert i særlig grad for demografiendringer. Derfor kommer endringer i antall brukere, f.eks. i omsorgsenhetene, som tiltak.

De viktigste endringene i konsekvensjustert budsjett for 2021 er følgende (endringer fra 2020 til 2021), dvs. før tiltak 2021:

Pensjon

- Pensjonssatsen til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) er redusert fra 19,9 % til 15,9 %.
- Pensjonssatsen til Statens Pensjonskasse (SPK) er redusert fra 12,4 % til 8,7 %.
- Enhetene er samlet sett nedjustert for endringer i KLP og SPK med 10,3 mill. kroner. Justeringer gjort i tildelingsmodellen for skolene er ikke medtatt i det beløpet.
- Årets premieavvik KLP og SPK («inntekt») er redusert med 7,3 mill. kroner, til 18,1 mill. kroner.

- Amortisering av tidligere års premieavvik («utgift») er økt med 1,9 mill. kroner, til kr. 10,3 mill. kroner.

Samlet innsparing på pensjonsutgiftene er om lag 1,1 mill. kroner.

Lønnsendringer

- Lønnsoppgjør i 2021 er avsatt med 5,7 mill. kroner med utgangspunkt i en lønnsvekst på 2,2 % for 2021, som forutsatt i statsbudsjett for 2021.
- Noen enheter har fått kompensert for økning i lønnsnivå fra tidligere, blant annet på bakgrunn av ansiennitetsopprykk.
- En enhet har fått redusert sin ramme på grunn av lavere lønnsnivå.
- Lønnsforhandlinger for 2020 er kompensert i 2021.

Prisjusteringer

- Det er ikke lagt inn generelle prisjusteringer i 2021. Samlet for hele kommunen innebærer dette en realvekstnedgang (kutt) på andre driftsposter.
- Det er imidlertid lagt inn prisjusteringer på brukerbetalinger på Omsorg og rehabilitering. Justeringen harmoniseres mot økte budsjettposter på andre driftskostnader.

Politiske vedtak og helårsvirkninger av forrige økonomiplan

- Flyttinger av budsjettposter
- Konsekvensjustering av forrige økonomiplan
- Blant annet:
- Idrettsparken oppjustert for helårsvirkning av driften og redusert rentenivå på kapitaldelen av leieinntekter.
- Gamle Lyngmyr videregående skole er oppjustert for helårsvirkning av driften.
- Lyngmyrhallen har fjernet leieinntekten fra fylkeskommunen, helårsvirkning.
- Tildelingsmodellen skole er innarbeidet med oppdaterte elevtall.

Føringer fra statsbudsjettet

- Overføring av skattekontoret staten.
- Frivilligsentralen – øremerkede tilskudd
- Kompensering av SFO foreldrebetaling
- Tilskudd til trossamfunn over til stat

Interkommunale ordninger og IKS

- Deflator- og prisjusteringer, i henhold til de enkelte avtalene og noen volumendringer, for blant annet:
 - o IKT-Agder med IKT tjenester
 - o Interkommunal legevakt
 - o Interkommunalt brannsamarbeid
 - o Interkommunal krisesenter
 - o Barnevernssamarbeid øst i Agder
 - o PPT – pedagogisk psykologisk samarbeid med fire kommuner i østre Agder
 - o Kulturskolen for fire kommuner i østre Agder
 - o OFA-samarbeid
 - o Veilyssamarbeid
 - o Revisjonen og sekretariat for kontrollutvalg
 - o Østre Agder sekretariatet mm.

Renter og avdrag på innværende lån

- Allerede opptatte lån er oppjustert med de siste renteendringene, hhv.: 1,0 prosent, 1,1 prosent, 1,25 prosent og 1,5 prosent for årene 2021-2024.

7.4 Driftstiltak sektorene/enhetene

Nedenfor følger oversikt over alle driftstiltak i enhetene som er innarbeidet i økonomiplanen og budsjettet. Tiltak er nye aktiviteter som besluttes å gjennomføres. Tiltakene er inndelt etter hvilken enhet som har ansvaret for iverksettelsen av tiltaket.

Gjennom budsjettprosessen har det vært spilt inn mange tiltak fra enhetene som kommunedirektøren ikke har kunnet prioritere av økonomiske årsaker. Det har også vært reduksjoner i volumet på noen tiltak. De endelige prioriteringene har vært drøftet og vurdert i kommunedirektørens ledergruppe.

Alle tiltak (tall i hele 1000 kroner)	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kommunedirektør og politiske styringsorganer	-1 193	-1 528	-1 478	-1 478
Administrativ støtteenhet	-659	-559	-509	-509
Barnehageenheten	-1 057	-2 706	-3 911	-4 261
Tvedestrandskolen	82	-277	-5 660	-12 470
Plan, miljø og eiendom	-1 095	-2 015	-3 050	-3 300
Teknisk drift	1 482	602	-1 993	-2 193
Omsorg og rehabilitering	-683	-1 936	-1 936	-1 936
Oppfølgingsenheten	2 678	7 075	7 075	7 247
Familiehuset	-596	-146	-206	-206
NAV	-2 491	-4 337	-4 743	-5 409
Kirke og trossamfunn	-200	-200	-200	-200
Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-4 097	-4 603	-6 097	-6 102
Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	-11 591	-7 786	2 869	11 806
SUM tiltak	-19 420	-18 416	-19 839	-19 011

En ser av oversikten at det er nærmere 20 mill. kroner i tiltak som hvert år skal effektueres i perioden.

Tiltakene kan i grove trekk kategoriseres slik:

- Tiltak med bakgrunn i demografi - reduksjoner: både til redusert behov innen skole, barnehage, flyktningetjeneste og omsorg som følge av færre brukere
- Tiltak med bakgrunn i demografi - vekst: Økt tjenestevolum innen psykisk helse og rehabilitering.
- Tiltak som følge av strukturendringer og omorganisering av tjenestene: f.eks. skoletiltak og vekt på omlegging av spesialundervisningen. Tiltak med effektivering av ny ledelses- og organisasjonsstruktur og tilhørende reduksjoner i årsverk på til sammen 4,6 årsverk i 2021.
- Effektiviserings- og omstillingskutt på sektorene på totalt 4,4 mill. kroner 2021. Beløpet er fordelt på sektorene og det er antatt at innsparinger må komme på lønns- og driftsutgifter samt økte inntekter. Det må imidlertid en prosess til for å få konkretisert tiltakene i de enkelte sektorene. Det er forventning om at et slikt arbeid er på plass innen medio februar 2021.

Nedenfor følger oversikt over de ulike tiltakene inkludert samlet beløp pr enhet:

Tiltaksoversikt	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Kommunedirektør og politiske styringsorganer	-1 193	-1 528	-1 478	-1 478
100 - Blomstrende Tvedestrand - Tilskudd	20	20	20	20
100 - Hovedverneombud, redusere fra 20% til 10% stilling	0	-85	-85	-85
100 - Leieinntekt A67 næringsområde - Opsjonspremie	-250	-250	-250	0
100 - Leieinntekter A67 næringsområde - AT skog	-50	-50	-50	-50
100 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk, netto 0,5 årsverk	-471	-471	-471	-471
100 - Næs jernverksmuseum, videreføring av redusert 2020-støttenivå	-115	-115	-115	-115
100 - PC-er til alle elever 4-7 klasse - Fagfornyelse i grunnskolen	200	200	200	200
100 - Politiske partier, kommunalt tilskudd strykes	-20	-20	-20	-20
100 - Reduksjon i antall politiske møter fra 9 til 8 møter	-43	-43	-43	-43
100 - Redusert tilskudd til Bokbyen	-25	-25	-25	-25
100 - Reduserte utgifter til IKT-Agder - Effektiviseringskrav	-400	-500	-600	-700
100 - Stortingsvalg i 2021 og kommune- og fylkestingsvalg i 2023	150	0	150	0
100 - Støtte til idrettslag fjernes	-70	-70	-70	-70
100 - Tilskudd til skolekorps fjernes	-20	-20	-20	-20
100 - Økt sats for meglergebyr salg av næringsområder	-100	-100	-100	-100
Administrativ støtteenhet	-659	-559	-509	-509
105 - Bedriftshelsetjeneste - Reduksjon i utgifter	-20	-20	-20	-20
105 - Digitaliseringseffekt post- og diverse kontorutgifter	-90	-90	-90	-90
105 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,4 årsverk	-279	-279	-279	-279
105 - Vakant stilling biblioteket 0,25 årsverk i 7 måneder og 0,20 årsverk vakant varig	-220	-120	-120	-120
105 - Velferdsmidler ansatte - Halvert nivå i 2021 og 2022	-50	-50	0	0
Barnehageenheten	-1 057	-2 706	-3 911	-4 261
110 - Grotten barnehage - Redusert med 0,5 avdeling og 2,0 årsverk fra 2021	-1 190	-1 190	-1 190	-1 190
110 - Ny barnehage på Bronsbu og endret barnehagestruktur fra høsten 2022	0	-674	-1 455	-1 455
110 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,6 årsverk barnehage	-663	-663	-663	-663
110 - Private barnehager, økning barn med nedsatt funksjonsevne i 2020 og 2021	0	-200	-200	-200
110 - Redusert foreldrebetaling færre barnehageplasser, driftstilpasninger	180	180	180	180
110 - Tilpasset drift til barnetall i 3 kommunale barnehager, tilsvarer 2,1 årsverk	-1 296	-1 296	-1 296	-1 296
110 - Tilskudd til private barnehager, økte satser	283	283	283	283
110 - Økning i allmennpedagogisk tilbud etter §19G i barnehager	79	79	79	79
110 - Økning utgifter og reduksjon i inntekter kjøp fra andre kommuner, barnehager	1 550	775	350	0
Tvedestrandskolen	82	-277	-5 660	-12 470
115 - Fagfornyelsen i grunnskolen, nye skolebøker og materiell	350	350	0	0
115 - Gjestelever grunnskolen, reduserte inntekter og økte utgifter	490	490	490	490
115 - Ny barneskole fra 1.8.2023, endret skolestruktur og tilpasset drift, reduserte utgifter	0	0	-4 473	-10 608

Tiltaksoversikt	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
115 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,4 årsverk skole	-442	-442	-442	-442
115 - Reduksjon med en gruppe fra 1.8.2021 på Dypvåg barneskole	-409	-898	-898	-898
115 - Reduksjon med en gruppe fra 1.8.2021 på Tvedestrand barneskole	-409	-898	-898	-898
115 - SFO-foreldrebetaling, økt sats med 100 kroner pr mnd. fra 1.8.2021	-50	-100	-100	-100
115 - Skoleskyss, redusert brøyteavtale Songe krets	-15	-15	-15	-15
115 - Økt lærertetthet med 1,8 årsverk, justert tildelingsmodell for barneskolene fra 1.8.2021	567	1 235	675	0
Plan, miljø og eiendom	-1 095	-2 015	-3 050	-3 300
120 - Forsikring - Økte utgifter	140	140	140	140
120 - Forsikring årsavgift - Økte utgifter	50	50	50	50
120 - Gamle vgs Lyngmyr - Økt renhold	200	200	200	200
120 - Innsparing strøm - Lavere strømpriser	-990	-990	-990	-990
120 - Jordlov og konsesjonssaker - Økte inntekter	-35	-35	-35	-35
120 - Kommuneplanens arealdel, revidering	200	0	0	0
120 - Lyngmyrveien 49 - Bygningsrealterte utgifter og leieinntekter fra 2022	0	-500	-500	-500
120 - Merinntekt småbåthavner - Økt volum	-100	-100	-100	-100
120 - Middelskolen, reduserte utgifter	-30	-50	-100	-150
120 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 1,0 årsverk innen ledelse	0	0	-1 084	-1 084
120 - Ny reguleringsplan Lyngør	200	0	0	0
120 - Redusere tilpasningstilskudd og boligtilskudd	-200	-200	-200	-200
120 - Reguleringsplan ny barneskole	100	0	0	0
120 - Salg av landbrukskontortjenester til Vegårshei kommune	-230	-230	-230	-230
120 - Salgsprospekt Middelskoleområdet inkl. Villa utsikten	0	100	0	0
120 - Tvedestrand idrettspark ett nytt årsverk, finansiert med reduserte driftsutgifter	0	0	0	0
120 - Tvedestrand barneskole mm (inkl Skriverstua), salgsprospekt, reguleringsplan	0	0	200	0
120 - Øke salg av vedlikeholdstjenester til Boligstiftelsen	-400	-400	-400	-400
Teknisk drift	1 482	602	-1 993	-2 193
125 - Innsparing Kommunale veier forbruksmateriell	-20	-20	-20	-20
125 - Beredskap brøyting - Økte utgifter ved nye avtaler	200	200	200	200
125 - Endret avgiftsvolum på vann og avløp, med dagens priser	-420	-700	-770	-770
125 - Innsparing Park og grønntanlegg, forbruksposter	-55	-55	-55	-55
125 - Innsparing Parkering, leieutgifter automater	-150	-150	-150	-150
125 - Nedklassifisering av 1/3 av kommunale veier i distriktene	0	-600	-600	-600
125 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk ingeniør	-423	-423	-423	-423
125 - Redusert avgift på avløp/kloakk med 500 kroner, fra 4 300 til 3 800 kroner ekskl. mva.	1 800	1 800	0	0
125 - Strøm innsparing - Lavere strømpriser	-250	-250	-250	-250
125 - Tilskudd båtselskapet reduseres fra 1.1.2023	0	0	-725	-725
125 - Vedlikeholdstiltak vann og avløp	1 200	1 200	1 200	1 200
125 - Vei og gateløp, reduserte driftsutgifter pga. ledningsnett	0	0	0	-200
125 - Økt inntjening parkering - Volumøkning	-200	-200	-200	-200
125 - Østre Agder Brannvesen, effektiviseringskrav	-200	-200	-200	-200

Tiltaksoversikt	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Omsorg og rehabilitering	-683	-1 936	-1 936	-1 936
130 - Bonusordning sommervikarer i turnustjeneste	300	300	300	300
130 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk	-774	-774	-774	-774
130 - Psykomotorisk fysioterapi - Interkom. avtale oppsagt - Redusert privat hjemmel med 50 %.	0	-225	-225	-225
130 - Reduksjon i hjemmebaserte omsorgstjenester med ett årsverk fra 2021 og to årsverk fra 2022	-727	-1 455	-1 455	-1 455
130 - Redusere fritak for boutgifter for pasienter langtidsopphold ned fra 6 til 3 mnd.	-25	-25	-25	-25
130 - Salg av Phd. kompetansetjenester	0	-300	-300	-300
130 - Velferdsteknologirådgiverstilling - Lønnsutgifter til drift	543	543	543	543
Oppfølgingsenheten	2 678	7 075	7 075	7 247
135 - Avlastning for barn og unge - Redusert behov	0	-349	-349	-349
135 - Avlastning til funksjonshemmede barn - Økning med 1,5 årsverk inkludert statlig refusjon	999	999	999	999
135 - Bemanning og drift nye samlokaliserte boliger - Økning med 5,5 årsverk fra 2022	0	4 689	4 689	4 689
135 - Bonusordning sommervikarer i turnustjeneste	200	200	200	200
135 - Boveiledning personer med nedsatt funksjonsevne- Økning på 2,5 årsverk	2 226	2 226	2 226	2 226
135 - Effektivisering avlastningstjenesten - Reduksjon på 1 årsverk	-514	-607	-607	-607
135 - Effektiviseringstiltak bolig psykisk utviklingshemmede - Reduksjon med 1,8 årsverk	-1 092	-1 092	-1 092	-1 092
135 - FACT - Inngått avtale om samarbeid med spesialisthelsetjenesten	60	60	60	60
135 - Ny leasingbil - Boveiledningstjenesten	50	50	50	50
135 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk	-701	-701	-701	-701
135 - Psykisk helse og livsmestring - Økning med 1 årsverk fra 1.4.2021 og ytterligere 1 årsverk høsten 2024	516	668	668	840
135 - Utskrivning fra spesialisthelsetjenesten	0	0	0	0
135 - Økning særlig ressurskrevende tjenester - Økning på 2,9 årsverk, inkludert statlig refusjon	935	933	933	933
Familiehuset	-596	-146	-206	-206
140 - Fritidsklubben - Nedlegges fra 1.1.2021	-206	-206	-206	-206
140 - Helseesykepleier 100% prosjektstilling - Tilskudd fra Helsedirektoratet	0	0	0	0
140 - Helseesykepleier 50% - Søke om tilskudd fra Helsedirektoratet	0	0	0	0
140 - Ny fastlegehjemmel ved Tvedestrand legesenter fra 2021 - Oppstartstilskudd	60	60	0	0
140 - Ny fastlegehjemmel ved Tvedestrand legesenter fra 2021- Økning av pasienter og driftstilskudd	0	0	0	0
140 - Psykologstilling 0,5 årsverk - Utsatt ansettelse til 1.12.2021	-450	0	0	0
NAV	-2 491	-4 337	-4 743	-5 409
145 - Sosialstønad flyktning - Reduserte utgifter - Lavere flyktningmottak	-300	-300	-300	-300
145 - Flyktningetjenesten - Reduksjon med ett årsverk fra 1.7.2021	-377	-727	-727	-727
145 - Introduksjonsordningen - Reduserte utgifter - Lavere flyktningmottak	-2 814	-3 352	-3 508	-3 924
145 - Voksenopplæring innvandrere - Økte utgifter	1 000	750	500	250

Tiltaksoversikt	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
145 - Voksenopplæringen innvandrere - Effektiviseringstiltak - Gjennomføres i egen regi fra 2022	0	-708	-708	-708
Kirke og trossamfunn	-200	-200	-200	-200
150 - Reduksjon i tilskudd til kirkelig fellesråd på ca. 4% - Tilskudd til ungdomsprest videreføres ikke.	-200	-200	-200	-200
Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	-4 097	-4 603	-6 097	-6 102
160 - Avrundinger	4	-3	3	-2
160 - Avvikling av boligstiftelsen fra 2023 - Overføring til kommunen	0	0	-1 500	-1 500
160 - Effektiviserings- og omstillingskutt, ekstra på sektorene totalt 4,4 mill. kroner	-4 400	-4 400	-4 400	-4 400
160 - Kaffetrekke ansatte - Økning av satsen	-100	-100	-100	-100
160 - Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost - Fjernes	-100	-100	-100	-100
160 - Koronarelaterte utgifter	500	0	0	0
Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	-11 591	-7 786	2 869	11 806
170 - Bruk av og avsetning til disposisjonsfond	-3 550	-4 010	510	4 500
170 - Byggelånsrenter - Overføring drift/investering- Lavere renteutgifter	-1 100	-1 300	-900	0
170 - Ekstra rammetilskudd koronarelatert 1. halvår 2021 og forventet realvekst fra 2022	-4 950	-3 000	-2 000	-1 000
170 - Fjerne bunnfradrag på eiendomsskatten fra 2021	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
170 - Lavere renteutgifter på eksisterende fastrentelån som utgår i 2021-2024	-100	-300	-500	-500
170 - Renter og avdrag på nye investeringslån 2021-2024	209	3 624	8 459	11 306
170 - Utgiftsutjevning i frie inntekter - Volumendring	0	-700	-700	-700
170 - Økte renteinntekter som følge av større kontantbeholdning	-300	-300	-200	0

Nedenfor følger tekstlige omtaler av alle driftstiltakene, sortert på hver enhet:

Ansvar 100 Kommunedirektør og politiske styringsorganer

078: 100 - Blomstrende Tvedestrand - Tilskudd

Tilskudd til næringsforeningen til blomster i Tvedestrand sentrum

120: 100 - Hovedverneombud, redusere fra 20% til 10% stilling

Reduksjon av ressursen til hovedverneombudet fra 20% til 10% stilling fra 01.01.2022

118: 100 - Leieinntekt A67 næringsområde - Opsjonspremie

Inngått avtale om opsjonspremie med Teknobad AS ved salg av næringseiendom. Opsjonspremie på ca. 250 000 kroner pr år i inntil 3 år.

Det vises til egen politisk sak i kommunestyret i november 2020.

Det er usikkerhet om denne opsjonspremien kan føres i driftsregnskapet.

119: 100 - Leieinntekter A67 næringsområde - AT skog

Inngått avtale med AT skog om leie av areal av A67 næringsområde til tømmerlagring med 50 000 kroner pr. år.

075: 100 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk, netto 0,5 årsverk

Ved ny organisasjons- og ledelsesstruktur er det lagt til grunn en reduksjon på 0,8 årsverk rådgiverstilling i økonomistaben som p.t. er holdt vakant i forhold til opprinnelig ett årsverk. Økonomisk blir det en innsparing på 0,5 årsverk, da 0,3 årsverk tidligere var finansiert over investeringsprosjekter, hvor nivået nå ligger på 0,2 årsverk.

108: 100 - Næs jernverksmuseum, videreføring av redusert 2020-støttenivå

Nivå for støtte til museet: 480 000 kroner pr. år i perioden 2021-2024. Reduksjon på 115 000 kroner i forhold til gjeldende økonomiplan. Dette vil innebære at kommunen ikke gir kommunal støtte til prosjektet Hammer i drift. Dette kan påvirke om Agder fylkeskommune støtter dette prosjektet.

091: 100 - PC-er til alle elever 4-7 klasse - Fagfornyelse i grunnskolen

PC-er til alle elever i 4-7 klasse, slik som vi har for alle elever i 8-10 klasse, ca. 300 elever minus allerede 150 leide PC-er. Dvs. 150 nye leide PC-er a kr. 1.300,- = kr. 200.000,-. Betaling til IKT-Agder

094: 100 - Politiske partier, kommunalt tilskudd strykes

Tilskuddet på 20 000 kroner i lokal støtte til politiske partier strykes. Ikke lovpålagt.

095: 100 - Reduksjon i antall politiske møter fra 9 til 8 møter

Redusere antall politiske møter fra 9 til 8 møter. Redusert møtegodtgjørelse m.m. på om lag 20 000 kroner, samt andre driftsutgifter til møter.

098: 100 - Redusert tilskudd til Bokbyen

Reduksjon av driftstilskudd til Bokbyen med 25 000 kroner, ned til 10 000 kroner fra 2021.

090: 100 - Reduserte utgifter til IKT-Agder - Effektiviseringskrav

Etter vedtak i representantskapet i IKT-Agder (kommunedirektørene), ble det vedtatt i møte 30.10.2020 et effektiviseringskrav på ca. 4-5 % fra 2021.

Det vil for Tvedestrand kommune utgjøre ca. 400 000 kroner fra 2021, som forventes økt med ytterligere ca. 100 000 kroner pr. år fra 2022-2024.

076: 100 - Stortingsvalg i 2021 og kommune- og fylkestingsvalg i 2023

Utgiftene til Stortingsvalget i 2021 vil normalt beløp seg til ca. 175.000,-. Tilsvarende beløp til kommune- og fylkestingsvalget i 2023. I tillegg vil det bli internført faste lønnsutgifter til de kommunalt ansatte som organiserer valgene.

Reduserte utgifter med ca. 25 000 kroner under forutsetning av en mer effektiv organisering av antall valgkretser. Legges frem som egen sak til valgstyret.

096: 100 - Støtte til idrettslag fjernes

Fjerne tilskudd til idrettslag 50 000 kroner, driftsutgifter idrettsrådet 5 000 kroner og 15 000 i driftstilskudd til Holt Idrettsforening Nes Verk, vinteridrett fra 2021.

097: 100 - Tilskudd til skolekorps fjernes

Fjerne tilskudd til Tvedestrand skolekorps på 20 000 kroner fra 2021.

079: 100 - Økt sats for meglergebyr salg av næringsområder

Økt sats fra 2 til 4 % av salgssummen for næringsseksjonen arbeid som meglergebyr for salg av næringsareal på A-67. Lagt til grunn salg av næringsareal på 5 mill. pr. år.

Ansvar 105 Administrativ støtteenhet**121: 105 - Bedriftshelsetjeneste - Reduksjon i utgifter**

Tvedestrand kommune kjøper bedriftshelsetjenester fra Yrkeshelse Sør blant annet til kurs og opplæring for verneombud, arbeidsmiljøutvalg (AMU) og andre, samt bistand til ansatte i forbindelse med sykefravær. I tillegg kjøpes tjenester for ergonomisk tilrettelegging på arbeidsplassene.

Budsjettet for bedriftshelsetjenester er 74 000 kroner. Ut fra en helhetsvurdering ser det ut som det kan være mulig å ta ned dette budsjettet med 20 000 kroner fra 2021.

103: 105 - Digitaliseringseffekt post- og diverse kontorutgifter

Det er mulig å ta ut effektiviseringseffekter på til sammen om lag 90 000 kroner innen porto, telefon og kontormateriell. Mindreforbruk på porto og tele utgjør om lag 60 000 kroner og kontormateriell ca. 30 000 kroner.

112: 105 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,4 årsverk

Ved ny organisasjons- og ledelsesstruktur er det lagt til grunn en reduksjon på 0,4 årsverk, tilsvarende om lag 280 000 kroner i personal- og organisasjonsstaben fra 2021

012: 105 - Vakant stilling biblioteket 0,25 årsverk i 7 måneder og 0,20 årsverk vakant varig

Ansatt i 25% stilling sluttet 01.08.20. Stillingen holdes vakant videre til 31.07.2021, som utgjør 99 000 kroner. Medfører redusert åpningstid.

Vakant 20% stilling inndras evt. omdisponering av ansatte for å opprettholde åpningstider og tilbud, varig tiltak. Utgjør 120 000 kr pr år.

102: 105 - Velferdsmidler ansatte - Halvert nivå i 2021 og 2022

Det foreslås en halvering av velferdsmidler til ansatte i 2021 og 2022 med bakgrunn i koronasituasjonen, ned fra 94 000 til 44 000 kroner i 2 år.

Ansvar 110 Barnehageenheten**033: 110 - Grotten barnehage - Redusert med 0,5 avdeling og 2,0 årsverk fra 2021**

Reduksjon med 0,5 avdeling i Grotten barnehage fra 2021. Tiltaket innebærer en reduksjon på 2,0 årsverk. Helårsvirkning utgjør om lag 1,2 mill. kroner netto.

Tiltaket har en risiko, da det i Nesverksområdet ser ut til å være noe befolkningsvekst. Konsekvens kan være at vi får flere familier som velger å benytte barnehager i nabokommuner (Arendal) fremfor å måtte benytte barnehage i andre deler av kommunen.

043: 110 - Ny barnehage på Bronsbu og endret barnehagestruktur fra høsten 2022

Ved åpning av ny barnehage på Bronsbu fra 1.8.2022 er det forventet redusert bemanning med 1,1 årsverk styrerressurs, samt reduserte drifts- og bygningsutgifter ved sammenslåing av tre barnehager til en barnehage.

030: 110 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,6 årsverk barnehage

Ved ny organisasjons- og ledelsesstruktur er det lagt til grunn en reduksjon på 1,0 årsverk.

Omorganisering til en sektor med reduksjon av stilling til leder. 0,6 årsverk reduksjon på barnehage og 0,4 årsverk reduksjon på skole.

029: 110 - Private barnehager, økning barn med nedsatt funksjonsevne i 2020 og 2021

Økning av barn med nedsatt funksjonsevne innen private barnehager i 2020 og 2021: både gjestebarn i andre kommuner og lokalt.

Det forventes at tilskuddet til private går noe ned etter åpning av ny barnehage i 2022. Dette vil gi mer optimalisert drift i kommunal regi, og dertil beregnet reduserte tilskudd til private barnehager på dette området.

I 2020 og 2021 ligger det inne 200 000 hvert år, dette forventes redusert med ny barnehage fra 2022.

031: 110 - Redusert foreldrebetaling færre barnehageplasser, driftstilpasninger

Reduksjon på 1/2 avdeling i Bøklia og Grotten barnehage. Reduksjon i foreldrebetalingen.

027: 110 - Tilpasset drift til barnetall i 3 kommunale barnehager, tilsvarer 2,1 årsverk

Redusert bemanning som følge av optimalisert drift med nedtrekk av 1 avdeling til 1/2 avdeling samlet. Årsverk er hentet fra Bøklia (1 ped.leder og 0,5 assistent), Lyngbakken (0,5 assistent) og Grotten (0,1 årsverk). Til sammen 2,1 årsverk.

028: 110 - Tilskudd til private barnehager, økte satser

Økning i tilskudd til private barnehager på grunn av økt sats og nasjonale føringer. Det er tatt utgangspunkt i forventet barnetall på om lag 50 barnefødsler samt kjent tilflytting og søsken til barn som skal begynne i barnehagen. Det er lagt inn og beregnet 74 barn i private barnehager som skal ha tilskudd.

066: 110 - Økning i allmennpedagogisk tilbud etter §19G i barnehager

§19G Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Det er økt behov i de private barnehagene, jf. budsjett 2020.

036: 110 - Økning utgifter og reduksjon i inntekter kjøp fra andre kommuner, barnehager

Kjøp av barnehageplasser i andre kommuner koster oss mer enn planlagt. Flere benytter seg av barnehager i Risør og Arendal. Størst økning er til Arendal. Antall barn med barnehageplass i andre kommuner har økt fra 7 til 11 barn i løpet av 2020. Dette tilsvarer økte utgifter på 1 300 000 kr. Vi har i tillegg fått reduserte inntekter som følge av at færre barn fra andre kommuner benytter seg av våre barnehager. Budsjettinntekt ble 250 000 mindre enn forventet. Totalt 1 550 000 netto merkostnad. Tiltaket er justert ned i tråd med attraktivitet knyttet til ny barnehage i 2022 og effekt videre.

Ansvar 115 Tvedestrandskolen**040: 115 - Fagfornyelsen i grunnskolen, nye skolebøker og materiell**

Fagfornyelsen gjelder fra august 2020. Tvedestrandskolen må møte denne endringen med fornyelse av bøker/materiell i tillegg til det digitale. Dette bør fordeles over flere år.

Det antas at det blir gitt øremerkede tilskudd på ca. 200 000 kroner hvert år i 2021 og 2022 tilsvarende statstilskudd for 2020. I tillegg foreslås det å sette av 350 000 kroner for hver år i 21 og 22. Totalt vil dette utgjøre 550 000 kroner pr år i 2021 og 2022.

Bøker og materiell er kostbart, en flergangsbok koster ca. 400 kroner, og man må anta at skolene trenger klassesett med læringsmateriell i mange fag.

Til info: 1 fagbok i ett fag x 700 elever = 280 000 kroner.

068: 115 - Gjestelever grunnskolen, reduserte inntekter og økte utgifter

Skolen har budsjett på gjestelever fra andre kommuner i tillegg til gjestelever Tvedestrand har i andre kommuner. Det er forventet inntektsreduksjon på ca. 390 000 kroner og økning i utgifter på ca. 100 000 kroner, til sammen ca. 490 000 kroner til styrking av disse budsjettpostene.

042: 115 - Ny barneskole fra 1.8.2023, endret skolestruktur og tilpasset drift, reduserte utgifter

Som følge av ny barneskole i sentrum og endret skolestruktur fra 1.8.2023 er det beregnet innsparing av årsverk og andre driftsutgifter. Innsparinger av årsverk er som følge av optimal klassesammensetning, samt innsparing på drift av lokaler etc. Det for øvrig vises til Organisering av Skole og spesialundervisning, delrapport 2, innen Utviklings- og omstillingsprosjekt Tvedestrand kommune.

129: 115 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,4 årsverk skole

Ved ny organisasjons- og ledelsesstruktur er det lagt til grunn en reduksjon på 1,0 årsverk.

Omorganisering til en sektor med reduksjon av stilling til leder. 0,6 årsverk reduksjon på barnehage og 0,4 årsverk reduksjon på skole.

035: 115 - Reduksjon med en gruppe fra 1.8.2021 på Dypvåg barneskole

I følge tildelingsmodellen utgjør en gruppe ca. 724 000 kroner. I og med at elevtallet på Dypvåg barneskole reduseres fra skoleåret 2021/2022, vil gruppene endres fra 6 til 5 grupper fra 1.8.2021. Det er regnet høstvirkning for 2021 og helårvirkninger for 2022 og videre.

034: 115 - Reduksjon med en gruppe fra 1.8.2021 på Tvedestrand barneskole

I følge tildelingsmodellen utgjør en gruppe ca. 724 000 kroner. I og med at elevtallet på Tvedestrand barneskole reduseres fra skoleåret 2021/2022, vil gruppene endres fra 13 til 12 grupper fra 1.8.2021. Det er regnet høstvirkning for 2021 og helårvirkninger for 2022 og videre.

122: 115 - SFO-foreldrebetaling, økt sats med 100 kroner pr mnd. fra 1.8.2021

SFO-foreldrebetaling, det foreslås økt sats med 100 kroner pr mnd. fra 1.8.2021. Fordeling på de enkelte SFO-ene er beregnet ut fra andel budsjett 2020.

067: 115 - Skoleskyss, redusert brøyteavtale Songe krets

Brøyteavtale for Songe krets er avvirket da veien ikke lenger er kategorisert som trafikkfarlig. Innsparing utgjør 15 000 kroner pr år.

037: 115 - Økt lærertetthet med 1,8 årsverk, justert tildelingsmodell for barneskolene fra 1.8.2021

For å kunne dreie modellen over til å beregne grunnressurs til alle elever, må det flere lærertimer til. Ved å øke grunnbemanning noe i alle grupper, vil alle elever få bedre utbytte av undervisningen. Dette skal medføre færre timer knyttet til spesialundervisning, og flere lærertimer til alle elever, slik at vi på kort sikt får vedtak som ikke er så store, og på lang sikt at vi får færre spesialundervisningsvedtak. Tiltaket fases ut når ny skole er på plass høsten 2023. Tiltakets totale omfang utgjør 1,8 årsverk: 0,6 til Tvedestrand og Vestre Sandøya skole, og 0,4 til Holt, Songe og Dypvåg skoler. Tiltaket gjelder fra 1.8.2021.

Ansvar 120 Plan, miljø og eiendom**064: 120 - Forsikring - Økte utgifter**

Det er varslet prisstigning på 3,3% og rateøkning (generell økning) på 20%. Økningen utgjør om lag 140 000 kroner.

065: 120 - Forsikring årsavgift - Økte utgifter

Varslet økning på 8 % på bilforsikring. Tidligere har det vært for lavt budsjett på forsikring biler. Det foreslås økning på 50 000 kroner pr år.

114: 120 - Gamle vgs. Lyngmyr - Økt renhold

Bruk av bygget utgjør renholdsutgifter om lag 250 000. Som fratrekk kommer mindre renhold på Middelskolen tilsvarende 50 000 kroner. Netto økning blir 200 000 inkl. sosiale utgifter.

022: 120 - Innsparing strøm - Lavere strømpriser

Lavere strømpriser medfører lavere strømkostnader, til sammen ca. 990 000 kroner.

062: 120 - Jordlov og konsesjonssaker - Økte inntekter

Det er forventet økte inntekter på salg av tjenester/gebyrer ifht. jordlov og konsesjonssaker. Anslag er om lag 35 000 som inntekt pr. år.

058: 120 - Kommuneplanens arealdel, revidering

I økonomiplan 2019-2022 var det forutsatt en revidering av kommuneplanen i kystsonen. Lowerket sier at kommuneplanen skal tas opp til revidering i begynnelsen av hver valgperiode. Det ble i økonomiplan 2020-2023 forslått å starte revidere hele kommuneplanens arealdel, inkl. kystsonen. Beløp for 2020 var satt til 100 000 og beløp i 2021 var satt til 200 000 kroner. Dette foreslås innarbeidet 200 000 kroner for 2021.

046: 120 - Lyngmyrveien 49 - Bygningsrealterte utgifter og leieinntekter fra 2022

For boliger til personer med funksjonsnedsettelse er det forutsatt utgifter tilsvarende 0,2 årsverk vaktmester og 0,2 årsverk renholder, jf. tiltak 057 i økonomiplan 2020-2023. Beboerne betaler husleie for boligene. Det er beregnet en nettoinntekt på om lag 500 000 kroner fra 2022 for dette tiltaket.

054: 120 - Merinntekt småbåthavner - Økt volum

Det er forventet økning i havneavgiften for småbåthavner på 100 000 kroner på bakgrunn av flere gjester.

116: 120 - Middelskolen, reduserte utgifter

Redusert bruk av Middelskolen medfører lavere bygningsmessige driftsutgifter fra 2021.

106: 120 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 1,0 årsverk innen ledelse

Ny ledelses- og organisasjonsstruktur: Reduksjon på 1,0 årsverk innen ledelse, justeres ved naturlig avgang. Nedstyring må løses innenfor ledelsesressursene samlet sett i kommunen.

059: 120 - Ny reguleringsplan Lyngør

Det er politisk vedtatt ny reguleringsplan for Lyngør. Bakgrunnen er at det er ønske om en bedre styring av bygging og utvikling av Lyngør. Antatt totale kostnader er om lag 400 000 kroner. En vil søke om fylkeskommunalt tilskudd tilsvarende 200 000 kroner. Netto utgifter dermed 200 000 kroner.

117: 120 - Redusere tilpasningstilskudd og boligtilskudd

Etableringstilskudd og tilpasningstilskudd bolig foreslås redusert fra til sammen 400 000 kroner til 200 000 kroner, halvering. Dette vil kunne få konsekvenser for kommunens satsning innenfor boligsosialt arbeid, men må sees i sammenheng med formidlingsutlån fra Husbanken.

057: 120 - Reguleringsplan ny barneskole

Reguleringsplanen for ny barneskole må ferdigstilles. Utgift på 100 000 kroner i 2021 gjelder kjøp av tjenester og behandlingsgebyr. Tilsvarende beløp var avsatt i 2019 og 2020.

053: 120 - Salg av landbrukskontortjenester til Vegårshei kommune

Det er forventet at en kan selge landbrukskontortjenester innen jordbruk/skogbruk til Vegårshei kommune til sammen ca. 230 000 kroner.

060: 120 - Salgsprospekt Middelskoleområdet inkl. Villa utsikten

Det må lages reguleringsplan for Middelskoleområdet, dvs. Villa Utsikten barnehage og Middelskolen i forbindelse med salgsprospektet.

056: 120 - Tvedestrand idrettspark ett nytt årsverk, finansiert med reduserte driftsutgifter

Det er behov for et nytt årsverk til driften av Tvedestrand idrettspark. Det er mulig å finansiere dette med reduserte driftsutgifter. Tiltaket medfører dermed ingen netto økning. Økte lønnsutgifter utgjør ca. 550 000 kroner og reduserte driftsutgifter utgjør ca. 550 000 kroner.

061: 120 - Tvedestrand barneskole mm (inkl Skriverstua), salgsprospekt, reguleringsplan

Med utgangspunkt i skisser for framtidig bruk av området ved Tvedestrand barneskole, foreslås det avsatt midler til å lage en reguleringsplan og salgsprospekt. Tiltaket omfatter også Skriverstua barnehage og andre kommunale eiendommer i området.

055: 120 - Øke salg av vedlikeholdstjenester til Boligstiftelsen

Det er vurdert å kunne øke salg av vedlikeholdstjenester (vaktmestere) til Boligstiftelsen. Tiltaket vil kunne medføre redusert vedlikehold på skoler og barnehager som skal legges ned.

Ansvar 125 Teknisk drift

019: 125 - Innsparing Kommunale veier forbruksmateriell

Forslag om innsparing på Kommunale veier på kjøp av forbruksmateriell, varer og tjenester etc. på 20 000 kroner pr år.

014: 125 - Beredskap brøyting - Økte utgifter ved nye avtaler

Nye brøyteavtaler viser økt pris for beredskap Brøyting. Anslått til kr. 200.000,- per år i neste 4 års periode.

069: 125 - Endret avgiftsvolum på vann og avløp, med dagens priser

Tiltaket gjelder endringer i tilknytningsgebyrer for vann og avløp samt volumendringer i løpende gebyrinntekter for vann og avløp.

Beregningene er gjort ut fra stipulerte tilkoblinger for vann og avløp for 2021 til 2024 med gjeldende priser.

018: 125 - Innsparing Park og grøntanlegg, forbruksposter

Forslag til innsparingstiltak på park og grøntanlegg på om lag 55 000 kroner pr år. Innsparingene er blant annet på diverse forbruksposter.

020: 125 - Innsparing Parkering, leieutgifter automater

Reduserte kostnader til leie av billettautomater på om lag 150 000 kroner pr år. De fleste automatene er kjøpt ut.

101: 125 - Nedklassifisering av 1/3 av kommunale veier i distriktene

Innsparingstiltak fra 1.1.2022 om lag 0,6 mill. kroner pr år. Tiltaket innebærer at om lag 1/3 av kommunale veier i distriktene blir nedklassifisert. Kommunedirektøren vil forslå at det i 2021 nedsettes

en politisk ad-hoc utvalg som kommer med forslag til hvilke kommunale veier som skal nedklassifiseres til private.

039: 125 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk ingeniør

Som et ledd i omorganiseringen foreslås det reduksjon av vakant 0,8 årsverk veiingeniør (0,9 mill. kroner). Reell reduksjon er 0,5 årsverk pga. opprinnelig dekket 0,3 årsverk over investeringsbudsjettet.

131: 125 - Redusert avgift på avløp/kloakk med 500 kroner, fra 4 300 til 3 800 kroner ekskl. mva.

Kommunen har avløpsfond som må brukes opp i løpet av to år. Dette medfører lavere gebyrer for innbyggerne på 500 kroner. Gjennomsnittlig avløpssats reduseres fra 4 300 til 3 800 kroner for 2021 og 2022. Fra 2023 vil gebyrsatsen måtte økes igjen om lag tilsvarende.

For en normalhusstand vil samlet gebyr til vann, avløp og feiing bli om lag 9 900 kroner inkl. merverdiavgift for 2021 og 2022. Beløpet er redusert med 600 kroner fra 10 500 kroner i 2020. Som nevnt i omtalene i investeringsbudsjettet er det stor usikkerhet i kostnadsanslagene på flere av de planlagte vann- og avløpsprosjektene. Det er i tillegg under innføring et nytt selvkost beregningsprogram. Rentenivået vil også kunne påvirke selvkostberegningene. Det vil på bakgrunn av dette være noe usikkerhetsfaktorer rundt selvkostfeltet og det kan forventes endringer i gebyrene fra neste økonomiplanperiode.

016: 125 - Strøm innsparing - Lavere strømpriser

Forslag til reduserte kostnader for strøm for Vann, Avløp og Veilys pga. lavere strømpriser.

123: 125 - Tilskudd båtselskapet reduseres fra 1.1.2023

Redusert kommunalt tilskudd til båtselskapet med 50%. Ned fra 1,45 mill. kroner til 0,725 mill. kroner fra 1.1.2023. Kommunen yter i dag et tilskudd på 30 %. Resten, 70 %, dekkes av fylkeskommunen. Redusert tilskudd ble vedtatt i kommunestyre sak forbindelse med rapport ikke lovpålagte tjenester i juni 2019. Dette ble utsatt pga. to års forlenging av gjeldende avtale. Avtalen skal nå ut på anbud, og det vil bli fremlagt egen sak til kommunestyret. En halvering av det kommunale tilskuddet vil kunne medføre et redusert kollektivtilbud til øyene.

017: 125 - Vedlikeholdstiltak vann og avløp

Vedlikeholdstiltak på vann og avløp jfr. Rehabiliteringsplan VA budsjetteres med 1,2 mill. kroner for 2021 og fremover.

109: 125 - Vei og gatelys, reduserte driftsutgifter pga. ledbelysning

Investeringer i nye ledlys i 2024 forventes å gi en innsparing på ca. 200 000 kroner i vedlikehold og strømutgifter fra 1.1.2024.

015: 125 - Økt inntjening parkering - Volumøkning

Forslag til økt inntjening parkering basert på resultatet fra 2020, volumøkning.

100: 125 - Østre Agder Brannvesen, effektiviseringskrav

Arendal kommune har foreslått å redusere brannbudsjettet med 1,7 mill. kroner. Tvedestrand's andel er ca. 200 000 kroner fra 2021.

Ansvar 130 Omsorg og rehabilitering

126: 130 - Bonusordning sommervikarer i turnustjeneste

Bonusordning for sommervikarer i turnustjenester i helse- og omsorgstjenesten er underbudsjettet. Det er fremforhandlet bonusavtaler jf. protokoll fra 13. mai 2020. Det foreslås å kompensere de to helse- og omsorgssektorene med til sammen ca. 500 000 kroner til dette, hhv. 300 000 kroner til ansvar 130 og 200 000 kroner til ansvar 135.

026: 130 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk

Ny ledelses- og organisasjonsstruktur skal gi en reduksjon på 0,8 årsverk i enheten. Sum på om lag 0,8 mill. kroner.

085: 130 - Psykomotorisk fysioterapi - Interkom. avtale oppsagt - Redusert privat hjemmel med 50 %.

Reduksjon som følge av interkommunal samarbeidsavtale er sagt opp og utgår fra 2021. Reduksjon fra 100 % hjemmel til 50 % hjemmel fra 2022. Kostnad 450 000 kroner for en hel privat fysioterapeuthjemmel. Det må gjennomføres forhandlinger om denne reduksjonen i løpet av 2021.

024: 130 - Reduksjon i hjemmebaserte omsorgstjenester med ett årsverk fra 2021 og to årsverk fra 2022

Reduksjon med ett årsverk i 2021 og ytterligere ett årsverk i 2022 primært med bakgrunn i redusert nivå på tjeneste- og vedtakstimer som følge av redusert behov i hjemmebaserte omsorgstjenester. Dette innebærer en reduksjon på ca. 35,5 (2*17,75 t pr uke) tjeneste- og vedtakstimer med forutsetning fordeling 50%/50% på tjenester hos bruker og administrasjon/kjøring/dokumentasjon mv.

025: 130 - Redusere fritak for boutgifter for pasienter langtidsopphold ned fra 6 til 3 mnd.

Redusere antall måneder med fritak for boutgifter for pasienter langtidsopphold ned fra 6 til 3 mnd. fra 2021, som gir økte pensjonærbetalinger med om lag 25 000 kroner pr. år.

084: 130 - Salg av Phd. kompetansetjenester

Det anses mulig å selge Phd. kompetansetjenester f.eks. til Østre Agder, UiA, og Regional Koordineringsgruppe (RKG - Agder) fra 2022.

021: 130 - Velferdsteknologirådgiverstilling - Lønnsutgifter til drift

Det er forutsatt at 70 prosent av stilling til velferdsrådgiver skulle dekkes over investeringsbudsjettet. Drift for vph/OE og hfr/OR skulle dermed utgjøre hhv 9 prosent og 21 prosent. I og med det nå ikke kan føres så mye på investeringer lenger, foreslås det at inndekning over investeringer fjernes for stillingen som velferdsteknologirådgiver.

Ansvar 135 Oppfølgingsenheten

063: 135 - Avlastning for barn og unge - Redusert behov

Enkelte av beboerne som skal flytte inn i nye leiligheter i Lyngmyrveien har i dag avlastning. Dette behovet opphører når de flytter i leilighet. Om det reelle behovet blir mindre er likevel uvisst da det kan være andre familier som har behov for avlastning.

004: 135 - Avlastning til funksjonshemmede barn - Økning med 1,5 årsverk inkludert statlig refusjon

Flere barn trenger avlastningstjenester, og enkelte familier trenger økning i avlastningen grunnet endrede helseutfordringer. Vedtakene på økningene er fattet og tjenesten er iverksatt. Inkludert økte inntekter for særlig ressurskrevende tjenester. Økningen gir også noe økte driftsutgifter.

008: 135 - Bemanning og drift nye samlokaliserte boliger - Økning med 5,5 årsverk fra 2022

Åtte beboere, personer med nedsatt funksjonsevne, flytter inn i samlokaliserte boliger med døgnbemanning i Lyngmyrveien 49 fra 2022. Behovet for bemanning er stort, men ikke helt fastlagt før individuelle kartlegginger er gjort. Anslaget er derfor et foreløpig estimat. Beboerne vil ha rettigheter på nødvendig helsehjelp, praktisk bistand og opplæring og sosial deltagelse ut i fra sitt individuelle behov. Det er store forskjeller i hjelpebehovet, men enkelte vil falle inn innen ordningen særlig ressurskrevende tjenester.

Sektorleder har foreløpig spilt inn behov for bemanning på 6 årsverk. Det er foreløpig funnet rom for 5,5 årsverk. Når kartleggingene er klare vil en se om dette faktisk er tilfredsstillende bemanning.

128: 135 - Bonusordning sommervikarer i turnustjeneste

Bonusordning for sommervikarer i turnustjenester i helse- og omsorgstjenesten er underbudsjettet. Det er fremforhandlet bonusavtaler jf. protokoll fra 13. mai 2020. Det foreslås å kompensere de to helse- og omsorgssektorene med til sammen ca. 500 000 kroner til dette, hhv. 300 000 kroner til ansvar 130 og 200 000 kroner til ansvar 135.

001: 135 - Boveiledning personer med nedsatt funksjonsevne- Økning på 2,5 årsverk

Fire personer med oppfølgingsbehov trenger boveiledning. Vedtakene er iverksatt og tilsvarer om lag 2,5 årsverk. Størstedelen her utgjør unge personer som tidligere ikke har bodd i egen bolig, men hjemme hos sine foreldre. Kommunen har også fått innflytning som påvirker tjenestebehovet. Personer med psykisk utviklingshemming har behov for forutsigbarhet og faste rammer for å være trygge og klare mest mulig selv. De har lovfestede rettigheter til nødvendig helsehjelp, praktisk bistand og opplæring og hjelp til sosial deltagelse og aktiviteter. Dette skal tilpasses individuelt til den enkeltes behov. Behovet hos disse fire personene varierer, men flere har behov for hjelp daglig på morgenen før jobb, etter jobb til matlaging og lignende og hver kveld og i helgene. Behovene og de enkeltes vedtak evalueres og vedtakene justeres opp eller ned i tråd med oppdatert behov. Det forventes søknader fra ytterligere unge personer om boveiledning eller BPA i 2021.

074: 135 - Effektivisering avlastningstjenesten - Reduksjon på 1 årsverk

Samlokalisering av avlastningstilbudet, ny organisering og noe endrede vedtak gir muligheter for innsparing av inntil 1 årsverk i avlastningstjenesten. Tiltaket vil ikke ha helårseffekt da lokalene for samlokalisering av tjenestetilbudet ikke er ferdig 1.1.2021. Det er nødvendig å evaluere tiltaket etter det er utprøvd over noe tid. Antatt oppstart 1.3.2021. Anslått årslønn fagarbeider 420 000.

073: 135 - Effektiviseringstiltak bolig psykisk utviklingshemmede - Reduksjon med 1,8 årsverk

Nye turnuser, arbeidslister synergier mellom arbeidslag viser at det kan være mulig å spare inntil 1,8 årsverk på fagarbeider i denne tjenesten som følge av omorganisering. Det vil være vanskelig å få helårsdrift av tiltaket. Det er nødvendig å evaluere kuttet etter en tids drift.

003: 135 - FACT - Inngått avtale om samarbeid med spesialisthelsetjenesten

Kommunal andel inn i FACT sammen med spesialisthelsetjenesten. FACT er en modell for å gi oppsøkende, samtidige og helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser. Dette er en anbefalt modell som de fleste kommunene i Agder jobber etter.

005: 135 - Ny leasingbil - Boveiledningstjenesten

Økt volum på boveiledning gir økt transportbehov og det er foreslått økt bevilgning til dette på 50 000 kroner pr år.

041: 135 - Ny ledelses- og organisasjonsstruktur - Reduksjon på 0,8 årsverk

Ved ny organisasjons- og ledelsesstruktur er det lagt til grunn en reduksjon på 0,8 årsverk. Innsparingen om lag 0,8 årsverk.

006: 135 - Psykisk helse og livsmestring - Økning med 1 årsverk fra 1.4.2021 og ytterligere 1 årsverk høsten 2024

Behovet for tjenester øker, det er ventelister og flere vedtak enn hva tjenesten klarer å betjene. Det er behov for å øke bemanningen for å gi et bedre tjenestetilbud i tråd med statlige føringer. Målet er å bruke årsverket til å gjennomføre flere gruppetilbud, livsmestringskurs og lavterskeltjenester. Økning med ett årsverk gjelder fra 1.4.2021. Ytterligere ett årsverk settes opp fra 1.10.2024.

009: 135 - Utskrivning fra spesialisthelsetjenesten

Spesialisthelsetjenesten søker å overføre bruker til kommunen. Nivået og tidspunktet er noe uvisst men vurderes til å være av stort omfang. Kommunen mener at forberedelse og tilrettelegging ikke er ferdig utredet ennå, verken fra sykehusets eller kommunens side. I en oppstartfase er det satt av et budsjett tilsvarende ca. 7% stilling. Det er p.t. ikke lagt inn økning av denne ressursen i perioden 2021-2024, da nivået er usikkert.

002: 135 - Økning særlig ressurskrevende tjenester - Økning på 2,9 årsverk, inkludert statlig refusjon

To brukere med endrede behov og helseutfordringer har fått økt sine tjenestevedtak. Beløpene er inkludert økte inntekter for særlig ressurskrevende tjenester for personer med nedsatt funksjonsevne. Beløpet er noe høyere enn tidligere estimert, bla. grunnet høyere vekst enn forventet i terskelen for når kommunen kommer opp i høy nok egenandel for å motta statlig refusjon.

Ansvar 140 Familiehuset

104: 140 - Fritidsklubben - Nedlegges fra 1.1.2021

På bakgrunn av vakanser (0,4 årsverk) og svært stram kommuneøkonomi nedlegges Fritidsklubben fra 1.1.2021.

Tilskuddet til Mekkeklubben på om lag 60 000 kroner opprettholdes.

048: 140 - Helsesykepleier 100% prosjektstilling - Tilskudd fra Helsedirektoratet

I 2021 søkes det om videreføring av tilskudd på 1,0 årsverk, tilskuddet er tildelt i 2018, 2019 og 2020. Årsverket er lagt inn i årsverk til enheten/avdelingen, da det nå er helsesykepleier som er ansatt i stillingen.

Føringer fra Helsedirektoratet er at fra 2021 vil en kunne få tilskudd for en periode på 3 år.

071: 140 - Helsesykepleier 50% - Søke om tilskudd fra Helsedirektoratet

I tillegg til det 1,0 årsverket som det er tildelt tilskudd fra Helsedirektoratet i 2018, 2019 og 2020 og som også skal søkes om at videreføres i 2021. Det søkes det om ytterligere 50% stilling fra 2021. Erfaring har vist at Helsestasjonen i dag er sårbar og har marginale muligheter til å ivareta tjenester som skal ivaretas for barn og unge. Derfor foreslås det å søke om ytterligere tilskudd til lønnsressurser fra Helsedirektoratet.

Føringer fra Helsedirektoratet er at fra 2021 vil en kunne få tilskudd for en periode på 3 år.

081: 140 - Ny fastlegehjemmel ved Tvedestrand legesenter fra 2021 - Oppstartstilskudd

Oppstartshjelp til ny hjemmel i ett år. Dekking av husleie fra andre halvår 2021 og første halvår 2022 med ca. 10 000 kroner pr måned som rekrutteringstiltak over ett år for oppstart av en såkalt null-liste.

082: 140 - Ny fastlegehjemmel ved Tvedestrand legesenter fra 2021- Økning av pasienter og driftstilskudd

Det er usikkert om det vil bli ekstra utgifter med tiltaket eller om det vil gå i balanse. Det forutsettes at basistilskudd fordeles slik at utgifter til privat fastlege og basistilskudd inntekter fra gjestepasienter i kommunen vil kunne gå i null. Det er veldig stor usikkerhet knyttet til dette, da en ikke får innsikt i resultatet før januar 2022. Det er nærmere 400 pasienter som p.t. som ønsker lege i Tvedestrand, som ikke får tildelt lege pga. fulle pasientlister på eksisterende leger i kommunen.

110: 140 - Psykologstilling 0,5 årsverk - Utsatt ansettelse til 1.12.2021

Kommunen er fra 2020 lovpålagt ha psykolog. Størrelsen på stillingen er 50 %, som forventes ansatt fra ca. 1.12.2021. Stillingen er lyst ut i 2020 uten å få kvalifiserte søkere. Det vurderes nærmere i 2021 å utrede et eventuelt samarbeid med nabokommuner om en slik stilling.

Ansvar 145 NAV

051: 145 - Sosialstønad flyktning - Reduserte utgifter - Lavere flyktningmottak

Redusert behov sosialstønad flyktning pga. av et lavere flyktningmottak.

013: 145 - Flyktningetjenesten - Reduksjon med ett årsverk fra 1.7.2021

Reduksjon med 1 årsverk fra 1.7.2021 grunnet mottak og oppfølging av færre flyktninger i kommunen.

049: 145 - Introduksjonsordningen - Reduserte utgifter - Lavere flyktningmottak

Forventet lavere utbetalinger til introduksjonsstønad på bakgrunn av færre flyktninger. De siste årene er det bosatt færre flyktninger enn forventet.

Det er forventet 10 nye flyktninger hvert år fra 2021.

050: 145 - Voksenopplæring innvandrere - Økte utgifter

Tvedestrand kommune kjøper voksenopplæring for innvandrere fra Arendal voksenopplæring for følgende ordninger, jf. avtale med Arendal VO:

4.1 - Norsk og samfunnskunnskap (persontilskudd - 3 år)

4.2 Norsk og samfunnskunnskap: Deltakere som har rett og plikt til norskopplæring, men som ikke lenger utløser persontilskudd (år 4 og 5)

4.4 Grunnskoleopplæring for voksne etter Opplæringslovens § 4A-1

I budsjett for 2020 ble det budsjettert for lavt på avtalens punkt 4.2, økning i volumet og behovet.

124: 145 - Voksenopplæringen innvandrere - Effektiviseringstiltak - Gjennomføres i egen regi fra 2022

Voksenopplæringen innvandrere foreslås gjennomført i egen regi fra 2022. Avtale med Arendal Voksenopplæring vurderes sagt opp før 31.12.2020 med virkning fra 01.01.2022. Forventing om redusert kostnad på netto ca. 700 000 kroner pr år. Beløpet inkluderer blant annet reduserte skyssutgifter, samt lavere administrasjons- og lærerutgifter.

Ansvar 150 Kirke og trossamfunn**070: 150 - Reduksjon i tilskudd til kirkelig fellesråd på ca. 4% - Tilskudd til ungdomsprest videreføres ikke.**

Det er i konsekvensjustert budsjett lagt inn 2,7% deflatorjustering på tilskudd for 2020 ekskl. ungdomsprest og tilskudd til oppheng av kirkeklokker i Tvedestrand kirke.

Fra dette nivået foreslås et effektiviseringskrav på ca. 4,3 %, tilsvarende 200 000 kroner pr år. Det gis ikke kommunalt tilskudd til ungdomsprest fra 2021.

Ansvar 160 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik**130: 160 - Avrundinger**

I og med budsjettmodulen ikke regner i hele kroner, settes det opp et budsjetteknisk tiltak som avrundinger.

099: 160 - Avvikling av boligstiftelsen fra 2023 - Overføring til kommunen

Det er på gang et forslag til ny stiftelseslov som muliggjør oppløsning av kommunale boligstiftelser på en enkelt måte etter vedtak i kommunestyret og uten dokumentavgift. Det foreslås derfor vurdert avvikling av boligstiftelsen fra 2023, og tilbakeført verdien og resultatet til kommunen.

Forventet nettogevinst anslås til om lag 1,5 mill. kroner fra 2023. Tallet er usikkert. Resultatet for Boligstiftelsen har vært på mellom 1,0 - 1,7 mill. kroner de siste tre årene.

080: 160 - Effektiviserings- og omstillingskutt, ekstra på sektorene totalt 4,4 mill. kroner

Effektiviseringskutt på 4,4 mil. kroner fordelt slik:

Stab og støtte, ansvar 100 og 105: 0,4 mill. kroner

Læring og oppvekst: ansvar 110 og 115: 1,0 mill. kroner

Samfunn og infrastruktur: ansvar 120 og 125: 1,0 mill. kroner

Helse, familie og rehabilitering: ansvar 130 og 140: 1,0 mill. kroner

Velferd, psykisk helse og habilitering: ansvar 135 og 145: 1,0 mill. kroner.

Reduksjonene vil kunne medføre lavere driftsutgifter og lønnsutgifter samt økte inntekter.

Kommunedirektøren vil sette i gang en prosess slik at en får konkretisert tiltaket. Innen medio februar 2021 bør en ha klar en slik konkretisering.

089: 160 - Kaffetrekke ansatte - Økning av satsen

De ansatte i Tvedestrand får kaffe på jobben mot et trekk på lønnsslippen. Dette trekket foreslås økt. Økt inntekt anslås til ca. 100 000 kroner. Dette tiltaket må drøftes nærmere med de hovedtillitsvalgte.

093: 160 - Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost - Fjernes

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost på 100 000 kroner foreslås fjernet i økonomiplanperioden 2021-2024.

127: 160 - Koronarelaterte utgifter

Beløp avsettes til koronarelaterte utgifter på 500 000 kroner for å møte koronarelaterte utgifter. Kommunedirektøren har fullmakt til å disponere beløpet.

Ansvar 170 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger**083: 170 - Bruk av og avsetning til disposisjonsfond**

For å saldere budsjettet har det vært nødvendig å hente inn fondsmidler i de to første årene av økonomiplanen. I de to siste årene vil en kunne sette av til disposisjonsfond.

Disposisjonsfond pr 31.12.2019: 20,3 mill. kroner.

Inndekning av underskudd fra 2019 på 5,85 mill. kroner.

Dersom en får til avsetning jf. budsjett 2020: 0,366 mill. kroner, vil en ha 14,8 mill. kroner ved 31.12.2020. Forutsetningen er at regnskapet for 2020 ikke går med underskudd.

Samlet er det foreslått brukt 2,55 mill. kroner av fondet i perioden 2021-2024, slik at fondet vil være på om lag 12,25 mill. kroner pr. 31.12.2024.

044: 170 - Byggelånsrenter - Overføring drift/investering- Lavere renteutgifter

Byggelånsrenter på ny barneskole, ny barnehage og boliger til personer med nedsatt funksjonsevne. jf. øk.plan 2020-2023. Byggelånsrenter kan føres i investeringsregnskapet og medfører dermed lavere renteutgifter i driften.

Barnehage: -300 000 i 2021, -200 000 i 2022

Barneskole: -500 000 i 2021, -1 100 000 i 2022 og -900 000 i 2023

PU-boliger: -300 000 i 2021.

092: 170 - Ekstra rammetilskudd koronarelatert 1. halvår 2021 og forventet realvekst fra 2022

Ekstra budsjettmidler fra regjeringen pr. 29.10.2020 etter fremleggelse av statsbudsjett for 2021.

Koronapandemien har ført til store utgifter for kommunene. For at kommunene skal kunne fortsette å levere gode tjenester både under og etter denne krisen, foreslår regjeringen å bevilge mer enn syv milliarder kroner ekstra til kommunesektoren i neste års statsbudsjett. Tvedestrand andel er satt til 4,95 mill. kroner som økt innbyggertilskudd for 1. halvår 2021.

Eventuelt økt skjønnstilskudd og midler til smittevernkontroll vil komme i tillegg.

Det forventes fortsatt koronarelaterte kompensasjon fra staten, samt realvekst til kommunesektoren i perioden 2022-2024 med: 2022: 3 mill., 2023: 2 mill., 2024: 1 mill. kroner. Tallene er usikre, og bygger på en vurdering om at det vil være behov for realvekst i kommunesektoren som følge av m.a. langtidsvirkningen for kommuneøkonomien av koronasituasjonen.

023: 170 - Fjerne bunnfradrag på eiendomsskatten fra 2021

I 2020 ble det innført et bunnfradrag på eiendomsskatten for alle boenheter på 90 000 kroner.

Dette foreslås nå fjernet fra 01.01.2021 Det medfører merinntekter på ca. 1,8 mill. kroner.

Eiendomsskatten reduseres fra 5 til 4 promille fra 01.01.2021, som følge av staten har vedtatt å sette ned maksimalsatsen som kommunen kan bruke.

125: 170 - Lavere renteutgifter på eksisterende fastrentelån som utgår i 2021-2024

Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig lavere rentenivå på 0,5 % i forhold til de gjeldende fastrentene som avsluttes i perioden 2021-2024. Dette vil kunne gi lavere renteutgifter enn opprinnelig budsjettert for eksisterende lån som er tatt opp før 2021.

047: 170 - Renter og avdrag på nye investeringslån 2021-2024

Nye låneopptak på nye investeringer utgjør for årene 2021-2024 hhv.: 83,6 mill., 119,4 mill., 59,8 mill. og 9,4 mill. kroner, til sammen 272,2 mill. kroner.

Samlede økte renter og avdrag for disse nye lånene i hele perioden vises i tallene i tabellen.

086: 170 - Utgiftsutjevning i frie inntekter - Volumendring

Økt antall personer med nedsatt funksjonsevne fra 2021 vil kunne medføre økte inntekter fra 2022 gjennom inntektssystemet, den utgiftsutjevnedelen.

111: 170 - Økte renteinntekter som følge av større kontantbeholdning

Store låneopptak i perioden 2021-2024 gir tidvis stor bankbeholdning, som gir større renteinntekter.

Det er i konsekvensjustert budsjett anslått en gjennomsnittlig bankbeholdning på 80 mill. kroner. Økt bankbeholdning vil gi økte renteinntekter i perioden 2021-2023.

7.5 Samlede driftsinntekter og -utgifter

Tabellen nedenfor viser «økonomisk oversikt drift» for budsjettperioden. Oversikten er i henhold til ny forskrift § 5-6, jf. ny kommunelov.

Linjenavn	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Rammetilskudd	-218 989	-210 384	-209 134	-208 134	-207 134
Inntekts- og formuesskatt	-153 211	-169 140	-169 140	-169 140	-169 140
Eiendomsskatt	-30 800	-26 700	-26 700	-26 700	-26 700
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-11 070	-7 960	-7 820	-8 355	-8 765
Overføringer og tilskudd fra andre	-55 960	-56 785	-55 910	-57 345	-57 335
Brukerbetalinger	-22 460	-22 704	-22 754	-22 754	-22 754
Salgs- og leieinntekter	-49 330	-51 818	-52 598	-54 468	-54 468
SUM DRIFTSINTEKTER	-541 820	-545 491	-544 056	-546 896	-546 296
Lønnsutgifter	292 618	292 600	293 174	288 889	283 526
Sosiale utgifter	78 235	77 068	77 733	76 373	75 174
Kjøp av varer og tjenester	118 271	127 052	123 919	122 978	121 168
Overføringer og tilskudd til andre	26 227	21 926	21 409	20 700	20 935
Avskrivninger	29 909	29 909	29 909	29 909	29 909
SUM DRIFTSUTGIFTER	545 260	548 554	546 144	538 849	530 712
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	3 440	3 063	2 088	-8 047	-15 584
Renteinntekter	-4 300	-2 150	-2 430	-2 550	-2 650
Utbytter	-6 464	-3 364	-4 064	-5 064	-5 064
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	13 127	11 110	11 136	12 659	14 599
Avdrag på lån	24 850	27 000	29 389	32 801	34 508
NETTO FINANSUTGIFTER	27 213	32 596	34 031	37 846	41 393
Motpost avskrivninger	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909	-29 909
NETTO DRIFTSRESULTAT	744	5 750	6 210	-110	-4 100
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-1 110	-2 200	-2 200	-400	-400
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	366	-3 550	-4 010	510	4 500
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-744	-5 750	-6 210	110	4 100
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

7.6 Årsverk

I vedtatt budsjett de siste årene har en hatt følgende årsverk:

Endringer i årsverk fra 2020 til 2021 er omtalt under de aktuelle ansvarsområdene. I tillegg er det kommentert en del endringer under tiltaksomtalen.

År	Årsverk
2016	433,5
2017	450,6
2018	470,8
2019	474,7
2020	491,0*)
2021	482,0

*) Årsverk 2020 er oppdatert ihht. tiltak 2020 mv.

Det er reduksjon i budsjetterte årsverk fra 2020 til 2021 på 9 årsverk.

7.7 Likviditet

Kommunen har avtale med Sparebanken Sør om trekkrettigheter (kassakreditt) på 30 mill. kroner. Kassakreditten har vært relativt lite brukt. Kommunen betaler rente til banken kun når trekkrettighetene benyttes.

Kommunens inntekter og utgifter kommer ujevnt gjennom året. Som det fremgår av investeringsbudsjettet vil det bli både store utgifter og låneopptak i planperioden. Forløpet av utbetalinger i prosjektene og tidspunkt for låneopptak vil påvirke likviditeten i stor grad. Nedgang i investeringstakt fra 2024 vil innebære låneopptak, noe som også kan medføre mer anstrengt likviditetssituasjon.

Likviditetsbelastningen fra tidligere års premieavvik må nevnes. Enkelt sagt betyr dette at kommunen i tråd med statlig regelverk har betalt mer i pensjon til pensjonsselskapene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Dette blir å betrakte som en intern gjeld. "Gjelda" nedbetales over 15 år, ti år eller sju år, avhengig av når avviket oppstod. Hvis de nye premieavvikene er større enn det en "tilbakebetaler" vil interngjelda øke. Ved inngangen til 2020 var denne belastningen på om lag 44,5 mill. kroner, ved inngangen av 2019 var den 38,6 mill. kroner.

8. INVESTERING

8.1 Samlet oversikt over investeringer med finansiering

Tabellen nedenfor er bevilgningsoversikt investering, jf. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, § 5-5 Bevilgningsoversikt investering. For regnskap 2019 vises det til oversikt i vedlegg.

Linjenavn	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Investeringer i varige driftsmidler	116 920	119 624	158 500	93 250	15 050
Tilskudd til andres investeringer	2 500	2 920	2 550	2 300	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 750	1 500	1 500	1 500	1 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	121 170	124 044	162 550	97 050	16 550
Kompensasjon for merverdiavgift	-15 573	-21 394	-29 330	-14 780	-2 310
Tilskudd fra andre	-7 650	-15 980	-10 830	-14 530	-1 830
Salg av varige driftsmidler	-10 500	-4 170	-4 170	-9 170	-4 170
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-580	0	0	0	0
Bruk av lån	-87 597	-83 600	-119 420	-59 770	-9 440
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-119 400	-125 144	-163 750	-98 250	-17 750
Videreutlån	25 000	25 000	25 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-25 000	-25 000	-25 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	5 200	5 700	6 500	7 200	7 900
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 800	-4 600	-5 300	-6 000	-6 700
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	400	1 100	1 200	1 200	1 200
Overføring fra drift	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	330	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	330	0	0	0	0
Fremført til inndeckning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

Oversikten viser de totale investeringsutgiftene samt inntektene til investeringene. Tilskudd til andres investeringer gjelder investeringer til kirkelige formål ved Tvedestrand kirkelige fellesråd.

Videreutlån er lån som for eksempel blir gitt som startlån til bolig gjerne til nyetablerte familier. Forskriftene sier at avdragene på slike lån skal føres i investeringsregnskapet, i motsetning til avdrag på egne investeringslån som føres i driftsregnskapet. Det er forutsatt at en tar opp 25,0 mill. kroner i 2021 og 2022 og 20 mill. kroner hvert år i 2023 og 2024.

8.2 Nærmere om de enkelte investeringsprosjektene

Tabellen under viser detaljert investeringsopplegg for perioden. Prosjektene er satt opp i alfabetisk rekkefølge. Prosjektnummer er angitt foran hvert investeringsprosjekt.

I budsjettprosessen er det kommet andre innspill om investeringstiltak, som kommunedirektøren ikke har funnet rom for.

Investeringsopplegget er i stor grad i tråd med forrige økonomiplan og Handlingsplan for 2021-2024. I den saken ble kommunedirektøren gitt i oppdrag å legge frem et investeringsbudsjett i tråd med utviklingsalternativ 1, dvs. inkludert bygging av ny barneskole i sentrum for hele kommunen, ny barnehage på Bronsbu til erstatning for 3 eldre barnehagebygg og nye boliger til personer med funksjonsnedsettelse.

Samlet investeringsnivå i 4-års perioden er på omlag 517,5 mill. kroner, hvorav:

- 394,2 mill. kroner til bygg og anlegg, herav 34,7 til VA-området.
- 117,3 mill. kroner til formidlingsutlån
- 6 mill. kroner til egenkapitalinnskudd KLP

Prosj.	Beskrivelse	Bud. 2020	Bud. 2021	Bud. 2022	Bud. 2023	Bud. 2024
0308	Aktiv rast ved E-18, utstyr	3 000	0	0	0	0
0315	Avløp intern under bygget på Strannasenteret	500	0	0	0	0
0501	Bakkevei og Tangen renseanlegg	10 820	0	0	0	0
0200	Barnehager, lekeplassutstyr	150	0	0	0	0
0303	Bil vaktmestre	200	200	200	400	400
0903	Bokbyen	580	0	0	0	0
0306	Boliger personer med funksjonsnedsettelse Lyngmyr, 8 enheter	18 500	12 700	0	0	0
0802	Brannforebyggende tiltak 4 kirker	500	450	0	0	0
0800	Dypvåg kirke universell adkomst	0	400	0	0	0
0900	Egenkapitalinnskudd KLP	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
0304	El-bil renholdere	0	350	0	350	0
0902	Formidlingslån	30 200	30 700	31 500	27 200	27 900
0503	Fortau og VA-ledning Lyngmyr-Albukjær	1 450	4 624	0	0	0
0335	Gamle vgs Lyngmyr, ombygging mv.	0	1 500	0	0	0
0330	Gjestehavna, strømkapasitet	0	150	0	0	0
0509	Grønlandsveien, vann og avløp	4 000	3 000	0	0	0
0312	Havna, serviceanlegg	0	300	0	0	0
0801	Holt kirke, reparasjon av tak og tårn	2 000	2 070	2 250	2 000	0
0004	IT-investeringer generelt	0	400	400	400	400
0305	Kjøp Lyngmyr videregående skole	8 700	0	0	0	0
0525	Kommunalteknikk, bil	0	300	0	0	0
0317	Kommunehuset, varmepumpe/kjøling	600	0	0	0	0
0510	Lastebil til byrenovasjon, elbil	0	0	0	700	0
0336	Lyngbakken barnehage, oppgradering	0	1 250	1 250	0	0
0100	Lyngmyr skole, nye stoler	300	0	0	0	0
0307	Lyngmyr skole, nye vinduer	1 200	0	0	0	950
0334	Lyngmyr skole, solskjerming	0	0	0	0	1 700
0751	Lyngmyrveien 49, inventar og utstyr ansattes areal	0	500	0	0	0
0504	Nesgrenda, nytt høydebasseng vann	0	0	0	6 000	0
0523	Nor, pumpestasjon og overføringsledning avløp	0	0	0	2 500	0
0301	Ny barnehage Bronsbu	6 000	28 800	15 600	0	0
0300	Ny barneskole, bygning og uteområder	3 750	56 000	121 000	71 300	1 500
0010	Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering	0	0	7 500	0	0
0009	Ny barneskole, parkering og bussavvikling	0	5 400	2 900	4 200	0
0500	Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense	0	0	5 000	0	0
0011	Ny telefonsentral	0	250	0	0	0

Prosj.	Beskrivelse	Bud. 2020	Bud. 2021	Bud. 2022	Bud. 2023	Bud. 2024
0331	Olav Sverres vei, carport	0	0	0	0	300
0513	Opparbeidelse av snuplass for buss ved Bergendal	400	0	0	0	0
0750	Oppfølgingsenheten, 8-seters bil	600	0	0	0	400
0512	Overvannsledning ved Vatnebygget	500	0	0	0	0
0511	Parkeringsplass for el-biler med ladestasjoner	500	0	0	0	0
0506	Rehabiliteringsplan avløp	2 000	1 000	2 000	3 000	2 000
0505	Rehabiliteringsplan vann	600	600	1 000	1 000	1 000
0310	Rådhuset, heis	700	0	0	0	0
0311	Rådhuset, nye møbler	300	0	0	0	0
0313	Sandøya, offentlig brygge	750	0	0	0	0
0309	Skoler, lekeplassutstyr	300	0	150	0	0
0528	Slotta, vann- og avløpsnett	0	0	0	2 000	0
0702	Strannasenteret, kjøkkenutstyr	300	0	0	0	0
0314	Strannasenteret, kjølerom kjøkken	400	0	0	0	0
0700	Strannasenteret, utstyr	100	300	200	100	0
0332	Strannasenteret, utvidelse av nødstrømsaggregat	0	150	0	0	0
0316	Tvedestrand barneskole, midlertidige lokaler	1 500	0	0	0	0
0001	Tvedestrand idrettspark	43 000	0	0	0	0
0803	Tvedestrand kirke vinduer	0	0	300	300	0
0302	Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
0002	Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal	100	100	100	100	100
0507	Tvedestrand renseanlegg, garasje, lager, verksted	3 500	0	0	0	0
0341	Tvedestrand skole, fyringsanlegg	0	150	0	0	0
0527	Tømme plass for bobiler	0	400	0	0	0
0524	Veilys, skifte til LED	0	0	0	0	4 600
0701	Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren	1 000	0	0	0	500
	Sum investeringer alle formål	151 700	154 744	194 050	124 250	44 450

002: Bil til vaktmestrene

Kommunens vaktmestre er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må jevnlig skiftes ut, og det er derfor innarbeidet midler til kjøp av én bil hvert år i planperioden. Foreløpig vurderes det til at el-biler ikke er hensiktsmessig for den bruken vaktmestrene har, derfor er det lagt inn midler til kjøp av brukte fossile biler i 2021 og 2022. I 2023 og 2024 er det lagt inn midler til kjøp av nye el-biler, da en håper det er kommet biler på markedet som dekker vaktmestrenes behov.

036: Boliger for utviklingshemmede, Lyngmyrveien 49

Høsten 2019 vedtok kommunestyret å bygge boliger for utviklingshemmede innenfor en kostnadsramme på inntil 45,9 mill. kroner i løpende priser. Kommunen har fått tilsagn fra Husbanken om tilskudd til boligene.

Det ble inngått kontrakt i 2020, og byggearbeidene er godt i gang. Selve byggearbeidene skal være slutført høsten 2021, etter det gjenstår driftssetting av tekniske anlegg, innredning mv. før bygget kan tas i bruk. Leieboerne kan flytte inn 1.1.2022.

Med utgangspunkt i inngått kontrakt ser en at prosjektet blir mye rimeligere enn tidligere antatt. Ny kostnadsramme kan fastsettes til 36,0 mill. kroner. Da er det forutsatt at prosjektet belastes med 1,0 mill. kroner i tomtekostnad, etter kjøp fra fylkeskommunen. Om tomtekostnaden skal tas med når husleie skal beregnes er uavhengig av dette. Behovet for bevilgning i 2021 er nedjustert med 9,9 mill. kroner sammenlignet med økonomiplan 2020-2023.

I økonomiplan 2020-2023 var det forutsatt 11.920.000 kroner i tilskudd fra Husbanken. Siden boligene nå forventes å bli rimeligere enn tidligere antatt, vil en også trolig få mindre i statstilskudd. Med utgangspunkt i Husbankens regelverk for 2020 og ny kostnadsramme er det budsjettert med tilskudd på 10.150.000 kroner i 2021.

027: Brannforebyggende tiltak i fire kirker

Til brannforebyggende tiltak ved de fire kirkene ble det bevilget 0,5 mill. i 2020 og avsatt 0,45 mill. i 2021 i forrige økonomiplan. Bevilgningen i 2021 foreslås videreført. Prosjektet gjelder i hovedsak nye brannvarslingsanlegg, og ikke overrislingsanlegg. Kirkevergen søker i tillegg om tilskudd fra Riksantikvaren.

025: Dypvåg kirke, universell adkomst

Dypvåg kirke har ingen god løsning for adkomst til kirkebygget for mennesker i rullestol, det er bratt fra Kirkeveien. Det må derfor etableres en ny og enklere adkomst, både inn på kirkegården og inn i selve kirken. Bevilgningen er ført opp i 2021 med 400 000 kroner.

001: El-bil til renholderne

Renholderne er avhengige av biler i sitt daglige virke. Bilene må jevnlig skiftes ut, og det er derfor innarbeidet 350 000 kroner til kjøp av to nye el-biler i planperioden.

043: Formidlingslån

I økonomiplan 2020-2023 var det forutsatt 25 mill. kroner i låneopptak formidlingslån hvert år i planperioden. Ved utgangen av 2020 vil kommunen ha rundt 155 mill. kroner i lån til Husbanken, dette er mer enn dobbelt så mye som ved utgangen av 2015.

Avdrag kommunen betaler til Husbanken og avdrag kommunen mottar fra våre lånekunder føres også i investeringsregnskapet. I 2020 er differansen mellom de to beløpene økt, i negativ retning for kommunen. Det betyr at kommunen selv må dekke utbetalinger til avdrag. Det er Sparebanken Sør som håndterer utlån for kommunen, så en har ikke selv enkel tilgang til forventede avdrag de kommende årene. Den informasjon en har mottatt, sammen med egne beregninger, tilsier at en må betale 1,1 mill. kroner mer i avdrag i 2021 enn det kommunen mottar fra lånekundene. Som følge av stadig økt låneaktivitet forventes denne differansen økt til 1,2 mill. kroner i 2022-2024.

Selv om det er kommunens lånekunder som dekker det meste av avdragsbetalingene til Husbanken, låneordningen er et viktig boligsosialt virkemiddel mv. mener kommunedirektøren en bør dempe veksten i denne lånegjelden noe. Det foreslås derfor tatt opp 25 mill. kroner i 2021 og 2022, og 20 mill. kroner i 2023 og 2024.

035: Fortau og VA-ledning Lyngmyr-Albukjær

Prosjektet omfatter bygging av fortau fra Albukjær til Lyngmyr, samt utvidelser og forbedringer i vann- og avløpsnettet. Fortauet må bygges som følge av rekkefølgekrav i prosjektet boliger for utviklingshemmede, Lyngmyrveien 49. Innen vann og avløp er det økt dimensjonering av ledningsnettet, i tillegg blir overvann fra Lyngmyr håndtert. Kommunestyret vedtok i forbindelse med tertialrapporten pr. 1. tertial 2020 en kostnadsramme på 8.500.000 kroner, dette er inklusive merverdiavgift på fortausdelen.

I revidert budsjett 2020 er det bevilget i alt 3.876.000 kroner. Resterende 4.624.000 kroner må bevilges i 2021. Prosjektet skal ferdigstilles i 2021.

012: Gamle vgs. Lyngmyr, oppgradering

Når denne økonomiplanen utarbeides er det planen at lokalene skal benyttes av kulturskolen og kontorer mv. til sektor for velferd, psykisk helse og habilitering. I tillegg kan det være aktuelt med utleie til en fagskole innen dans. Det er grunn til å tro at det må gjøres noen bygningsmessige tilpasninger som følge av de to første punktene, og helt sikkert hvis lokalene skal leies ut. På usikkert grunnlag er det lagt inn 1,5 mill. kroner i 2021. Det legges fram sak for kommunestyret før bevilgningen kan benyttes.

006: Gjestehavna, strømkapasitet

Det er for liten kapasitet på strøm i gjestehavna i sentrum. Både i Bakkeskåt og ved Rådhuset er det mulig å legge til rette for flere undersentraler. Det tilrås å utbedre strømkapasiteten i 2021 innenfor en kostnadsramme på 150.000 kroner inklusive merverdiavgift. Kommunen er ikke berettiget til merverdiavgiftskompensasjon på dette området.

030: Grønlandsveien, vann og avløp

Kommunestyret vedtok i juni 2019 å igangsette et vann- og avløpsprosjekt ved Grønlandsveien innenfor en samlet kostnadsramme på 7,5 mill. kroner eksklusiv merverdiavgift. I 2020 ble det inngått kontrakt med entreprenør. Arbeidene startet høsten 2020 og vil bli ferdigstilt i 2021.

I 2019 og 2020 er det bevilget 4,5 mill. kroner, og resterende 3,0 mill. kroner må bevilges i 2021."

033: Havna, serviceanlegg

Serviceanlegget for båtgjestene i indre havn burde vært bedre. Pr. i dag er det mulighet for vask av tøy som er mest prekært å utbedre, men dusifasilitetene er heller ikke de beste. Kommunedirektøren tilrår at det gjøres midlertidige utbedringer i 2021 med 300 000 kroner.

026: Holt kirke, reparasjon av tak og tårn

Formannskapet behandlet 10.3.2020 en sak om kostnadsramme og finansiering av utbedring av tak og tårn på Holt kirke. Både tak og tårn er i dårlig forfatning, og det er blant annet påvist råteskader. Kostnadsrammen ble vedtatt til 11.300.000. kroner, med finansiering 8.320.000 kroner i tilskudd fra kommunen, 2.260.000 kroner i merverdiavgiftskompensasjon og 720.000 kroner i tilskudd fra Riksantikvaren. Eventuelt ytterligere eksterne tilskudd skal gå til fradrag i kommunens bidrag.

Fellesrådet har inngått kontrakt med entreprenør, og arbeidene ble påbegynt i 2020. Det året er det også bevilget 2.000.000 kroner. Resterende kommunalt tilskudd er ført opp i 2021-2023. Fellesrådet vil søke om ytterligere eksterne tilskudd. Hvis de får tilsagn om dette kan kommunale bidrag reduseres i senere økonomiplaner.

016: IT-investeringer generelt

Mye av IKT-investeringene skjer nå gjennom IKT Agder, som viderefakturerer for eksempel leasing av PC-er til kommunen. Det er likevel behov for noen egne investeringsmidler, til prosjektorer, skjermer og mindre ny programvare som ikke går gjennom IKT Agder.

Det foreslås avsatt 0,4 mill. kroner hvert år i planperioden.

039: KLP egenkapitalinnskudd

Hvert år må kommunen betale egenkapitalinnskudd til KLP. Det er satt av 1,5 mill. kroner hvert år i planperioden.

049: Kommunalteknikk, bil

De som arbeider med drift og vedlikehold innen avdeling for kommunalteknikk er avhengig av bil. En av bilene er nå så rusten at den må skiftes ut, kommunen har hatt bilen siden 2005. Det foreslås avsatt 300.000 kroner i 2021.

021: Lastebil til byrenovasjon, el-bil

Kommunen bruker en liten lastebil til byrenovasjon mv. Det er behov for en ny i løpet av planperioden, og det vurderes kjøp av el-bil som er spesielt tilpasset bydrift. Det er satt av 0,7 mill. kroner i 2023.

015: Lyngbakken barnehage, oppgradering

I forbindelse med bygging av ny barneskole i Lyngmyrområdet vil blant annet trafikkavviklingen rundt Lyngbakken barnehage bli endret. Dette medfører behov for endringer rundt barnehagen, som tett gjerde mot bussområdet, ny adkomst til barnehagen fra ny parkeringsplass, beplantning mot bussområdet og dagens veg, ny søppelbod mv. Videre er det behov for å etablere ny utesoveplass for barna. Det gjenstår mye detaljplanlegging av arbeidene som skal gjøres, så kostnadsanslaget på 2,5 mill. kroner er usikkert. Den løsningen en velger for utesoveplass har stor betydning, nå har en lagt til grunn et uklimatisert bygg.

010: Lyngmyr skole, nye vinduer

I 2020 ble vinduene på to av veggene på ungdomsskolen skiftet. Det er også behov for å skifte på de to siste veggene innenfor en kostnadsramme på 950.000 kroner. Det hadde vært ønskelig å gjøre dette tidlig i planperioden, men av økonomiske årsaker er det ikke ført opp før i 2024.

011: Lyngmyr skole, solskjerming

Det er ikke solskjerming på Lyngmyr skole på veggen som vender mot sør. Da blir det veldig varmt på dager med solskinn. Solskjerming foreslås etablert for å bedre arbeidsforholdene både for elever og lærere, innenfor en kostnadsramme på 1,7 mill. kroner. Det hadde vært ønskelig å gjennomføre prosjektet tidlig i planperioden, men av økonomiske årsaker foreslås det først i 2024.

024: Lyngmyrveien 49, inventar og utstyr ansattes areal mv

I Lyngmyrveien 49 bygges det åtte boenheter for utleie til personer med funksjonsnedsettelse. I bygningsmassen er det også fellesareal og arealer for de ansatte. I selve byggeprosjektet er ikke løst inventar og utstyr medtatt, det føres opp med egen bevilgning. Bygget skal stå klart i 2. halvår 2021, og midler til inventar og utstyr må bevilges det året.

041: Nesgrenda, nytt høydebasseng vann

I budsjettet for 2018 var det innarbeidet midler til bygging av nytt høydebasseng vann på Nesheia, samt forbedringer på ledningsnett. Bakgrunnen for høydebassenget var en utbyggers planer om nytt boligfelt på Nesheia. Utbyggingen er skjøvet ut i tid. I 2018 ble ledningsnett utbedret, og vann-tilgangen på Nes er nå tilstrekkelig. Det prosjektet er avsluttet. Det står da igjen å bygge høydebasseng for Nesgrenda, men det er stor usikkerhet når nytt boligfelt på Nesheia blir realisert. Det er også usikkerhet knyttet til prosjektets kostnader. Prosjektet er satt opp med 6 mill. kroner eksklusiv merverdiavgift i 2023. Dersom nytt boligfelt på Nesheia blir gjennomført tidligere enn i 2023, vil kommunedirektøren komme tilbake til eventuell tidligere gjennomføring av dette prosjektet.

013: Nor, pumpestasjon og overføringsledning avløp

I området rundt Nor er det behov for økt kapasitet på avløpsnett, det er behov for ny pumpestasjon og en utvidelse av ledningsnett. Prosjektet tilrås gjennomført i 2023 innen en kostnadsramme på 2,5 mill. kroner

034: Ny barnehage på Bronsbu

Kommunestyret vedtok i juni 2019 å bygge ny barnehage på Bronsbu med seks avdelinger, som erstatning for tre eldre barnehagebygg (Skriverstua, Villa Utsikten og Bøklia; totalt 5,5 avdelinger). Kostnadsrammen er vedtatt til 59,5 mill. kroner inklusive merverdiavgift, og i løpende priser. Arbeidene startet høsten 2020, og bygget skal være klart til bruk 1. august 2022.

Til og med i revidert budsjett 2020 er det bevilget 15,1 mill. kroner. Det betyr at det må bevilges 44,4 mill. kroner i 2021 og 2022. Fordelingen på årene er gjort med utgangspunkt i betalingsplanen overfor entreprenøren og anslag på fordeling av øvrige utgifter. Sammenlignet med økonomiplan 2020-2023 er det høyere utgifter i 2021 og lavere i 2022.

037: Ny barneskole, bygning og utearealer

I økonomiplan 2020-2023 var det avsatt 257 mill. kroner målt i 2020-priser til ny barneskole i sentrum. Prisstigning ville da komme i tillegg. Skolen var dimensjonert for 525 elever, og det var lagt til grunn et areal på 6.160 kvadratmeter bruttoareal. Skolen skal stå klar til bruk 1.8.2023.

Gjennom 2020 har det vært jobbet mye med et revidert rom- og funksjonsprogram. I desember 2020 vil kommunestyret bli forelagt en sak om dette, valg av entrepriseform, fastsetting av kostnadsramme mv. I denne økonomiplanen tas det utgangspunkt i kommunedirektørens forslag i den saken. Elevantall og tidspunkt for når skolen skal kunne tas i bruk er uendret. Arealet en har brukt er 4.461 kvadratmeter nettoareal og 6.245 kvadratmeter bruttoareal.

Med bakgrunn i forutsetningene angitt over er kostnadene anslått til 267,4 mill. kroner inklusive merverdiavgift, målt i løpende priser. Dette omfatter da utgifter til selve bygningen og uteområdet i form av skolegård med internveier, vei fra bussparkering og opp til skolen, omgjøring av deler av dagens gressbane til uteområde for skolen, samt lærerparkering ved dagens gressbane. Til og med 2020 er det bevilget 17,6 mill. kroner til dette prosjektet, og da må ytterligere 249,8 mill. kroner bevilges i perioden 2021-2024. Det føres opp et mindre beløp også i 2024, med tanke på at det ofte påløper noe kostnader etter at et så stort bygg er tatt i bruk. Resterende beløp er fordelt på 2021-2023 etter beste evne. Det tas sikte på at en betalingsplan er en del av kontrakten som skal inngås med totalentreprenøren i 2021, og det er stor sannsynlighet for at den vil medføre endrede behov for beløp pr. år enn det som er lagt inn her. Dette får en komme tilbake til når kontrakt er inngått.

Tidligere har en ikke forutsatt spillemidler i dette prosjektet. Det er nå lagt inn en forutsetning om at flere utendørs aktivitetsanlegg er spillemiddelberettiget, beløpet er budsjettet til 3,0 mill. kroner.

I forbindelse med ny barneskole er det fire prosjekter som kommunedirektøren anbefaler sees i sammenheng, nærmere forklaring på dette angis i saken til kommunestyret i desember 2020. Prosjektene det er snakk om har alle navn som starter med Ny barneskole, og er bygning og utearealer, Lyngmyrhallen rehabilitering, parkering og bussavvikling, samt VA-anlegg til tomtegrense. Hvert av disse prosjektene føres opp med egen kostnadsramme i denne økonomiplanen. Siden tre av de er tenkt å inngå i en samlet konkurranse med fastpris og Lyngmyrhallen føres opp som opsjon, må kostnadsrammene i disse fire prosjektene sees i sammenheng.

044: Ny barneskole, Lyngmyrhallen rehabilitering

Det er behov for en renovering av Lyngmyrhallen, i tillegg til at ny barneskole øker behovet for garderobekapasitet. Planene så langt omfatter renovering av garderober og inngangsparti, nytt dekke i hallen, støyreduserende tiltak, samt påbygg med ett sett nye garderober, lager og inngangsparti. Kostnadsrammen settes til 7,5 mill. kroner inklusive merverdiavgift.

Lyngmyrhallen er nå så gammel at en er berettiget til spillemidler til rehabilitering, samt at en kan få spillemidler for det som bygges på. Det er derfor forutsatt spillemidler på 2,5 mill. kroner.

Som nevnt under hovedprosjektet for ny barneskole tenker kommunedirektøren at rehabilitering av Lyngmyrhallen tas med i konkurransen som en opsjon. Da kan en selv velge om en vil benytte seg av opsjonen eller om en vil ha en egen konkurranse på arbeidene. Ideelt burde prosjektet vært gjennomført i 2021, men av hensyn til framdrift i barneskoleprosjektet kan det trolig ikke gjennomføres før i 2022.

Kostnadsrammen for dette prosjektet må sees i sammenheng med de andre prosjektene rundt ny barneskole.

040: Ny barneskole, parkering og bussavvikling

Parkeringsløsning og bussavvikling på Lyngmyr er trukket ut som eget prosjekt i økonomiplanen. Dette omfatter parkeringsplassen mellom Lyngbakken barnehage og Strannasenteret, inkludert ny avkjøring fra hovedveien og kiss- & rideløsning. Videre omfatter prosjektet utvidelse og forbedring av bussplass mellom barnehagen og den ny barneskole, samt trafiksikringstiltak i Ramsdalsveien. Arbeidene på dette området er mer omfattende enn tidligere forutsatt, i hovedsak fordi barneskolen blir større.

Arbeidene føres opp som eget prosjekt i kommunens økonomiplan, men vil inngå i konkurransen angående ny barneskole. Dette skyldes at prosjektene er så innvevd i hverandre at det må være én entreprenør. I tillegg forventes det lavere pris når arbeidene utføres av samme entreprenør.

Det foreslås en kostnadsramme på 12,5 mill. kroner inklusive merverdiavgift. Arbeidene må være sluttført innen ny barneskole skal tas i bruk i 2023. Kostnadsrammen for dette prosjektet må sees i sammenheng med de andre prosjektene rundt ny barneskole.

038: Ny barneskole, VA-anlegg til tomtegrense

Når det bygges ny barneskole ved Lyngmyr må vann- og avløpskapasiteten i området økes. Både private boliger og offentlig tjenesteyting i området vil nyte godt av dette. I tillegg er det behov for håndtering av overvann i området. Prosjektet innebærer også at det etableres en ringledning for vann, dette bedrer sikkerheten i vannforsyningen.

Kostnadsrammen for prosjektet settes til 5,0 mill. kroner eksklusive merverdiavgift. Dette er samme beløp som prosjektet var ført opp med i økonomiplan 2020-2023. I denne økonomiplanen settes hele beløpet opp i 2022, forrige gang var det delt i 2021 og 2022.

Arbeidene føres opp som eget prosjekt i kommunens økonomiplan, men vil inngå i konkurransen angående ny barneskole. Dette skyldes at prosjektene er så innvevd i hverandre at det må være én entreprenør. I tillegg forventes det lavere pris når arbeidene utføres av samme entreprenør.

Kostnadsrammen for dette prosjektet må sees i sammenheng med de andre prosjektene rundt ny barneskole.

048: Ny telefonsentral

I IKT Agder-samarbeidet er det igangsatt et arbeid med å skaffe nye telefoniløsninger. Tvedestrand har en svært gammelt telefonsentral som må skiftes. Det er ikke avklart hvilken løsning som skal etableres, og kostnader i prosjektet er også høyst usikkert. Prosjektet skal etter planen gjennomføres i 2021, og på svært usikkert grunnlag budsjetteres det med 250.000 kroner inklusive merverdiavgift det året.

007: Olav Sverres vei, carport

Kommunale tjenestebiler knyttet til aktiviteten i Olav Sverres vei står i dag ikke under tak når de ikke er i bruk. Noen av beboerne i Olav Sverres vei har egne biler, de står heller ikke under tak. Inn mot Lyngmyrveien er det støpt en mur, og en kan der få bygget carporter på en god og rimelig måte. Det tilrås bevilget 300.000 kroner til prosjektet.

046: Oppfølgingsenheten, 8-seters bil

I budsjettet for 2020 ble det bevilget 600.000 kroner til kjøp av 8-seters bil i Oppfølgingsenheten. Det har ikke vært mulig å få kjøpt en bil for den prisen. Det anslås at en må betale ytterligere rundt 400.000 kroner. I 2020 er den bilen en har i dag påkostet, og sektoren melder at de da kan bruke den noen år til. Det foreslås derfor bevilget de resterende midlene i 2024.

032: Rehabiliteringsplan avløp

Det er løpende behov for rehabilitering av eksisterende ledningsnett mv. De siste årene har en hatt begrenset kapasitet til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter, i hovedsak som følge av mange prosjekter med nye anlegg innen vann og avløp. Det forventes at kapasiteten til rehabiliteringsarbeid vil bli bedre fra 2022, og det legges inn midler alle år i planperioden. En tar sikte på å utarbeide en revidert rehabiliteringsplan i 2021.

031: Rehabiliteringsplan vann

Det er løpende behov for rehabilitering av eksisterende ledningsnett mv. De siste årene har en hatt begrenset kapasitet til å gjennomføre rehabiliteringsprosjekter, i hovedsak som følge av mange prosjekter med nye anlegg innen vann og avløp. Det forventes at kapasiteten til rehabiliteringsarbeid vil bli bedre fra 2022, og det legges inn midler alle år i planperioden. En tar sikte på å utarbeide en revidert rehabiliteringsplan i 2021.

042: Salg av Middelskolen og Villa Utsikten-området

Etter planen skal kulturskolen flytte fra Middelskolen til den gamle videregående skolen på Lyngmyr. Villa Utsikten barnehage skal legges ned når den nye barnehagen på Bronsbu er tatt i bruk. De to bygningene blir da stående tomme, og det forutsettes at bygningene med tilhørende område selges. Det budsjetteres med salgsinntekter for dette i 2023, men både beløp og år er høyst usikkert.

005: Skoler, lekeplassutstyr

Ved Vestre Sandøya skole er det behov for nytt lekeplassutstyr. Det er satt av 150.000 kroner til dette i 2022, dette er ett år senere enn i økonomiplan 2020-2023.

051: Slotta, vann- og avløpsnett

I forbindelse med arbeidene i Grenstøl-området er det blant annet lagt vannledninger med kapasitet 50 l/s (liter i sekundet) til litt sør for rundkjøringen der genistreken møter Ytre vei. Industriområdet på Slotta får i dag vann fra Glastadheia, der det er kapasitet på maksimalt 10 l/s.

Industrivirksomhet krever vanntilførsel på 50 l/s, jf. plan- og bygningsloven. Det er derfor behov for å øke kapasiteten på vanntilførselen til industriområdet på Slotta. Avstanden fra vannledningen sør for den nevnte rundkjøringen og ned til Slotta er om lag 300 meter. En slik vannledning vil også bedre vanntilførselen til boligfeltet på Glastadheia, det legges til rette for mer boligbygging i området, og det sikrer vanntilførselen ved at det blir etablert en ringledning.

Det tilrås innarbeidet 2,0 mill. kroner til dette i 2023. I hovedsak blir det arbeider innen vann som omtalt over, men det vil også bli utført mindre arbeider innen avløp. Det forutsettes 0,5 mill. kroner i anleggsbidrag fra utbygger av næringsområdet.

Kommunen vil også ta kontakt med vegvesenet med tanke på etablering av fortau eller gang- og sykkelvei på strekningen, utført i fylkeskommunal regi."

022: Strannasenteret, utstyr

Det er behov for utskiftninger av diverse utstyr, både medisinsk og annet utstyr/inventar ved Strannasenteret. Det er satt av 600.000 kroner i planperioden til dette, en videreføring av bevilgningene i økonomiplan 2020-2023.

008: Strannasenteret, utvidelse av nødstrømsaggregat

Det er et nødstrømsaggregat på Strannasenteret, der en bruker om lag 25 % av kapasiteten. Deler av bygningsmassen er imidlertid ikke koblet mot aggregatet, det gjelder blant annet lys i kaféen, i medisinerommet og kjøkkenet, stikkontakter i sykehjemsfløyen mv. Det tilrås avsatt 150.000 kroner inklusive merverdiavgift til å utvide koblingen mot aggregatet. Dette vil øke beredskapen.

020: Tvedestrand idrettspark

Tvedestrand idrettspark ble tatt i bruk høsten 2020, prosjektet har en vedtatt kostnadsramme på 230 mill. kroner. Av denne summen var det i økonomiplan 2021-2024 ført opp 2.350.000 kroner i 2021. Dette for å sikre finansiering av eventuelle avsluttende arbeider. På et så stort prosjekt vil det ofte dukke opp noen behov etter at anleggene er tatt i bruk.

Som meldt i tertialrapporter mv. vil det bli en innsparing i prosjektet. Det legges derfor til grunn at ubrukt bevilgning fra 2020 kan overføres til bruk i 2021. Da er det ikke behov for ny bevilgning i 2021. Forslag om slik overføring vil bli innarbeidet i egen sak til kommunestyret etter at regnskapet for 2020 er avlagt.

Totalt er det søkt om 31,3 mill. kroner i spillemidler i dette prosjektet. I 2019 og 2020 har en fått innvilget om lag 7,6 mill. kroner, disse vil en trolig få utbetalt i 2020. Det er kø for å få innvilget søknader, og det er derfor vanskelig å vite når kommunens søknader blir innvilget. På usikkert grunnlag er de resterende 23,7 mill. kroner en forventer å få tildelt ført opp i perioden 2021-2023. Fordelingen på år er svært usikker.

028: Tvedestrand kirke, vinduer

Det er behov for utbedring av vinduer i Tvedestrand kirke. Det er ført en bevilgning til dette med 0,6 mill. kroner i perioden 2022-2023.

004: Tvedestrand næringspark A67, diverse investeringer

Det er enkelte infrastrukturtiltak det vil være behov for å gjennomføre i takt med salg av arealer. Dette gjelder interne veier, VA-anlegg m.m. Kommunestyret i har i 2019 lagt til grunn at kommunen gjennomfører slike mindre tiltak for å få en fornuftig struktur på vei- og VA-struktur i området. Det er satt av en anslagsbevilgning på 1,2 mill. kroner hvert år i planperioden.

003: Tvedestrand næringspark, salg av næringsareal

Næringsarealene i A67 Tvedestrand næringspark ble klare til salg i 2019. I økonomiplanen er det forutsatt inntekter på 5 mill. kroner hvert år. Salget i 2020 har vært høyere enn dette, men kommunedirektøren foreslår å budsjettere noe forsiktig.

Da kommunen kjøpte arealene ble det i flere av kjøpskontraktene lagt inn en klausul om at tidligere grunneier skal få betalt av kommunen 10 kroner pr. kvadratmeter når arealene ble solgt videre. Videre må en ved noen av salgene ha bistand til kontraktsutforming, oppgjør mv. Med bakgrunn i dette er det lagt inn 100 000 kroner i årlige utgifter på prosjektet.

050: Tvedestrand skole, fyringsanlegg

På Tvedestrand skole er det et fyringsanlegg som bruker fossilt brensel. Dette er egentlig ikke lov lenger, men en har fått dispensasjon. Muligheten til dispensasjon går ut 31.7.2021. Selv om kommunen skal bygge ny barneskole må en altså skifte til biobrensel, det trengs ny tank mv. Det foreslås bevilget 150.000 kroner inklusive merverdiavgift i 2021.

047: Tømmeplass for bobiler

Kommunestyret vedtok i ekstrasak i møte 17. juni 2020 at kommunedirektøren skulle arbeide for at det blir etablert en tømmeplass for bobiler på Grenstøl. Utredningen burde foreligge høsten 2020, slik at

det kunne vurderes i økonomiplan 2021-2024 og budsjett 2021. Kommunestyret ønsket også at kommunedirektøren skulle gå i forhandlinger med Nye Veier AS og St1 om kostnadene ved etablering og drift av tømmeanlegget.

St1 hadde ikke planlagt noen tømme plass for bobiler på sitt anlegg, og ønsket heller ikke å etablere det. Hvis en skal ha en slik tømme plass må kommunen trolig etablere og drifte det selv. Kommunedirektøren har vurdert ulike løsninger, og kommet til at området ved Øygarden pumpestasjon, sørøst for krysset mellom Kloppemyrveien og Østre Grenstøl er en aktuell plassering. På noe usikkert grunnlag er det lagt inn 400.000 kroner i 2021. Det gjenstår mye planlegging, så det er noe usikkerhet rundt prosjektet.

014: Veilys, skifte til LED

Tvedestrand er med i et samarbeide angående drift og vedlikehold av veilys. I samarbeidet har det vært vurdert å skifte til LED-pærer. Da vil en spare strøm og trolig ha behov for mindre vedlikehold. Østre Agder-samarbeidet har kommet med prisanslag for hvor mye dette vil koste for Tvedestrand, og beløpet er 4,6 mill. kroner. Kommunedirektøren vil legge fram egen sak for kommunestyret om dette prosjektet, men det tilrås ført opp midler i investeringsbudsjettet i 2024.

Kommunestyret må ved behandling av nevnte sak beslutte om en skal delta i prosjektet eller ei.

023: Velferdsteknologi innen helse- og omsorgssektoren

Kommunestyret vedtok i mars 2016 en strategisk rammeplan for innføring av velferdsteknologi i kommunen. Denne ligger til grunn for arbeidet på området. Velferdsteknologi er et område i utvikling, så justeringer gjøres. I løpet av 2021 vil det bli utarbeidet en ny plan for investeringer.

I økonomiplan 2020-2023 var det avsatt 1,0 mill. kroner hvert år. Status høsten 2020 er at det er mye ubrukte midler i dette prosjektet, samt at det ikke er planer om store investeringer de nærmeste årene. I denne økonomiplanen foreslås det derfor bevilget 0,5 mill. kroner i 2024. Dersom ny plan som blir lagt fram i 2021 omfatter større investeringer må en komme tilbake til bevilgningsnivå i neste økonomiplan.

Investeringsprosjekter fra økonomiplan 2020-2023 som ikke foreslås i 2021-2024

I forrige økonomiplan var det et prosjekt på Hantho, Røskilen som gikk ut på legge til rette for tilkobling til kommunalt ledningsnett vann. Beløpet var 0,5 mill. kroner, og var ført opp i 2023. Tilkobling er nå løst i et samarbeid mellom private og kommunen, til små kostnader for kommunen. Det er dermed ikke behov for investeringsprosjektet lenger.

Mulige investeringsprosjekter i 2021-2024

I denne økonomiplanen er det innarbeidet bevilgninger til mange investeringsprosjekter. Gjennom den administrative budsjettprosessen høsten 2020 har flere behov og mulige prosjekter vært nevnt, uten at bevilgninger gis. Dette skyldes blant annet at det er behov for å vurdere og utrede mer. Kommunedirektøren ønsker likevel å nevne disse, slik at kommunestyret er forberedt på at prosjekter kan bli innarbeidet i kommende økonomiplaner.

Innen vann- og avløpssektoren begynner det å bli kapasitetsproblemer i ulike deler av kommunen., som følge av bygging av både helårsboliger og fritidsboliger. Det arbeides med revidering av arealdelen i kommuneplanen. Kapasitet på vann- og avløpsnett, trafiksikkerhetstiltak mv. må inngå i vurderingene i den planen.

Hjemmetjenesten innen helsesektoren har flere biler som må stå ute når de ikke er i bruk. Sektoren har derfor spilt inn ønske om carport eller garasje til disse. I tillegg er det behov for nytt hjelpemiddellager, med både ren og uren sone. Kommunen må også vurdere om en skal gå over til bruk av el-biler i blant annet hjemmetjenesten, da er det i så fall behov for ladepunkter. I dag leaser en mange biler, spesielt i hjemmetjenesten. Det bør vurderes om en heller skal kjøpe biler.

Kommunen burde jobbet mer med enøk-tiltak, og avsatt midler i økonomiplanen til investeringer på området. Etter planen skal det arbeides med en klimaplan i 2021, så en vil komme tilbake til saken når den er klar.

Riksantikvaren lyser ut tilskuddordningen for brannsikring. I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2020 ble det innarbeidet midler til brannsikring på Østerkleiv, etter at en fikk tilskudd fra Riksantikvaren. Det er ikke innarbeidet nye prosjekter i 2021-2024, men det er områder som er svært aktuelle for tiltak.

Det hadde vært ønskelig med midler til ulike friluftslivstiltak, som oppgraderinger i Solfjeldparken og på Langjordet. Dette må en komme tilbake til senere.

Tvedestrand kirkelige fellesråd melder om behov for å utvide kirkegårdene og etablere urnelunder andre steder enn i sentrum. Videre er det behov for enøk-tiltak i Tvedestrand kirke. På samme kirke er det problemer med smuldring av murpussen på fasaden.

I økonomiplanen er det budsjettert med salgsinntekter fra Middelskolen og Villa Utsikten-området. Når ny barnehage og skole er tatt i bruk vil flere kommunale bygg kunne selges. Kommunedirektøren er usikker på når det er realistisk å få solgt disse byggene og tomtene, og har valgt å ikke foreslå inntekter fra slikt salg i denne økonomiplanen.

8.3 Utvikling av lånegjeld

Tabellen under viser budsjettert samlet lånegjeld (investeringslån og formidlingslån) ved utgangen av hvert år i planperioden, samt lånegjeld pr. innbygger. En har brukt innbyggertallet 31.12. 2019 for 2019, det var 6 053. For årene fremover har en brukt innbyggertall 1.7.2020, det vil si 6 045 personer.

Samlet lånegjeld	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	666,0	748,5	824,4	933,0	972,7	959,8
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	110 028	123 829	136 385	154 339	160 918	158 772

Investeringslånene må kommunen betjene selv. Formidlingslånene betjenes i stor grad ved innbetaling fra kommunens "lånekunder". Dersom en deler den samlede låneportefølje i investeringslån og formidlingslån har en følgende bilde:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	534,6	597,3	653,9	744,0	770,9	745,9
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	88 320	98 817	108 180	123 073	127 535	123 388
Formidlingslån:						
Lånegjeld pr. 31.12., mill. kroner	131,4	151,2	170,5	189,0	201,8	213,9
Lånegjeld pr. innbygger, hele kroner	21 708	25 012	28 205	31 266	33 383	35 385

I planperioden (2021-2024) øker samlet gjeld med 211,2 mill. kroner. Dette fordeler seg med 148,5 mill. kroner på investeringslån og 62,7 mill. kroner på formidlingslån. Den økende lånegjelden gjør kommunen mer eksponert for risiko.

Når det gjelder økende lånegjeld knyttet til formidlingslån innebærer det også et risikoelement, da kommunen selv må dekke store deler av eventuelle tap.

9. SEKTORENES ANSVARSOMRÅDER

9.1 Innledning

Fra 1.8.2020 har kommunen fått ny organisering av de tidligere enhetene til nye sektorer. I og med det ikke var teknisk mulig å lage budsjettet i ny struktur, er budsjett satt opp etter den gamle enhetsstrukturen.

I løpet av første del av 2021 vil en så få omstilt til ny organisering. Målet er at en vil få nye budsjettoversikter på nye sektorer ved budsjettkontroll 1. tertial 2021.

I de følgende avsnittene vil en ha omtaler med følgende innhold:

- Tjenesteområder - beskrivelse av tjenestene
- Nøkkeltall – økonomi og årsverk
- Nøkkeltall – aktivitetsnivå i tjenestene
- Målekart med tre fokusområder og resultatmål:
 - Bruker
 - Medarbeider
 - Økonomi
- Fokusområder

I tillegg gis det en kort omtale av ansvar 150 Kirke og trossamfunn.

I økonomitabellen under hver enhet er det angitt både brutto og netto driftsutgifter for 2020 og 2021. Kommunestyret vedtar nettorammer som budsjettildeling til enhetene. Bruttobeløpet er tatt med for å synliggjøre den aktivitet og omsetning enheten står for. Sammen med tabellen for tjenestenivået, burde dette gi et kort og oversiktlig bilde av aktiviteten i hver enhet.

Hver enhet har også oppgitt antall årsverk i 2020 og 2021. Antallet er pr. 31.12. de aktuelle årene, etter at alle foreslåtte tiltak er iverksatt. Årsverkene er oppgitt i henhold til nåværende struktur. Det vil skje en del endringer i organiseringen og tilsvarende endringer i årsverk, i tråd med flytting av budsjettposter. Dette kommer en altså tilbake til ved budsjettkontroll 1. tertial.

9.2 De nye sektorene

Nedenfor har hver sektorleder laget et resymé av sin sektor.

Læring og oppvekst

Enhet for barnehage og enhet for skole ble slått sammen til Sektor for læring og oppvekst, dette ble gjort i august 2020. Sektoren favner barnet fra før det fyller ett år- til det går ut av 10. klasse på ungdomsskolen. En felles oppvekstsektor gjør samarbeidet mellom barnehage og skole enda lettere og tettere. Mange av satsingene for barn og unge i Tvedestrand kommune favner både barnehage og skole, det å få jobbe felles med disse satsingene er en stor styrke.

I barnehage er det stort fokus på ny rammeplan, som igjen henger godt sammen med fagfornyelsen i skolen, vi kan dra gode veksler på hverandre i arbeidet.

BTI-bedre tverrfaglig innsats er et stort og viktig arbeid i Tvedestrand kommune, barnehage og skole er viktige aktører i dette felles prosjektet.

Sektor for oppvekst står overfor store endringer i struktur; 3 barnehager blir til 1 i 2022 og 4 skoler blir til 1 i 2023. Endrings- og kulturarbeidet har allerede tatt til.

Samfunn og infrastruktur

De tradisjonelle tekniske tjenestene, inklusiv renhold og boligkontor, er samlet under felles sektor etter at enhet for Plan, miljø og eiendom og enhet for Teknisk Drift ble slått sammen august 2020.

Tjenestene næring, kultur, bibliotek, frivillighetssentral og kulturskole ble samtidig lagt til sektoren. Avdelingsinndelingen er slik: 1 Forvaltning, 2 Kommunalteknikk, 3 Eiendomsdrift, 4 Renhold. Antall årsverk er 61,2 i 2020, men det er forutsatt en betydelig reduksjon i økonomiplanperioden som følge av effektivisering og endrede behov ved innføring av ny skole/barnehagestruktur.

Kommunens fagressurser til forvaltning av kommunens eiendommer, og til næring - og areal/naturressursforvaltning er nå samlet. Dette gir sektoren et sterkt og bredt sammensatt fagmiljø, noe som er en styrke for gjennomføring av de utfordrende oppgavene sektoren står ovenfor. Vedtatt «utviklingsalternativ», i kombinasjon med flere andre større plan- og utviklingsoppgaver, gir sektoren mange utfordrende og spennende oppgaver i tiden som kommer.

Det var allerede før omorganiseringen etablert et godt tverrfaglig samarbeid mellom flere av tjenesteområdene. Ved at de nå er samlet i en felles sektor så ligger det enda bedre til rette for at samspillet kan bli tettere og mer forpliktende, noe som er avgjørende for at vi skal klare å fullføre tildelte oppgaver med god kvalitet til rett tid. Det vil her bli viktig å koordinere de samlede ressurser målrettet mot de viktigste drift og utviklingsoppgavene, og dette arbeidet er påbegynt.

Helse, familie og rehabilitering

Sektor for helse, familie og rehabilitering er tidligere enhet Familiehuset og enhet for Omsorg og rehabilitering. Sektoren omfatter mye av helsearbeidet i kommunen fra barn til eldre med helsestasjon, jordmor, kommuneoverlege, fastleger, fysioterapi, tildelingskontor samt tjenester rettet mot eldre. Interkommunalt samarbeid er også under denne sektoren som blant annet barnevern, krisesenter og legevakt.

Fra august er det startet en gradvis overgang til ny struktur. Det er blant annet rekruttert 4 nye avdelingsledere som starter opp 1/1-21. Det blir viktig å fortsette gjennomføringen av utvikling og omstillingsprosessen slik at ansatte føler seg trygge og får nok informasjon.

Sektoren vil legge vekt på bærekraftig utvikling; Dette innebærer å legge vekt på forebyggende arbeid, mestring og å gi riktige tjenester til rett tid.

For å oppnå dette vil sektoren ha fokus på faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser. Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten er en viktig del av utviklingen.

Velferd, psykisk helse og habilitering

NAV, Oppfølgingsenheten og enkelte tjenester fra teknisk drift og familiehuset er slått sammen til sektor for velferd, psykisk helse og habilitering.

Sektoren gir tjenester til alle aldersgrupper innenfor psykisk helse, habilitering og aktivitet og arbeidstrening, nå også inkludert ny miljøgruppe. Fokusområdene er kvalitetsutvikling av tjenestene inkludert god ressursutnyttelse, redusere antallet som lever av sosialhjelp, fokus på avklaring av arbeidsevne og andre økonomiske rettigheter og forberede til innflytting for personer med funksjonsnedsettelse i Lyngmyrveien.

Målet er at en felles sektor gjør samarbeidet rundt fokusområdene og felles brukere lettere og tettere.

Stab/sektorstøtte med økonomi- og personal og organisasjons avdeling

I tillegg til de fire sektorene er det to stabsavdelinger hos kommunedirektøren. Disse har sektorovergripende oppgaver og skal støtte og være rådgivere for sektorene. Økonomiavdeling inkluderer også eiendomsskattekontor og juridisk bistand. Personal- og organisasjonsavdeling inkluderer også dokumentsenteret, politisk sekretariat og beredskap.

9.3 Ansvar 100 Kommunedirektøren og politiske styringsorganer

TJENESTEOMRÅDER

Politisk virksomhet, revisjon og kontrollorganer, kommunedirektørens kontor, diverse fellesutgifter, hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, beredskap, salgs- og skjenkebevillinger, kommuneoverlege, frivilligsentral, badepark, IKT-utgifter for hele kommunen med IKT-Agder IKS, kultur og næringsarbeid.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	27 978	27 491			
Netto driftsutgifter	26 513	25 241	25 310	25 919	25 919
Antall årsverk	8,5	7,7			

Årsverk som medgår i form av godtgjørelse til politikerne (ordførere, varaordførere m.fl.) er ikke med årsverksoversikten. Det er redusert med 0,8 årsverk som rådgiver som følge av ny ledelses- og organisasjonsstruktur. Lønnsutgiftene i driftsbudsjettet er dog kun redusert med 0,5 årsverk, da resten var knyttet til belastning i investeringsbudsjettet. Av 7,7 årsverk er 0,2 årsverk knyttet til arbeid i økonomiavdelingen.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
Politiske styringsorgan og kontrollutvalg m.m.	Ordfører 1 årsverk, varaordfører 0,2 årsverk og øvrig politisk ledelse 0,2 årsverk. Ellers utgifter til drift av politisk virksomhet og alle utvalg, samt kontrollutvalg og revisjon.
Kommunedirektørens kontor	Kommunedirektør, ass. kommunedirektør og en rådgiver (politisk sekretariat, beredskap, totalt 3 årsverk. I tillegg 0,2 årsverk knyttet til økonomiavdelingen, investeringsprosjekter.
Fellesutgifter, hovedtillitsvalgte og hovedverneombud	Hovedtillitsvalgte for fire fagforbund; Fagforbundet, Utdanningsforbundet, Norsk Sykepleierforbund og Delta, samt hovedverneombud, totalt 1,8 årsverk. Diverse fellesutgifter, kontingenter diverse organisasjoner som KS, Østre Agder m.fl., advokatutgifter, felles interkommunalt personvernombud, felles interkommunal innkjøpsordning (OFA), felles interkommunal e-helse koordinator, salgs- og skjenkekontroller m.m.
Kommuneoverlege	Interkommunal kommuneoverlege Risør og Tvedestrand kommuner, med Risør kommune som vertskommune. Utgifter til kriseteam og vaksiner m.m. Felles interkommunal samhandlingskoordinator helse.
Frivilligsentral og Tjenna badepark	Leder frivilligsentral, utlånssentral og badepark, 1,0 årsverk, samt driftsutgifter til disse virksomhetene. Forventet driftstilskudd fra Agder fylkeskommune til drift av badeparken med 150 000 kroner pr. år. Utgifter til badeverter om sommeren i badeparken.
IKT-utgifter hele kommunen med IKT Agder IKS	De fleste IKT-utgiftene går gjennom IKT Agder, som drift, lisenser, leie av PC-er, investeringer i nye IKT-systemer m.m., som utgjør omlag 9,7 mill. kroner etter effektiviseringskrav i 2021. I tillegg kommer det noen lokale IKT-utgifter som kopiskrivere i hele organisasjonen m.m.

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
Næring	Næringssjef, 1,0 årsverk. Omfatter generell næringsutvikling, salg av næringsareal A67, interkommunalt næringsfond i Øst-regionen, turistinformasjonen, besøkssenter Gjeving for Raet nasjonalpark, felles interkommunal næringsutvikler og andre diverse næringsutgifter m.m.
Kultur	Kulturrådgiver, 0,7 årsverk. Omfatter generell kulturutvikling, tilskudd til Næs jernverkmuseum, diverse andre tilskuddsordninger. Flere av tilskuddsordningene er avviklet eller redusert gjennom de tiltakene som er foreslått.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Ikke bestemt	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Ikke satt	Medarbeidertilfredshet på 4,2 (1-5 hvor 5 er best) Sykefravær på 2,0 %, hvorav 1,0 % korttid.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

Kommunedirektørnivå:

- Sterk fokus på gjennomføring av utviklingsalternativet med utviklings- og omstillingsprosjekter i hele perioden.
- Sterkt fokus på stram budsjettkontroll og gjennomføring av tiltakene som ligger i budsjettet for 2021.
- Sterkt fokus på samlede og utviklende ledelse av kommunen.
- Systematisk arbeid med internkontroll og avvikshåndtering, samt innkjøp, beredskap, pandemihåndtering og sikkerhet.

IKT – IKT Agder IKS:

- Overordnet IKT styring og gjennomføring av IKT-prosjekter i samarbeidet og i kommunen.
- Sterkt fokus på digitalisering med gevinstrealisering ved innføring og utvikling av IKT-systemer i kommunen gjennom optimalisering.

Næring:

- Utvikle og iverksette tiltakene i strategisk næringsplan regionalt og lokalt.
- Markedsføring og salg av næringsområdet på A67 i tråd med vedtatt strategi og retningslinjer.
- Systematisk arbeid med infrastruktur for bredband i kommunen.
- Delta i tverrfaglig steds- og næringsutvikling.

Kultur:

- Utvikle temaplan for kultur og bibliotek med handlingsdel.
- Rullere handlingsdel for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Delta i tverrfaglig stedsutvikling og tettere samarbeid opp mot biblioteket.

9.4 Ansvar 105 Administrativ støtteenhet

TJENESTEOMRÅDER

Administrativ støtteenhet (økonomiteam, personalteam, service-/dokumentsenter, biblioteket, valg) server enhetene i kommunene, samt yter tjenester til innbyggere og andre interessenter. Det inngår også fellesutgifter for enhetene, inkl. bedriftshelsetjeneste og lærlinger, i administrativ støtteenhet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	16 891	14 642			
Netto driftsutgifter	14 383	13 200	13 300	13 350	13 350
Antall årsverk	17,0	11,9			

Interkommunal skatteoppkrever ble overført til skatteetaten 01.11.2020 (4,5 årsverk)

Det er i budsjettet lagt til grunn reduksjon av 0,4 årsverk fra 01.09.21 på sentralbord/ekspedisjon, som følge av ny ledelses- og organisasjonsstruktur. Det er også lagt til grunn varig reduksjon på 0,2 årsverk på biblioteket, samt vakant stilling på 0,25 årsverk til og med 31.07.21. Dette får konsekvenser for åpningstidene og tjenestetilbudet og aktivitet i biblioteket. Det vil jobbes nærmere med en omfordeling av ressurser for å kunne klare å drifte biblioteket innenfor lov og folkebibliotek.

Etter statliggjøring av skatteoppkrever med 4,5 årsverk har en 12,5 årsverk. I tiltak er det foreslått å varig redusere til sammen 0,6 årsverk ved årsslutt. Etter dette er antall årsverk for enheten 11,9.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
Team Økonomi	3,6 årsverk fordelt på 4 ansatte, før ny organisasjonsstruktur. Hovedaktivitet: Regnskap, innfordring, økonomiplan, budsjett, eiendomsskattekontor, tertialrapport og årsberetning, veiledning og bistand til enheter/sektorer samt juridisk bistand. Organiseres i egen stab fra 01.01.2021.
Team personal og HR	4 årsverk fordelt på 4 ansatte inkl. ledelse Hovedaktivitet: Lønn, fravær, refusjoner, pensjon, bistå i ansettelsesprosesser, pensjon, oppdatere reglement, veiledning og bistand på lønns- og personalområdet. Informasjon og veiledning på ansattportalen «kjernen». IA-arbeid, HMS-håndbok, personalreglement og retningslinjer, veiledning og støtte til ledere og ansatte i personalsaker. Sekretær for arbeidsmiljøutvalget og administrasjons- og likestillingsutvalget.
Team service- og dokumentsenter	3,2 årsverk fordelt på 4 ansatte. Hovedaktivitet: Arkiv, post, kommunens hjemmeside, kommunens facebookside, bistå gjennomføring av valg, ansattportal, bistå politisk sekretariat, ekspedisjon og sentralbord. Opplæring og bistand på arkiv og fagsystemet Public 360.
Biblioteket	1,5 årsverk fordelt på 3 ansatte. Hovedaktivitet: utlån bøker og andre media, formidlingsaktivitet, arena for arrangement, utstillinger, offentlig debatt og uformell møteplass. Biblioteket er en

Tjenesteområde	Volum/aktivitet
	arena for tidlig innsats og samskaping mm jfr. Kommuneplanens samfunnsdel og Folkehelsesloven 2011 §4.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Biblioteket • antall utlån • antall arrangement • publikumstelling • Relevant rapportering på minimum 10 av «Hva gjør vi»-punktene i Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030.	Medarbeidertilfredshet og arbeidsmiljø • Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse internt Biblioteket • Utlån - statistikk fra fagsystem • Antall arrangement	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværsstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Gjennomført og evaluert brukerundersøkelser i egen enhet. Måltall: svarprosent 75% og score på 4.0 (skala 1-6) Biblioteket • Utlån biblioteket: Mål: 21.500 utlån / fornyelser fra biblioteket • 10 arrangement for barn og 10 arrangement for voksne i løpet av	Medarbeidertilfredshet; måltall 4,0 (skala 1-5). Svarprosent: 80% Måltall sykefravær, 3%, hvorav korttidsfravær, 1,0%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
	året, samt 10 utstillinger pr år.		

FOKUSOMRÅDER

1. Utvikle og implementere nye fagsystemer (lønn, økonomi, sak/arkiv systemer) for å utnytte systemene optimalt.
2. Digitalisering – jobbe smartere
3. Intern kontroll
4. Biblioteket – utnytte mulighetene som vedtatte rammer og samfunnets virkemidler for øvrig gir til å oppfylle lov om folkebibliotek, lov om folkehelsearbeid og kommuneplanens samfunnsdel, og gi brukere det tilbudet som etterspørres.

9.5 Ansvar 110 Barnehageenheten

TJENESTEOMRÅDER

Drift av de fem kommunale barnehagene Lyngbakken, Skriverstua, Bøklia, Villa Utsikten og Grotten, tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn, samt drift av Sektorleders kontor.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	53 281	51 883			
Netto driftsutgifter	46 150	45 182	43 533	42 328	41 978
Antall årsverk	55,7	51,0			

Som følge av lavere barnetall er det endring i årsverk. Enheten er i omorganisering, dette fører også til lavere årsverk. Ved ny ledelses- og organisasjonsstruktur går det ut 0,6 årsverk. Nye tiltak med reduserte avdelinger medfører reduksjon på til sammen 4,1 årsverk, ned til 51 årsverk.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Godkjente plasser	2020	2021
Kommunale barnehager	260	260
Ordinære private barnehager	124	124
Private familiebarnehager	10	10
Totalt	394	394

Første november var det 234 barn i alderen 1-6 år som har barnehageplass i Tvedestrand kommune. Disse fordeles på 5 kommunale og 6 private barnehager.

Barn i alderen 3-6 år bruker en barnehageplass, mens barn i alderen 0-2 år bruker 2 barnehageplasser.

Aldersfordeling, barn pr.1.november.	Barn under 3 år	Barn over 3 år
Kommunale barnehager	60	103
Private barnehager	30	41
Totalt	90	144

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1-5	Medarbeiderundersøkelse Skala fra 1-5 Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Resultat 4-4,5	Resultat 3-4 Sykefravær: Resultat totalt: 9% Korttid: 2% Langtid: 7%	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

Tidlig innsats

BTI- Bedre Tverrfaglig Innsats

3 barnehager blir til 1

REKOMP = Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen - Etterutdanning innen 3 satsingsområder; Flerkulturelle barn, Digital praksis og bærekraftig utvikling. Disse områdene skal jobbes med over tid og er en del av implementeringen av ny rammeplan.

9.6 Ansvar 115 Tvedestrandskolen

TJENESTEOMRÅDER

Barneskoler i Tvedestrand, Vestre Sandøya, Holt, Dypvåg og Songe, ungdomsskole på Lyngmyr, SFO ved alle barneskolene, interkommunal kulturskole, ledelse og administrasjon av enheten, skoleskyss, voksenopplæring og Leirskolen AS.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	98 930	97 061			
Netto driftsutgifter	78 227	77 540	76 888	72 273	66 495
Antall årsverk	122,72 *)	121,70			

*) Oppdaterte årsverk for 2020 er 122,72 årsverk pr 1.1.2020. Dette tallet inkl. 1,5 årsverk på Songe som er dekket av refusjoner.

Dypvåg og Tvedestrand skole reduseres med årsverk på bakgrunn av færre grupper fra 1.8.2021. Innsparinger ifht. ny ledelses- og organisasjonsstruktur utgjør for enheten 0,4 årsverk helårlig. Enheten blir styrket med 1,8 årsverk fra 1.8 på bakgrunn av økt lærertetthet. Årsverk etter alle endringer og tiltak utgjør dermed 121,70.

Kulturskolen er redusert med 0,6 årsverk fra 2020 til 2021. Dette er kun konsekvensjustert og ligger i 2021-tallet.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Kilde budsjett 2021 basert på GSI tall og innrapportering fra skolene oktober 2020.

Tvedestrandskolen	Antall elever	SFO elever	Enkeltvedtak	Skyss
Lyngmyr	213		24	126
Tvedestrand	241	61	40	54
Vestre Sandøya	11	11	*	0
Songe	63	14	*	26
Dypvåg	93	15	*	77
Holt	73	16	*	65
Totalt	694	117	90	348
Voksen opplæring	3			
Kulturskolen	257			
Leirskolen AS				

*) Vedtak på de små skolene gjengis ikke i oversikten

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Nasjonale prøver Grunnskolepoeng Elevundersøkelser Foreldreundersøkelser	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Månedlige budsjettkontroller Tertialrapporter Regnskap
Ambisjonsnivå	På nasjonale prøver ønsker vi færrest mulig på nivå 1 i fagene lesing, regning og engelsk. Mål for grunnskolepoeng er å ligge over 40. På elevundersøkelsen er det 0-torelanse for mobbing. Vi ønsker at elevene skal oppleve medbestemmelse i egen skolehverdag og at de opplever støtte fra lærerne. Foreldreundersøkelsen skal reflektere det samme som elevene sier, samtidig skal den reflektere et god skole-hjem samarbeid.	Godt arbeidsmiljø God helse Nærvær på jobben Sykefravær på under 6 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme

FOKUSOMRÅDER

- BTI- Bedre tverrfaglig innsats
- DEKOMP- Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen;
Satsingsområde: Fagfornyelsen- i samarbeid med UiA
- DEKOMP- Desentralisert ordning for kompetanseutvikling i skolen;
Satsingsområde: Pedagogisk bruk av IKT i undervisningen- i samarbeid med UiA
- Omorganisering i skolesektoren; skape en god, ny barneskole- sammen
- Elevens skolemiljø – videreføring av to prosjekter fra oppfølgingsordningen hos Fylkesmannen – Tvedestrand skole og Lyngmyr skole har fått midler på henholdsvis 600 000 hver. Samarbeid med henholdsvis Universitet i Stavanger og UiA.
- Fokus på spesialundervisning. Skolene har mange og høye enkeltvedtak. Det jobbes med å legge om organiseringen i skolene, slik at ressursene blir fordelt bedre mellom alle elever. Målet er bedre læringsutbytte.

9.7 Ansvar 120 Plan, miljø og eiendom

TJENESTEOMRÅDER

Drift av alle kommunens bygninger og anlegg (inkl. skoler, barnehager, helseinstitusjoner og Idrettspark). Boligkontoret, boligtilskudd og bostøtte, byggesaksbehandling, oppmålingstjeneste, planarbeid, reguleringsarbeid, havnevesenet, miljøvernarbeid, landbruksforvaltning og viltforvaltning. Prosjektavdeling for større tverrfaglige prosjekter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	41 997	42 917			
Netto driftsutgifter	24 599	21 975	21 055	20 170	18 870
Antall årsverk	38,55	38,43			

I vedtatt budsjett for 2020 er det oppgitt 38,55 årsverk. Dette var etter full drift på Tvedestrand idrettspark, inkludert vakanser på 80 % vaktmester og 72 % renholder. 2,15 årsverk knyttes fortsatt opp mot kommunens investeringsprosjekter.

Nye tiltak med ett årsverk vaktmester på Tvedestrand idrettspark og ca. 0,4 årsverk til renhold på gamle Tvedestrand videregående skole gir økning med 1,4 årsverk. Totalt inkludert reduksjon ifht. vakansene på 1,52 og økning av nye tiltak gir dette enheten 38,43 årsverk.

AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE/BUDSJETTILTAK

I 2020 ligger vi an til overskudd for enheten, noe som skyldes lav strømkostnad, høy aktivitet på byggesak og kartforretninger, godt besøk i gjestehavn, samt stram styring på bygningsdrift og renhold. Jfr. 2 tertialrapport. Dette resultatet tar vi med inn som en del av innsparingsmulighetene for budsjettarbeidet videre, selv om vi tror mye av den økte aktiviteten på byggesak kan være en midlertidig korona-effekt, og strømnivået er usikkert.

For oversikt over enhetens ulike budsjetttiltak for perioden 2021-24 vises det til tiltakslisten som følger i budsjettet. Med de stramme rammene det legges opp skylder vi å presisere at det er høy risiko ved flere deler av budsjettet.

Plan og oppmåling/byggesaksforvaltning

I 2021 vil følgende større planoppgaver bli videreført: Revisjon av kommuneplanens arealdel, Områdeplan for Lyngør, Interkommunal reguleringsplan for ny E18 Dørdal – Tvedestrand, reguleringsplan for ny barneskole. Ellers er det også flere andre planoppgaver som følger av vedtatt planstrategi, samt flere private planforslag som til enhver tid er under behandling.

For å klare planoppgavene vil det bli overført personale fra oppmåling og byggesak til planarbeid. Med fortsatt like høy aktivitet innenfor byggesak og oppmåling vil det derfor bli nødvendig å engasjere ekstern bistand, men det forutsettes at selvkostprinsippet følges. Behandling av private planforslag, byggesaker og kart/oppmålingsforretninger er basert på selvkostprinsipp, det vil si at kommunens kostnader over tid skal dekkes av gebyrinntektene. Reduksjon i kapasitet til byggesak/oppmåling vil derfor ikke hjelpe på økonomien, men vil gå ut over kvaliteten på arbeidet. jfr. egen rapport fra forvaltningsrevisjonen som ble gjennomført i 2020

Gebyrnivå: Plan, byggesak og oppmåling er opprettholdt uendret i 2021

Bygningsdrift

Helårsvirkning av idrettsparkdrift og overtakelse av gamle VGS på Lyngmyr er lagt inn f.o.m 2021 i budsjettet. Driftsavtalen med fylket for idrettsparken er avtalt med fast pris basert på deflator-justert rentenivå pr 1.8. 2020

Det har stått vakant 0,8 årsverk bygningsdrifter siden 2019. Vakansen er videreført frem til ny skolestruktur er iverksatt. Når ny barnehage og storskole tas i bruk må det iverksettes ny bemanningsplan tilpasset nytt redusert behov. I 2020 er det budsjettet med en omdisponering av vaktmesterressursene ved økt innsats på boligstiftelsen bygningsmasse tilsvarende kr. 400.000,-, noe som medfører en tilsvarende reduksjon i kommunens utgifter. Dette medfører reduserte ressurser til drift og vedlikehold på de skolene som er planlagt nedlagt, og disse vil bli nedprioritert ved tildeling av ressurser til vedlikehold/ vaktmestertjenester.

Billigere strøm for kommunen og god styring på SD anleggene muliggjør en innsparing på kr 990 000 som er lagt inn i budsjettet. Dette er en post det er knyttet risiko til.

Det har vist seg at det er behov for bemanning på idrettsanlegget på kveldstid, og det er lagt inn en stilling med nødvendig kompetanse. Midler til stillingen tas ved omdisponering innenfor driftsbudsjettet, og vil ikke ha noen konsekvens for budsjettbalansen.

Renhold

Som for bygningsdrift er renhold ved idrettspark og gamle VGS lagt inn med helårseffekt f.o.m 2021.

I renholdsavdelingen har det vært vakant 0,7 årsverk siden 2019. Også denne vakansen er videreført frem til ny skole- og barnehagestruktur er iverksatt. Reduserte ressurser til renhold vil få som konsekvens at det må prioriteres strengt, med helse og omsorgsbygg som første prioritet så lenge korona pågår. Det jobbes kontinuerlig med å øke stillingsbrøkene og kompetansen innenfor avdelingen.

Havn og brygger

Budsjettet omfatter drift av kommunale brygger, samt gjestehavn og 130 utleieplasser. Gjestehavna var godt besøkt i sommer, noe som ga en merinntekt med kr. 100.000. I budsjettet er det tatt høyde for tilsvarende inntektsnivå i 2021 uten økt avgiftsnivå. Det er foreløpig ingen inntekter fra godsbyggene, og det er heller ikke lagt inn inntekter fra disse i økonomiplanen.

Båtskyssordningen skal ut på anbud snart, og det kan komme krav om bedre universell utforming av bryggeanleggene. Dette er det foreløpig ikke tatt høyde for i økonomiplanen, og det må også sees i sammenheng med forslaget om å redusere utgiftene til båtskyss f.o.m. 2023

Boligkontor og boligstiftelse

I et lovforslag som er ute på høring er det foreslått at det skal bli enklere å oppløse kommunale boligstiftelser, blant annet ved at eiendommer kan overføres fra stiftelsen til kommunen uten at det påløper dokumentavgift. Tvedestrand kommunale boligstiftelse anno 1995 har i senere år hatt et overskudd med kr.1,0 til 1,5 mill. pr år. Overskuddet har i hovedsak blitt benyttet til å reinvestere i boliger bestilt av kommunen, og til å nedbetale gjeld. I økonomiplanen er det foreslått at stiftelsen oppløses fra og med 2023, med den hensikt at kommunen skal ta ut en årlig gevinst med kr. 1,5 mill. Alle konsekvenser av forslaget må utredes nærmere i egen sak etter at ny lov er vedtatt.

Etableringstilskudd og tilpasningstilskudd bolig foreslås redusert fra til sammen 400 000 kroner til 200 000 kroner f.o.m 2021

Investeringsprosjekter, jfr. investeringsbudsjett

Mange av enhetens ansatte er engasjert som prosjektledere og prosjektdeltakere til kommunens mange investeringsprosjekter, noe som går på bekostning av kapasiteten til å utføre de løpende driftsoppgavene. Dette gjelder særlig innenfor områdene arealplanlegging, miljøforvaltning, bygning- og havnedriftsledelse, samt øvrig saksbehandling innenfor enhetens mange fagfelt.

Prisstigning

Med unntak for økte forsikringskostnader med kr. 190.000 er det ikke lagt inn prisstigning i budsjettet. Dette medfører et direkte kutt som ikke er beregnet, men som for vår enhet blir uforholdsmessig stort. Det er ikke rom for større utbedringer utenom de særskilte tiltak som er beskrevet i budsjettet.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Over snitt i kostragruppe 10 og kommunene i Østre Agder	4 + og 70 deltakelse Langtid maks 4% Korttid maks 1 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

- Gjennomføre ny organisasjonsstruktur og redusert budsjettramme med fokus på god balanse mellom godt arbeidsmiljø og krav til effektiviseringsgevinst/nedstyring
- Følge opp forbedringspunktene fra forvaltningsrevisjonen plan og byggesak i 2020
- Etablere gode og enkle rapportrutiner for drift- og prosjektstatus
- Implementere QM+ i hele sektoren

9.8 Ansvar 125 Teknisk drift

TJENESTEOMRÅDER

Kommunalt verksted, kommunale veier, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, miljøgruppa, kommunale badeplasser, tilskudd båtselskap, vann og avløp, kommunale avgifter, planarbeid.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	38 431	36 752			
Netto driftsutgifter	6 371	5 903	5 023	2 428	2 228
Antall årsverk	17,5	16,7			

Antall årsverk reduseres til 16,7 for 2021. Dette skyldes at stillingen som veiingeniør utgår med 0,8 årsverk.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Kommunalt verksted

Oppfølging av kommunale biler og maskinpark.

Kommunale veier

Veivedlikehold inkl. brøyting av 65 km vei, hvorav 25 km er grusveier. Byrenovasjon med gatefeiling og vedlikehold av gategods. Standarden på veiene er av variabel kvalitet, noen veier trenger omfattende reparasjoner. Dette er arbeid som er utfordrende med små rammer til vedlikehold. Redusert stilling som veiingeniør vil gjøre oppfølging av dette arbeidet vanskelig framover.

Vei og gatelys

Drift av ca. 1400 kommunale veily. Det viser seg at mye av kommunens gatelys er av usikker kvalitet noe som igjen resulterer i jevnlig klager på mørke lamper og strekninger. Oppfølging av fiberutbygging og andre elementer som skal i stolper vil ikke bli fulgt opp i særlig grad på grunn av at stillingen som veiingeniør er avviklet.

Park, grøntareal, lekeområder, badeplasser samt minnelunder

Vedlikehold og opprydding, samt følge opp områdene. Redusert bemanning her vil gjøre dette arbeidet mer utfordrende.

Parkering

Oppfølging og kontroll av ca. 400 kommunale parkeringsplasser fordelt på Sentrum, Borøy og Gjeving, samt oppfølging av klager og skilting av alle områdene.

Skjærgårdspark

Drift av skjærgårdsrenovasjon, oppfølging av friluftsområder i samarbeid med Statens Naturoppsyn. Kontrolloppgaver for politiet, og oppdrag for Flødevigen med tanke på fiskereservat og Raet nasjonalpark.

Vannforsyning og ledningsnett

Vannforsyningen består av et vannverk og 3 høydebasseng inkl. 10 pumpestasjoner for vann. Driften følges opp 24 timer i døgnet. Det er behov for jevnlig lekkasjesøk spesielt i forbindelse med mange sjøledninger, og oppfølging av skjøter. Anlegget for sommervann er av ulik kvalitet, og består av mange forgreninger som gjør det vanskelig å åpne/stenge ned. Åpning og stenging av sommervann utføres av lokale rørleggere. Vannkvaliteten i kommunen er god, og anlegget kan enkelt kobles sammen med Krokvåg vannverk i en krisesituasjon. Det vil være stor aktivitet her i forbindelse med alle større utbygginger i kommunen. Det er satt av kr. 600.000,- til lekkasjesøk og småreparasjoner for vann som eget driftsprosjekt.

Avløp og avløpsnett

Kommunen har et renseanlegg på Gjeving og et renseanlegg på Tangen. I tillegg er det 78 pumpestasjoner for avløp som transporterer avløpsvannet fram til renseanleggene. Ledningsnettet i kommunen har stor variasjon i kvalitet, og har mange steder hvor det kommer inn mye fremmedvann fra taknedløp, lekkasjer, feilkoblinger mm. Dette resulterer i mye overløp i perioder med mye nedbør. Det jobbes jevnlig med lekkasjesøk, men mye har blitt forskjøvet på grunn av manglende kapasitet ved avdelingen. Dette skyldes at alle større utbyggingsprosjekter krever mye oppfølging av fagarbeidere og ingeniører. Det er satt av kr. 600.000,- til lekkasjesøk og småreparasjoner for avløp som eget driftsprosjekt.

Kommentarer til aktivtetsnivå

Fortsatt er det de store utbyggingene som krever mye av avdelingen. Utbygginger krever mye oppfølging av alle ansatte, både ingeniører og fagarbeidere. De ansatte står på for at prosjekter skal holde seg innenfor tildelte rammer, og samtidig kunne levere driftsoppgaver til innbyggerne etter beste evne. Nedbemanning på avdelingen gjør at oppgaver vil skli ut i tid, og dermed flere som må vente på å få behandlet sine saker. Dette medfører merarbeid på de gjenværende ansatte.

Koronasituasjonen vil fortsatt kreve flere tiltak for å hindre smitte blant ansatte.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå			Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

Sykefraværet ved enheten er lavt, og det er fokus på å holde langtidsfraværet under 3 %, og korttidsfraværet under 2 %.

FOKUSOMRÅDER

- Avdelingen følger opp daglig drift i tråd med tildelte rammer.
- Avdelingen følger opp prosjekter i tråd med tildelte rammer.
- Avdelingen driver innbyggjerservice i tråd med tildelte rammer.

9.9 Ansvar 130 Omsorg og rehabilitering

TJENESTEOMRÅDER

Tildelingstjeneste, sykehjem/ institusjon med langtidsopphold, avlastningsopphold og korttidsopphold (vurdering, oppfølging, rehabilitering), hjemmesykepleie, hjemmehjelp, personlige assistenter og støttekontakter for voksne og eldre, omsorgsstønning, helsefremmende tjenester inkludert hverdagsrehabilitering, helsefremmende hjemmebesøk, friskliv og treningsgrupper for eldre, ressurstjeneste, rehabiliteringstjenester, samt driftstilskudd til private fysioterapeuter.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	118 202	116 648			
Netto driftsutgifter	100 646	98 473	97 956	97 956	97 956
Antall årsverk	130,27	129,14			

- Enheten fikk 5 nye årsverk i 2020 pga. høy aktivitet på tjenester i 2019. Disse ble fordelt med 4 årsverk til hjemmetjenesten, hvorav 1 var øremerket avlastning for hjemmeboende personer med demens, 0,5 årsverk til sykehjemmet og 0,5 årsverk ble foreløpig lagt under administrasjon. I tillegg ble det gjort en oppjustering med 0,67 årsverk.
- Enheten fikk i 2020 midler fra fylkesmannen til oppstart av prosjekt pårørendestøtte/demenskontakt: «Hjemme best – riktige tjenester til riktig tid- for både innbyggere med demens og deres pårørende». Dette er en lovpålagt oppgave og kommunen er forpliktet til videreføre arbeidet. Noe av 0,5 stilling i administrasjonen vil bli brukt til dette.
- Stilling til prosjektleder og koordinator for velferdsteknologi vil få økt prosentandel i drift, jf. tiltak 021. Sistnevnte ble finansiert over investeringsprosjekter med 0,7 årsverk i 2020.
- Enheten skal i forbindelse med omstillingsprosjektet spare inn 0,8 årsverk i 2021, jf tiltak 026.
- I tillegg har enheten fått et innsparingskrav på 1,0 årsverk, jf. tiltak 024.
- Enheten har etter alle endringer og nye tiltak 129,14 årsverk for 2021.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Nøkkeltall og aktivitetsnivået for 2020 skiller seg ut fra tidligere år. Det er grunn til å tro at koronasituasjonen har hatt innvirkning på dette. Tallene så langt i 2020 er betydelig lavere enn 2019, som for øvrig var et år med rekordhøy aktivitet. Det er umulig å forutse hvordan koronasituasjonen vil påvirke tallene for 2021. Antall dødsfall har vært høyere enn tidligere år.

Hjemmetjenester

- Avdelingen startet året 2020 med flere faste årsverk enn budsjettet, samt flere på engasjement. I løpet av 2020 er årsverkene gradvis redusert og enheten vil starte 2021 med antall faste årsverk tilsvarende budsjett.
- Hjemmehjelpstimen har vært redusert i 2020 og det er grunn til å tro at dette vil vedvare i 2021. Årsverkene i hjemmetjenesten reduseres noe og ressurser som er til overs brukes inn i hjemmesykepleien.

Tjeneste	Resultat i snitt 2019	Forventet resultat i snitt 2020	Budsjetterte tjenestetimer 2021
Hjemmesykepleie	1040 timer	790	Inntil 820 tjenestetimer
Hjemmehjelp	150-160	110	120

Beregning av tjenestetimer i hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har i ca. 10 år hatt en beregning på fordeling av faktisk tid med bruker og administrasjonstid på 60/40.

Administrasjonstiden innebærer kjøring, dokumentasjon, møter- eksterne og interne, organisering av velferdsteknologi og hjelpemidler, vedlikehold av kompetanse m.m.

Krav om kvalitet i tjenesten har økt betraktelig de siste årene, blant annet i forhold til dokumentasjon, ernæringscreening, NEWS (et hjelpemiddel for sikre tidlig advarsel om mulig klinisk forverring hos en voksen pasient), krav til økt tverrfaglig samarbeid og vedlikehold av kompetanse.

Det er foretatt en evaluering av denne beregningen og vi har kommet frem til at det vil bli mer riktig med en 50/50 beregning. Med antall årsverk hjemmetjenesten har på budsjettet vil dette tilsvare inntil 820 tjenestetimer.

Avlastning for hjemmeboende personer med demens og deres pårørende

Det ble innført 6 perioder med avlastning for denne gruppen i 2020 og vi vil gjøre det samme for 2021. Pga. koronasituasjonen er det ikke gjennomført avlastningsperioder i 2020. de som har hatt behov for avlastning har fått tilbudt dette på sykehjemmet.

Sykehjem og omsorgsboliger

Tjeneste	Plasser	Gjennomsnittlig belegg Forventet resultat 2020	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling Forventet resultat 2020	Gjennomsnittlig belegg Måltall 2021	Gjennomsnittlig belegg med pasientbetaling Måltall 2021
Sykehjem	46		94,2 %	98%	94%
Omsorgsboliger	45	98 %	98 %	98 %	98 %

Sykehjemmet

Aktiviteten på sykehjemmet har vært annerledes i 2020 enn årene før. Sykehjemmet er definert som kommunens øverste omsorgsnivå for eldre. Dette gir seg utslag på flere innleggelser og dødsfall.

Pasientene har kortere oppholdstid og krever adskillig mer behandling og pleie.

Sykehjemmet har hittil i år hatt flere ledige plasser. Dette skyldes nok delvis koronasituasjonen, men forklarer ikke fullt ut manglende behov for sykehjemsplasser. Etterspørsel etter korttidsopphold har også vært lavere.

Måltall for belegg for 2021 justeres ned til 98%. Større gjennomtrekk på plasser krever hyppigere klargjøring og rengjøring av rom.

Omsorgsboliger

Etterspørselen etter omsorgsboliger er jevn, og det står stadig brukere på venteliste.

Omsorgsboliger er nest øverste omsorgsnivå og brukerne krever mer tjenester enn tidligere.

Tildeling og rehabilitering

Avdelingen vil i 2021 fortsette å ha fokus på å legge til rette for at våre brukere kan bo hjemme så lenge de ønsker og at vi gir tjenester på lavest mulig omsorgsnivå til enhver tid.

I tillegg har avdelingen fokus på «Leve hele livet reformen» og bidra til at den blir forankret i kommunen.

Tjeneste	Måltall antall brukere 2020
Fysioterapi individuell undersøkelse og behandling (Hjemmeboende) Rehabilitering på institusjon og fysioterapi korttid på institusjon er IKKE med i dette tallmaterialet – videreutvikling i Profil - opprydding	16 voksne, ressurs- allokering mot forebyggende tiltak 80 (barn, inklusive testing)
Trimgruppe for eldre med varierende funksjonsnivå	60
Trening for innbyggere med kroniske lungelidelser	10
Utlånt hjelpemidler fra hjelpemiddelsentralen	720 utlån 240 brukere
Treningstilbud til kommunens ansatte	10090
Frisklivssentralen	50
Hverdagsrehabilitering	80
Helsefremmende hjemmebesøk	15
Tverrfaglig tildelingstjeneste	430
Helseteam demens	100

Prosjekt pårørendestøtte/demenskontakt

Sommeren 2017 ble det vedtatt nye regler om pårørendestøtte i helse- og omsorgstjenesteloven. Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6 pålegger kommunen ansvar for å gi nødvendig og forsvarlig pårørendestøtte til personer som har særlig tyngende omsorgsarbeid.

Sektor for helse, familie og rehabilitering (HFR) søkte midler fra Fylkesmannen til prosjektstilling i 40%. Tilskuddet kommunen fikk tilsvarer ca. 15 % stilling i prosjektperiode på 1 år. Forutsetning for å få tilskuddet var at kommunen skulle bidra med egeninnsats i form av ressurs, og at prosjektet ble overført i ordinær drift etter prosjektperioden, som avsluttes 28.02.21. 25 % av prosjektstilling er definert som kommunens egeninnsats gjennom vakante midler i avdeling for tildeling og rehabilitering. Ut fra den erfaringen vi har i Tvedestrand har pårørende til hjemmeboende personer med demens tungt omsorgsarbeidet- derfor ble demens vektlagt i prosjektet. Veiledning og opplæring i form av pårørendeskole og demenskafe er en del av tilbudet.

Ettersom forekomsten av demens øker med alderen i befolkningen, vil det av demografiske årsaker bli en fordobling av personer med demens fram mot år 2040. Dette vil sette sterkt preg på de kommunale helse- og omsorgstjenestene når det gjelder kapasitet, kompetanse og faglig tilnærming, fysisk utforming og arkitektur, samt samspill med pårørende og frivillige. (Helsedirektoratet)

Prosjektmedarbeider som er ergoterapeut ivaretar også arbeidsoppgaver som vikar i helseteam demens helsefremmende hjemmebesøk.

Velferdsteknologi

Enheten har stort fokus på bruk av velferdsteknologi. Bruk av velferdsteknologi kan bidra til å øke livskvaliteten for hver enkelt bruker, samt redusere behovet for tjenester. God bruk av velferdsteknologi krever god opplæring og implementering hos ansatte. Det er utarbeidet en helhetlig tjenestemodell som tydelig definerer ansvar og roller for å sikre at nødvendige oppgaver blir ivaretatt.

Status velferdsteknologi pr d.d.:

- Trygghetsalarmer - Ca. 142 stasjonære er i drift (inkl 9 i covid-19 beredskap på Dypvåg BF)

- *Mobile trygghetsalarmer med GPS* – 2 i drift
- *Nøkkelpokser* - Montert ferdig – og fungerer bra
- *Signalanlegg (Phoniro)* - Sykehjemmet: 46 rom, med trådløs dekning på hele Strannasenteret Dør-, senge-, fall-, og bevegelsessensor, og innendørs posisjonering er i drift
- *Sporing*: Ca. 6 stk GPS-er i daglig drift
- *Ny kamera-modell* mottatt til hendelsesbasert kameratilsyn (på institusjon) og hos hjemmeboende etter hvert som pilotering er ferdig. Da kan tilsyn utføres av responscenteret.
- *Elektronisk medisindispenser - Pilly*: ca. 7 brukere p.t.
- *Digital hjemme oppfølging* (tidligere Telma-prosjektet) 2 aktive brukere
- *APPetitus*- Ernæringsgruppa har appen med i sitt arbeid og blir benyttet som et veiledningsverktøy. Tvedestrand har inngått avtale for 2020
- *Motitech treningssyssel* er i drift med lokale filmer. Det ses på å finne tilskuddsmidler som kan finansiere innkjøp av tilhørende filmbank. Det er årlig lisens knyttet til «banken» som dyr.
- *Telenor har ny fukt-sensor* – Det er bestilt 2 plastlaken for test.
- *Røykvarsler på trygghetsalarmer*: vi avventer pilot og mer erfaringer fra nabo-kommuner

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi	Aktivitet på tjenester
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet et Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett	Ukentlige målinger på tjenestetimer og annen aktivitet
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap	Rapporter ut av journalsystem
Ambisjonsnivå	Gjennomføring av brukertilfredshetsmåling	Gjennomføring av ny tilfredshetsmåling i løpet av 2021. I tillegg legges vekt på tilstedeværelse og god oppfølging av sykmeldte: Samlet sykefravær: 8 % Korttidsfravær: 1,8 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme	Få mest mulig forutsigbarhet i tjenestene over tid og best mulig utnyttelse av ressurser

FOKUSOMRÅDER

- Bærekraftig utvikling; kontinuerlig fokus på mestring, forebygging og tverrfaglighet
- Rekruttering/heltidskultur
- Anskaffelse og implementering av velferdsteknologi samt digitalisering av tjenesten. Faglighet og fleksibilitet og best mulig utnyttelse av ressurser.
- Leve hele livet reformen
- Gjennomføre utvikling og omstillingsprosessen slik at ansatte føler seg trygge og har fått nok informasjon.

9.10 Ansvar 135 Oppfølgingsenheten

TJENESTEOMRÅDER

Dagsenter med aktivitets- og arbeidstrening, voksenopplæring for utviklingshemmede, botilbud og boveiledning for utviklingshemmede, avlastningstilbud til barn og unge, oppfølging av personer med rus- og avhengighetsproblematikk, psykisk helse og behandling av rusavhengighet. Omsorgslønn, støttekontakt, familieavlastning, brukerstyrt personlig assistanse og koordinator for individuell plan for de ovennevnte brukergruppene.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	61 975	66 122			
Netto driftsutgifter	44 046	47 477	51 943	51 943	52 115
Antall årsverk	75,04	79,82			

Økning i årsverk har følgende årsaker:

- Økning knyttet til tiltak for utskrivning fra spesialisthelsetjenesten 0,08 årsverk (kun budsjett, ikke årsverk, lå inne i 2020)
- Øking særing ressurskrevende tjenester 2,9 årsverk
- Økning avlastningstiltak barn og unge 1,5 årsverk
- Øking flere brukere med behov for boveiledning 2,5 årsverk
- Økning innen psykisk helse og livsmestring 1 årsverk
- Økning omsorgstiltak med statlig finansiering 0,4 årsverk
- Omstillingskrav reduksjon av ledelsesressurser 0,8 årsverk
- Effektiviseringsgevinst som følge av ny organisering bolig psykisk utviklingshemmede 1,8 årsverk
- Effektiviseringsgevinst som følge av ny organisering avlastningstilbud barn og unge 1 årsverk
- Samlet etter alle tiltak har enheten 79,82 årsverk

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Tjeneste	Resultat 2. tertial 2020		Estimat 2021	
	Vedtakstimer pr uke	Antall brukere pr uke	Antall vedtakstimer pr uke	Antall vedtakstimer pr uke
Tjenester til utviklingshemmede				
Bolig og boveiledning utviklingshemmede	942	27	950	30
Avlastning - kommunal	333	8	357	8
Avlastning - privat	96	7	72	6
TvePro	147	7	147	7
Voksenopplæring	9	3	9	3
BPA	37	1	41	1
Omsorgslønn	31	6	31	6
Støttekontakt	118	41	110	37
Psykisk helse, rus og avhengighet				
Psykisk helse	343	148	343	148

Tjeneste	Resultat 2. tertial 2020		Estimat 2021	
	Vedtakstimer pr uke	Antall brukere pr uke	Antall vedtakstimer pr uke	Antall vedtakstimer pr uke
Rus og avhengighet	68	48	68	48
Ungdomskontakt		6		10
Deltagere på mestringskurs		8		24
IP og eller koordinator (alle avdelingene)		26		24
Aktivitet og arbeidstrening:	Antall plasser: 167	102	167	112*
- Gården		24		34
- Huskestua	225 vedtakstimer	23	225 vedtakstimer	23
- Aktivitetsavdelingen		24		30
- Marthaloftet		21		25
	15 timer telefonoppfølging grunnet korona			
Antall frivillige		22		23

*Flere brukere har tilbud flere dager, derfor er det færre brukere enn antall plasser.

Tjenester til utviklingshemmede

Tjenestetilbudet til denne brukergruppen er ressurskrevende og krever stor rad av kompetanse hos personalet. Brukerne er sårbare for endringer og har behov for stor grad av trygghet og støtte i hverdagen for å få ut sitt potensial for størst mulig grad av selvstendighet. Personer med psykisk utviklingshemming har rett på tjenester tilpasset sin funksjon og alder og for å fungere i dagliglivet. De har rett til deltagelse i sosialt fellesskap og kunne delta i meningsfylte aktiviteter på lik linje med andre innbyggere.

Det er forventet videreføring av vedtaksnivået i bolig Olav Sverres vei.

Det kan forventes en svak økning i boveiledning, men det er her også mulighet for at det kan komme større økninger i form at søknader til nye brukere i form av boveiledning eller BPA. Det vurderes som sannsynlig at antall tjenestemottakere i denne tjenesten vil holde seg som nå eller stige svakt.

I forbindelse med oppfølging av barn med store utfordringer hvor foresatte har et særlig krevende omsorgsarbeid, vil det være forventet økning på timer i kommunal avlastning. Det forespeiles her videreføring av antall vedtak som nå. 2021 vil være et mellomår, hvor enkelte mottar avlastning i påvente av ny bolig. Privat avlastning vil mest trolig reduseres noe i forbindelse med overgang til andre tjenester. Avlastningsbehov er vanskelig å forutse da familiene i all hovedsak ønsker å ivareta sine barn lengst mulig selv. Det kan føre til at nye behov kan komme plutselig på om familiene ikke orker omsorgen selvstendig lenger. Dersom kommunen vurderer at familien har rett på avlastningstjenester gjelder denne retten selv om det ikke foreligger økte budsjettmidler.

Det anslås at behovet i TvePro vil vedvare omtrent som nå som nå inn i 2021.

Det forventes en reduksjon av omsorgslønn først i 2022, i forbindelse med innflytting i ny bolig. Antall støttekontaktvedtak tenkes redusert gjennom året, da evaluering tilsier at enkelte ikke benytter tilbudet fullt ut da det ikke er riktig tjeneste som er innvilget.

Psykisk helse, rus og avhengighet

Psykisk helse, rus og avhengighet har over år hatt stort press på tjenestene. Den største økningen gjelder psykisk helse og flertallet av nye søkere er under 40 år. Pågangen har vart i flere år og det er trolig at den vil bevare. Tjenesten estimeres til å ligge om lag 2 årsverk under behovet. Det er lagt inn 1 nytt årsverk i budsjettforslaget til kommunedirektøren. Målet er å effektivisere ressursbruken i tjenestene ved å øke bruk av kurs og gruppe tilbud og øke bruk av digitale verktøy for brukere og ansatte. Det er altså ikke ønske om å øke antall vedtakstimer selv om det tilføres ett nytt årsverk. Målet er å gi tjenester på en annen og på et lavere innsatstrinn som forhåpentligvis vil hindre behov for tjenester på et lavere nivå. Ønsket er å kunne tilby flere vedtakstimer til brukere som trenger det mer ved å forebygge at færre kommer inn i tjenesten med enkeltvedtak. Dette tiltaket vil kreve tid for å innarbeide, både overfor personalgruppa og overfor forventninger til brukergruppene.

Det settes inn flere tiltak for å begrense tjenestevedtak med individuelle tjenester. Det er nylig iverksatt turgruppe en gang pr uke, hvor brukere med behov for sosialkontakt eller behov for å komme ut å bevege seg kan delta. Målet er tidlig innsats for personer med lettere psykiske lidelser for å unngå at de vil trenge ordinære tjenester.

Ungdomskontaktens arbeid på skolene har vært nede under koronanedstengingen. Arbeidet er gjort fra lokalene i psykisk helse og via sosiale medier. Arbeidet er nå tilbake på skolene og ellers i ordinær drift rundt på eksempelvis fritidsklubben, Mekkeklubben med mer der mange ungdommer nås. Antallet brukere i tabellen over viser kun fast oppfølging av enkeltbrukere på ungdomsskole og videregående skole.

I 2020 er evalueringsverktøyet FIT tatt i bruk. FIT står for feedback informed treatment og er et nettbasert verktøy hvor behandler setter brukerens perspektiv i fokus og samtidig evaluerer effekten av eget arbeid. Dette kan spisse tjenesten som vi gir for å bedre nå behandlingens og brukers mål. Dette håper vi vil gi resultater i 2021.

Aktivitet og arbeidstreningstilbudet

Som følge av korona har aktivitet og arbeid hatt langt mindre søknader enn tidligere år, spesielt på dagtilbudene for eldre. Det er 10 færre brukere på Aktivitetsavdelingen og Huskestua pr. oktober enn det var ved inngangen til 2020. Dette skyldes ikke bare korona, men også grunnet tildeling av sykehjemsplass og dødsfall. Dette forventes å ta seg opp igjen når vi kan ha normale gruppestørrelser. Det estimeres likevel bare en forsiktig økning på aktivitetsavdelingen da det også forventes videreføring av avstandsreglene også for 2021.

Dalene gård har hatt en økende pågang siden sommeren, fra skolene og psykisk helse. Det forventes en videre økning av søkere på Dalene gård fra NAV for brukere med aktivitetsplikt fra 2021.

På Marthaloftet er det en stabil brukergruppe og få som slutter. Det forventes også her en liten økning da behovet for tjenester fra psykisk helse har økt. Når vi får nye lokaler vil vi kunne ivareta smittehensyn på en bedre måte enn i lokalene på Fritidsklubben.

Som følge av smitthensyn er det kun 8 av 22 frivillige som er aktive.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Likt eller bedre enn landet for øvrig.	9 % langtidsfravær 2,5 % korttidsfravær	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

- Kommunens omstillings og utviklingsprosjekt
- Kvalitetsutvikling av tjenestene inkludert god ressursutnyttelse
- Forberedelse til innflytting i nye boliger i Lyngmyrveien.

9.11 Ansvar 140 Familiehuset – ressurscenter for barn og unge

TJENESTEOMRÅDER

Ansvarer består av helsestasjon med leger, jordmor, ungdomsklubb/fritidsklubbtilbud, legetjenester, koordinerende enhet, interkommunalt barnevern der Gjerstad er vertskommune, interkommunal pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT) der Risør er vertskommune og interkommunalt krisesentertilbud der Arendal er vertskommune. Enhetsleder er også folkehelsekoordinator og sekretær for ungdomsrådet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	35 430	37 565			
Netto driftsutgifter	28 584	28 929	28 901	28 841	28 841
Antall årsverk	14,61	15,71			

Endringen på i årsverk er ut fra følgende:

Økning 1,5 årsverk helsesykepleier med tilskudd fra Helsedirektoratet, jf tiltakene 048 og 071.

Reduksjon 0,4 årsverk fritidsklubben.

Årsverk etter tiltak blir 15,71.

1,0 årsverk – årsverket som helsestasjonen har fått tilskudd fra Helsedirektoratet til er tatt med i/lagt til i tabellen og i enhetens/avdelingens årsverk, da det nå er ansatt helsesykepleier i stillingen.

0,4 årsverk – tatt ut av/trukket fra i tabellen. På bakgrunn av kommunens økonomi og at det ikke er fast ansatte i fritidsklubben, foreslås det at Fritidsklubbtilbudet avsluttes fra 1.1.21. Fritidsklubben skulle fra 2021 vært organisert i Sektor Psykisk helse, velferd og habilitering.

Helsestasjonen har fått tilskudd fra Helsedirektoratet til 1,0 årsverk i 2018, 2019 og 2020. Det er nå ansatt helsesykepleier i det årsverket og det søkes om tilskudd for videreføring av årsverket i 2021. Det er også et mål å søke om tilskudd til ytterligere 0,5 årsverk til helsesykepleier i 2021. Erfaring har vist at det er sårbart og marginale muligheter for helsestasjonen å ivareta oppgaver jf. lovverk og nasjonal veileder. Når det søkes om tilskudd fra helsedirektoratet om ytterligere tilskudd på 0,5 årsverk (i tillegg til tilskuddet til 1,0 årsverk) vil det være mulig for de helsesykepleiere som i dag har redusert stilling å få 100 % stilling. Dette vil medføre at helsestasjonen blir bedre rustet til å ivareta oppgavene i tjenesten. Fra 2021 skal tilskudd til lønnsmidler tildeles for tre år om gangen.

Kommunen har ikke lyktes i å ansette en psykolog i 50 % stilling fra 01.11.2020. Planen er at kommunen skal ansette en psykolog i 50 % stilling fra 1.12.21. Lykkes kommunen ikke med det må det vurderes om en skal samarbeide med kommune(r) i østregionen.

Kommunen ønsker å også støtte husleie til Mekkeklubben i 2021. Tiltaket driftes av frivillige, som bruker mye egen tid, egne ressurser og egeninnsats, for at tilbudet skal være et godt forebyggende tiltak og en god arena for barn og unge å møtes på.

Det var ikke gjennomførbart å etablere ny fast ny fastlegehjemmel (privat) i 2020. I økonomiplanen er det lagt inn kostnader knyttet til oppstart i 2021.

Det er utfordrende å få vikar for fastlege som er kommunalt ansatt og som skal ha permisjon i deler av 2021. Det er stor usikkerhet knyttet til utgifter og inntjening til vikaren.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

Pr. 1. oktober	2020 pr. 1 oktober	2021 (tall fra høsten 2020)
Enhetsleder/Avdelingsleder fra 1.8.20:		
Årsverk	1,0	1,0
Helsestasjon og jordmortjeneste:		
Årsverk helsesykepleier/ jordmor, /lege/merkantil	4,5/1,0/0,4/0,6	6,0/1,0/0,4/0,6
Antall «ny gravide» pr. 1. oktober/hele året	44/48	34/
Antall konsultasjoner jordmor pr. 1. oktober/ hele året	280/364	233/
Antall fødsler pr. 1. oktober/hele året	34/42	36/
Antall hjemmebesøk av jordmor etter fødsel pr. 1. oktober/hele året	25 (grunnet fødsler i ferieavvikling på sommeren)/37	34
Antall konsultasjoner helsestasjon 0-18 år	2500	2500
Tjenna Legekontor		
Årsverk: Fastleger/legesekretær	3,05/3,1533	3,05/3,1533
Listepasienter: Antall på listen til sammen på Tjenna Legekontor og Tvedestrand legesenter	7320 (Det er noen leger flere pasienter på listen enn antallet)	7320 (Det er noen leger flere pasienter på listen enn antallet)
Ungdomsklubb/fritidsklubbtilbud		
Årsverk – 1 X 0,4	0,4	-
Kommunepsykolog		
Årsverk – 1 X 0,5	0,5	0,5

Pr. 1. juli (tall fra 2019 og 2020)	2020	2021
Interkommunal barneverntjeneste- tall for Tvedestrand		
Antall meldinger	29	30
Antall barn i hjelpetiltak	49	44
Antall barn under omsorg	15	16

Ny Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjonen, skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom har medført nye/økte oppgaver i helsestasjonen.

Nye nasjonale retningslinjer for barselomsorgen har medført nye/økte oppgaver i jordmortjenesten. Antall konsultasjoner i helsestasjonen er et gjennomsnitt pr. år. Oppfølging utover det som er lovpålagt er behovsprøvd og det er ca. 25 % som får ytterligere oppfølging.

Det er en betydelig økning i oppfølging av helsesykepleier både i helsestasjonen, i skolehelsetjenesten og i jordmortjenesten, til barn, unge, familier og gravide, som har ekstra behov, sammenlignet med tidligere år. Erfaring har vist at dette er et tidskrevende og kompetansekrevenende arbeid.

Avdelingsleder for avdeling helse og familie har prosjektansvar for kommunens deltagelse i folkehelseprogrammet og prosjektene, Nye Mønstre (0,5 årsverk i prosjektstilling, ansatt i NAV) og Bedre Tverrfaglig innsats (BTI) (0,2 årsverk i prosjektstilling, Ansatt i Tvedestrandskolen).

Avdelingsleder for avdeling helse og familie har i samråd kommunedirektør og aktuelle sektorledere som ivaretar tilbud til barn og unge har, i oktober 2020, søkt Bufdir om tilskudd for å kunne jobbe med å utvikle en samarbeidsmodell i kommunen – Tvedestrandsmodellen - som er basert BTI, Bedre Tverrfaglig Innsats. Tilskuddet har en varighet på to år.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Skala fra 1 til 4	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Score på 2,5 – 4 og «litt enig»	Score på 4,2 Sykefravær totalt: 7,0 Korttid: 2,0	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

- «Familiehusemodellen»/avdeling helse og familie skal implementeres i kommunens nye organisering fra 01.01.21
- Tverrfaglig samarbeid – bidra for å implementerer BTI modellen i kommunen, i samarbeid med de enheter og tjenester som ivaretar tjenester til barn, unge og familier.

9.12 Ansvar 145 NAV

TJENESTEOMRÅDER

NAV-kontor, økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og attføringsbedrifter.

I denne omtalen har vi kun rapportert på den delen av NAV-kontoret som er kommunal. De statlige oppgavene som ligger til NAV-kontoret er ikke kommentert. Det gjør at vi ikke får frem kompleksiteten i kontorets oppgaver. Nav Tvedestrand har et statlig målekort der det månedlig rapporteres på 24 parametere, herav er fire kommunale. Dette er under vurdering.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	29 376	26 724			
Netto driftsutgifter	27 278	24 635	22 789	22 383	21 717
Antall årsverk	10,9	9,9			

Reduksjonen i antall årsverk skyldes foreslått kutt i flyktningetjenesten på 1 årsverk fra 1.7.21. Tallet er medberegnet 0,5 årsverk i prosjekt som familiekoordinator.

NØKKELTALL – AKTIVITETSNIVÅ I TJENESTENE

	2020	Estimat 2021	Kommentar
Flyktninger	De er bosatt 4 flyktninger i 2020	10	Tvedestrand kommune har fått anmodning fra IMDI om å bosette 10 flyktninger i 2021
Kvalifiseringsprogrammet	I 2020 har det vært 15 deltagere i kvalifiseringsprogrammet frem til november.	18	Kvalifiseringsprogrammet innvilges etter søknad. Det kan innvilges til personer i yrkesaktiv alder som har vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold
Økonomisk sosialhjelp	Antall som lever av sosialstønad er i snitt 40 personer i årets første ti måneder. Av disse er i snitt 11 under 30 år. De som er under 30 år er på vei inn i aktivitet eller i aktivitet på sosialstønad såfremt det ikke er helsemessige begrensinger. De som er over 30 år: Jobbes med å avklare arbeidsevne, rett til annen ytelse og mulighet for aktivitet (AAP/ KVP).	Målet er å redusere antallet fra 2020. Målet er å redusere antallet unge under 30 som lever av sosialhjelp.	Økonomisk sosialhjelp er en fellesbetegnelse på alle stønader under sosialkontoret. Livsopphold gis til de som ikke har annen inntekt, og som i hovedsak lever av sosialstønad. Supplerende gis til de som ikke har nok til eget livsopphold, husleie, strøm og til bidrag til andre utgifter.

Hovedmålet til NAV er å hjelpe mennesker tilbake til jobb eller skole, forebygge sosiale problemer samt å være et siste sikkerhetsnett for kommunens innbyggere både når det gjelder økonomi, råd og veiledning.

Problemstillingene er komplekse og krever mye av veilederne både når det gjelder tid til hver enkelt bruker og kunnskap og veiledningskompetanse. Brukerne har ofte sammensatte utfordringer på veldig mange livsområder som psykisk og fysisk helse, økonomi, bolig, manglende utdanning og arbeidserfaring.

Hovedfokuset er å forebygge, og det brukes mye ressurser på oppfølging av personer under 30 år. Vi har stor pågang fra unge med sammensatte hjelpebehov og har ikke forventinger om at denne trenden vil avta.

På grunn av covid-19 har det vært sterke begrensninger i tiltaksbruk i 2020. Vi forventer å kunne ha en økning her fremover. Med dette så vil det være større muligheter for å få brukere i gang med aktivitet. Med oppstart av «ny Miljøgruppe» så vil vi kunne tilby hensiktsmessig aktivitet til brukere tidligere. Det er etablert et innsatsteam som NAV- kontorene kan benytte seg av for oppfølging av arbeidssøkere som trenger lite oppfølging. På den måten får vi frigjort tid til å følge opp de som trenger det mest og vi forventer derfor en økning i oppfølging og aktivitet rundt denne gruppen

Tjenestene på NAV inkluderer også økonomi- og gjeldsrådgiver. Behovet for denne tjenesten er stort og vi forventer heller ikke her at det endrer seg i 2021.

Flyktningetjenesten følger flyktingene tett de første 5 årene i Norge. De rapporterer om svært komplekse utfordringer som krever mye ressurser å følge opp.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Regnskap
Ambisjonsnivå	Som snitt i landet eller bedre.	6 % langtidsfravær 2,5 % korttidsfravær	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme

FOKUSOMRÅDER

- Redusere nivået på sosialhjelpsutbetalinger
- Redusere antallet som lever av sosialhjelp
- Gode løp i kvalifiseringsprogrammet
- Fokus på avklaring av arbeidsevne og andre økonomiske rettigheter

9.13 Ansvar 150 Kirke og trossamfunn

TJENESTEOMRÅDER

Tilskuddet til Tvedestrand kirkelig fellesråd går til å dekke de utgiftene som fellesrådet har ansvaret for etter kirkeloven. Det gjelder blant annet:

- Kirkelig administrasjon
- Kirker (bygninger og kirkelige handlinger utenom prestens lønnsutgifter)
- Kirkegårder

Tilskuddet til andre tros- og livssynssamfunn som tidligere har blitt fordelt fra kommunen, er fra 2021 overført til staten.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

(budsjettbeløp i hele 1.000 kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto driftsutgifter	5 292	4 548			
Netto driftsutgifter, herav:	5 142	4 398	4 398	4 398	4 398
- Tvedestrand kirkelige fellesråd		4 398			

9.14 Ansvar 160 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør, premieavvik og omstillingstiltak

Ansvar 160 er ikke en egen enhet i kommunen, men et ansvarsområde for føring av enkelte fellesutgifter og budsjettering av avsetninger mv. Kommunedirektøren har ansvar for å følge opp dette ansvarsområdet. Nedenfor spesifiseres og omtales de ulike bevilgningene på ansvarsområdet.

160 - Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022	Bud 2023	Bud 2024
160 - Lønnsoppgjør neste år	6 900	5 700	5 700	5 700	5 700
160 - Premieavvik inkl arb.giv.avg	-25 435	-18 151	-18 151	-18 151	-18 151
160 - Amortisering av premieavvik inkl arb.giv.avg.	8 442	10 308	10 308	10 308	10 308
160 - Tap på fordringer, drift	50	50	50	50	50
160 - Felles kompetansemidler	50	50	50	50	50
160 - OU-midler KS - overføring til andre	480	480	480	480	480
160 - OU-midler KS - refusjon fra andre	-210	-210	-210	-210	-210
160 - Personforsikring	200	150	150	150	150
160 - Overføring til private (innsamlingsaksjonen)	5	5	5	5	5
160 - Avvikling av boligstiftelsen fra 2023 - Overføring til kommunen		0	0	-1 500	-1 500
160 - Effektiviserings- og omstillingskutt, ekstra på sektorene totalt 4,4 mill. kroner		-4 400	-4 400	-4 400	-4 400
160 - Utviklings- og omstillingsprosjekter	-4 920				
160 - Kaffetrekk ansatte - Økning av satsen		-100	-100	-100	-100
160 - Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost - Fjernes	100	0	0	0	0
160 - Koronarelaterte utgifter		500	0	0	0
160 - Avrundinger		4	-3	3	-2
sum	-14 338	-5 615	-6 121	-7 615	-7 620

Lønnsavsetningsposten

Ved beregning av lønnsavsetningsposten for 2021 har en i utgangspunktet benyttet statsbudsjettets forutsetninger om en årslønnsvekst på 2,2 prosent. Overhenget fra 2020 er anslått til 0,3 prosent og lavere lønnsgradning på 0,25 prosent. Avsetningen til lønnsavsetningsposten er etter dette beregnet til 5,7 mill. kroner (årslønnsvekst 1,7 %).

Pensjon og premieavvik

I midten av september 2020 mottok kommunen brev fra KLP med anslag på hva en må innbetale i pensjonspremie i 2021. Prognosene viser en reduksjon sammenlignet med det som er innarbeidet i budsjett 2020. Da var det lagt inn en premiesats på 19,9 %. Prognosen for 2021 er 15,9 %.

En har også mottatt informasjon fra Statens Pensjonskasse (SPK) med prognoser for 2021. Beregningene for dette området viser at premiebelastningen reduseres fra 12,4 % i 2020 til 8,7 % i 2021.

De senere årene har en sett store endringer gjennom året i KLPs anslag på innbetalingsbeløp fra kommunene og årets premieavvik. Det er derfor grunn til å presisere at det er stor usikkerhet på området.

Premieavviket for KLP og SPK er beregnet til 18,1 mill. kroner i for hvert år i perioden, beløpet er inkludert arbeidsgiveravgift.

Bokførte premieavvik skal senere kostnadsføres med enn lik andel over flere år. Til og med 2010 har dette vært fordelt over 15 år, mens det fra 2011 ble endret til ti år. Fra 2014-avviket skal en benytte sju år. Amortisering av tidligere års premieavvik er beregnet med utgangspunkt i informasjon pr. september 2020. Det er usikkerhet også på dette området, siden premieavvikene for 2020 ikke blir kjent før i januar 2021. Amortisering av tidligere års premieavvik er satt til 10,3 mill. kroner for hvert år i perioden.

Felles kompetansemidler

Midlene som er avsatt til kompetanseheving gjelder midler til fellestiltak til kurs og opplæring eller til fordeling etter særskilt vurdering av kommunedirektøren og beløper seg til 50 000 kroner for hvert år. I tillegg til disse midlene har alle enheter midler til kompetanseheving innenfor sine budsjетtrammer.

OU-midler til Kommunenes Sentralforbund (KS)

Kommunen må hvert år innbetale et visst beløp pr. ansatt til opplæringsfond i KS. Ansatte betaler selv litt av dette gjennom månedlig trekk i lønnen. Kommunen har likevel nettoutgifter på området, og beløpet er anslått til 270 000 kroner i 2021.

Personforsikring

Det er satt av 150 000 kroner hvert år til personforsikring.

Overføring til private

Overføring til private gjelder innsamlingsaksjonen.

Avvikling av boligstiftelsen og overføring til kommunen

Avvikling av boligstiftelsen og overføring til kommunen fra 2023 gir en årlig forventet merinntekt på 1,5 mill. kroner.

Utviklings og omstillingsprosjekter

Effektiviserings- og omstillingskutt ekstra på sektorene på 4,4 mill. kroner fra 2021. Det vises til tiltaksoversikten i kapittel 7. Tiltaket forutsettes nærmere konkretisert innen medio februar 2021.

Kaffetrekke ansatte

De ansatte i kommunen betaler for kaffe som fås på jobben, ved et trekk på lønnen hver måned. Det er lagt inn en økt sats for dette. Anslått økt inntekt er satt til 100 000 kroner for hvert år.

Kommunestyrets tilleggsbevilgningspost

Det er ikke avsatt noe beløp til dette i økonomiplanperioden.

Koronarelaterte utgifter

Det er i 2021 avsatt 500 000 kroner til diverse koronarelaterte utgifter. I og med en ikke kan ha oversikt over hvor i organisasjonen dette evt. kommer, legges dette på en sentral post.

VEDLEGG

1. Avgifter, betalingssatser og gebyrer

Beløp i kroner	Sats 2020	Sats 2021	Endringstidspunkt/ gjelder fra
Vann, kloakk, feiing og slam:			
Vannavgift, ekskl. mva.	3 800	3 800	
Kloakkavgift, ekskl. mva.	4 300	3 800	
Feieavgift, ekskl. mva.	300	320	
Slamavgift, ekskl. mva.		Se eget vedlegg	Faktureres direkte fra RTA AS
Renovasjonsavgift, ekskl. mva.		Se eget vedlegg	Faktureres direkte fra RTA AS
SFO:			
Foreldrebetaling SFO, 0-11 timer i 10 mnd	2 000	2100	01.08.2021
Foreldrebetaling SFO 12 timer og mer i 10 mnd	2 600	2700	01.08.2021
Foreldrebetaling SFO, 0-11 timer i 11 mnd	2 000	2100	01.08.2021
Foreldrebetaling SFO 12 timer og mer i 11 mnd	2 600	2700	01.08.2021
Kostpenger SFO pr mnd uavhengig av opphold	150	170	01.08.2021
Dagsats SFO	245	250	01.08.2021
Barnehager:			
Foreldrebetaling barnehage, full plass	3 135	3 230	01.01.2021
Foreldrebetaling barnehage, full plass	3 135	3 230	01.01.2021
Kostpenger barnehage, full plass	300	320	01.01.2021
Parkering:			
Parkeringsavgift, pris pr. time	25 kr. 1.6.-31.8., ellers 10 kr.	25 kr. 1.6.-31.8., ellers 10 kr.	01.01.2021
Parkeringsavgift, pris pr. time for Tjennaparken	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	01.01.2021
Parkeringsavgift, pris pr. time for Bakkeskåt	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	25 kr. 20.6.-20.8., ellers 20 kr. Per dag	01.01.2021
Parkeringsavgift, pris pr. dag for Søsterdalen	Kr. 20 kr. Per dag	Kr. 20 kr. Per dag	01.01.2021
Leie av parkeringsplass i sentrum, beløp pr. år inkl. merverdiavgift	5 000	5 000	01.01.2021
Omsorg og rehabilitering:			
Korttidsopphold institusjon	statlig fastsatt	statlig fastsatt	01.01.2021
Dag- eller nattopphold institusjon		statlig fastsatt	01.01.2021
Korttidsopphold hybel pr. døgn			01.01.2021
Merking av tøy, sykehjem netto	656	674	01.01.2021
Kost: Full kost, pr. mnd.	4 446	4 566	01.01.2021
Kost: Middag daglig, pr. mnd.	1 997	2 051	01.01.2021
Kost: Middag 3 dgr pr uke, pr mnd	1 004	1 031	01.01.2021
Kost: Middag 4 dgr pr uke, pr mnd	1 338	1 375	01.01.2021
Kost: Middag pr stk	84	86	01.01.2021
Kost: Lunsj daglig pr mnd	973	999	01.01.2021
Kost Lunsj 3 dgr pr uke, pr mnd	393	404	01.01.2021
kost Lunsj 4 dgr pr uke, pr mnd	524	538	01.01.2021
Kost: Lunsj pr stk	35	36	01.01.2021
Kost: Frokost eller kveldsmat, pr. mnd.	743	763	01.01.2021
Kost Frokost eller kvelds pr stk	30	31	01.01.2021
Kost: grøt, pr.stk	35	36	01.01.2021
Næringsdrikk pr mnd	523	537	01.01.2021
Trygghetsalarm, pr. mnd.	378	388	01.01.2021
Brukerbetaling for hjelp i hjemmet, netto inntekt (1G = kr 101 351 pr. 1.5.2020):			
Inntil 2G, helt abonnement		statlig fastsatt	01.01.2021
2G-3G, helt abonnement	504	518	01.01.2021

Beløp i kroner	Sats 2020	Sats 2021	Endringstidspunkt/ gjelder fra
3G-4G, helt abonnement	1 008	1 035	01.01.2021
4G-5G, helt abonnement	1 580	1 622	01.01.2021
Over 5G, helt abonnement	2 012	2 066	01.01.2021
Inntil 2G, halvt abonnement		statlig fastsatt	01.01.2021
2G-3G, halvt abonnement	252	259	01.01.2021
3G-4G, halvt abonnement	504	518	01.01.2021
4G-5G, halvt abonnement	790	811	01.01.2021
Over 5G, halvt abonnement	1 008	1 033	01.01.2021
Maks timesats hjelp i hjemmet	275	282	01.01.2021
Renholdsutstyr hjelp i hjemmet	35	36	01.01.2021
Husleie frisør, Strannasenteret	2 143	2 201	01.01.2021
Husleie fotterapeut, Strannasenteret	1 024	1 052	01.01.2021
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 33, pr. mnd	556	571	01.01.2021
Refusjon for strøm, Lyngmyrvn. 35, pr. mnd	671	689	01.01.2021
Fysioterapi gruppetrening pr halvår	310	318	01.01.2021
Kulturskolen, elevkontingent pr. semester:			
Musikk 22,5 min	1600	1600	01.01.2021
Musikk 30/32,5 min	2400	2400	01.01.2021
Bandverksted	2800	2800	01.01.2021
Div grupper	900	900	01.01.2021
Korps, salg av elevplasser	1 500	1 500	01.01.2021
Kunst	1 530	1 530	01.01.2021
Kulturskolen, instrumentleie pr. semester	500	500	01.01.2021
Kulturskolen, materiell pr. semester (kunst)	400	400	01.01.2021
Gjesteavna:			
Dagsbesøk	Gratis	Gratis	01.01.2021
Overnatting 15.6-15.8., pr. natt, båter 30 fot og mindre	200	200	01.01.2021
Overnatting 15.6-15.8., pr. natt, båter over 30 fot	300	300	01.01.2021
Overnatting utenom 15.6.-15.8., pr. natt, uavhengig av båtstørrelse	50	50	01.01.2021
Båtplasser:			
1-4:Badehusvingen - Utrigger	4 915	4 915	01.01.2021
5-16:Badehusvingen - Utrigger	4 100	4 100	01.01.2021
17-81:Nyvei - Utrigger	4 100	4 100	01.01.2021
81-82:Nyvei - Bøye	4 100	4 100	01.01.2021
83-89:Rådhuset - Bøye	3 280	3 280	01.01.2021
90-92:Rådhuset - Bøye	3 280	3 280	01.01.2021
93-98:Rådhuset - Bøye	3 280	3 280	01.01.2021
99:Rådhuset - Bøye	4 100	4 100	01.01.2021
100-102:Rådhuset - Bøye	3 280	3 280	01.01.2021
104:Rådhuset - Bøye	4 100	4 100	01.01.2021
105-110:Ved Andersens lagerbygg - Bøye	4 100	4 100	01.01.2021
111:Ved Andersens lagerbygg - Bøye	3 280	3 280	01.01.2021
112-115:Ved Trelastutsalget - Bøye	3 280	3 280	01.01.2021
116-130:Bakkeskått ved parkering - Bøye	4 915	4 915	01.01.2021
131:Ved Vertshuset - Bøye	4 100	4 100	01.01.2021
132-136:Bakkeskått Marina - Bøye	5 960	5 960	01.01.2021
200-207:Badehusvingen - Utrigger	4 915	4 915	01.01.2021

2. Gebyrer RTA

RTA

Gjerstad kommune v/ Rådmannen, 4980 GJERSTAD
Risør kommune v/ Rådmannen, 4950 RISØR
Tvedestrand kommune v/Rådmannen, 4900 TVEDESTRAND
Vegårshei kommune v/ Rådmannen, 4985 VEGÅRSHEI

Vår ref.:tgh

Reg.nr.: 010-02020

Dato: 25.10.2020

Renovasjon- og slamgebyr for 2021

Styret i RTA har i sak 2020-015 vedtatt satser som ut fra selvkost vil gi kostnadsdekning for innsamling og behandling av slam og renovasjon fra husholdningene. Selvkostkalkylen for 2021 er gjennomført etter gjeldene veileders etablerte prinsipper, med grunnlag i godkjent årsregnskap for 2019.

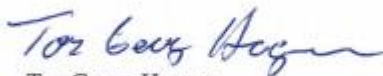
Avgift for slam økes med kr 50,- eks mva til kr 1280,- for et helårsabonnement. Slamgebyr har vært uendret fram til 2020. Økningen dekker hovedsakelig lønns – og prisvekst, samt økte kostnader i forbindelse med kompostering.

Renovasjonsavgiften økes med kr med kr 150,- eks mva til kr 3200,- for et normalabonnement i 2021. Dette for å dekke inn lønns – prisvekst, samt økte kostnader for levering av avfall til gjenvinning

I Risør og Tvedestrand er det et påslag på henholdsvis kr 15,- og kr 40,- til dekning av kostnader med sivevann fra deponi.

Minner om at detaljert gebyrregulativ må vedlegges budsjettsaken.

Med vennlig hilsen

Tor Georg Hagane
Daglig leder

Kopi til: Enhetsleder Tonje Berger Ausland
Enhetsleder Einar Werner Frøyna
Enhetsleder Anton Thomassen
Enhetsleder Tore Smeland

Gjerstad kommune
Risør kommune
Tvedestrand kommune
Vegårshei kommune

Vedlegg: Detaljert gebyrregulativ for slam og renovasjon

RISØR- OG
TVEDESTRANDREGIONENS
AVFALLSSELSKAP AS

Foretaksregisteret
NO 877 540 332 MVA

Postadresse:
Hestemyrveien 21
4950 Risør

Telefon:
37 14 36 00

Internett:
Epost: rta@rta.no
Hjemmeside: www.rta.no

Bankkonto:
2907.68.05731

Gebyrregulativ for renovasjon

Tvedestrand kommune 2021

Inkludert sigevannskostnader Grendstøl à kr 40,- pr helårsabonment

Renovasjon Helårs

Type abonnement	Antall ab.	volum dunk	Tømme frekvens	Fast del kr	Volum del kr	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl. mva
140 - normal	1	140	2. Uke	1 640	1 600	3 240	4 050
140 - lite	1	140	4. Uke	1 640	800	2 440	3 050
240 - stort	1	240	2. Uke	1 640	3 040	4 680	5 850
370 - x stort	1	370	2. Uke	1 640	4 560	6 200	7 750
660 - xx stort	1	660	2. Uke	1 640	9 120	10 760	13 450
Delt abonnement							
140	2	140	2. Uke	1 640	800	2 440	3 050
240	2	240	2. Uke	1 640	1 520	3 160	3 950
240	3	240	2. Uke	1 640	1 013	2 653	3 317
370	2	370	2. Uke	1 640	2 280	3 920	4 900
370	3	370	2. Uke	1 640	1 520	3 160	3 950
370	4	370	2. Uke	1 640	1 140	2 780	3 475
660	2	660	2. Uke	1 640	4 560	6 200	7 750
660	3	660	2. Uke	1 640	3 040	4 680	5 850
660	4	660	2. Uke	1 640	2 280	3 920	4 900
660	5	660	2. Uke	1 640	1 824	3 464	4 330
660	6	660	2. Uke	1 640	1 520	3 160	3 950
660	7	660	2. Uke	1 640	1 303	2 943	3 679

Kompostfradrag Kr 300 + mva = Kr 375

Hytterenovasjon Tvedestrand

Kategori	Fast del	Volum del	Sum årsgebyr	Sum årsgebyr inkl mva
A	820	960	1 780	2 225
B	820	560	1 380	1 725
C	820	200	1 020	1 275
sorteringsbu/ nedgravd			400	500

Gebyrregulativ for slam

Tvedestrand kommune 2021

Slam (abonnenter som ikke er tilknyttet kommunal kloakk)

Type abonnement	Antall abonnent	Volum pr tømming	Tømme frekvens	Årsgebyr	Årsgebyr inkl. mva
Helårs					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	24 mnd	1 280	1 600
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 560	3 200
Fritid					
Årsavgift slamavskiller	1	Inntil 4m3	48 mnd	640	800
Årsavgift tett tank	1	Inntil 4m3	12 mnd	2 560	3 200

Ekstratømming utover årsgebyr

Type tømming	Enhet	Pris	Pris
			Inkl. mva
Nødtømming	Pr gang	1 600	2 000
Ekstra tømming	m3	640	800
Bomtur	Pr gang	600	750

3. Prognosemodell KS, skatt og rammetilskudd

Prognosemodell versjon: «prok2004gh, publisert 12.10.2020»:

TVEDESTRAND	Inngang!A1	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
TVEDESTRAND	4213							
2021-prisnivå for årene 2021-2024		PROGNOSE						
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		143 780	150 680	152 257	149 682	150 464	150 443	150 422
Utgiftsutjevningen		28 579	24 692	26 882	24 788	24 772	24 771	24 770
Overgangsordning - INGAR		-433	762	-327	371	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)		1 213	1 358	2 368	1 407	967	967	967
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-	-
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdals-tilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		-	-	-	-	-	-	-
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		4 666	4 819	4 958	5 083	5 083	5 083	5 083
Regionsenter-tilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		800	970	1 040	750	750	750	750
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing		-	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendomsskatt produksjonsutstyr		127	-	-	-	-	-	-
Koronapandemi - bevilgninger gjennom inntektssystemet (skjønn fylkesmannen, linje 42, kommer i tillegg)				6 342				
RNB - utsatt overføring skatteoppkreving				566				
RNB 2020 - øvrige endringer i rammetilskudd (utenom koronapandemi)				352				
Stortinget saldering budsjett 2018 og 2019		176	-254					
RNB 2018 og 2019 og Nysaldering 2018		80	106					
Sum rammetilskudd uten inntektsutt og ekstra skjønn fylkesmann		178 987	183 133	194 438	182 081	182 036	182 014	181 992
Netto inntektsutjevning		30 152	22 050	21 992	23 353	23 353	23 353	23 353
Sum rammetilskudd for ekstra skjønn fra fylkesmannen		209 139	205 183	216 430	205 434	205 389	205 367	205 345
Rammetilskudd - endring i %			-1,9	5,5	-5,1	-0,0	-0,0	-0,0
Skatt på formue og inntekt		145 870	160 923	158 631	169 140	169 140	169 140	169 140
Skatteinntekter - endring i %			10,32	-1,42	6,62	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra fylkesmannen		355 009	366 106	375 061	374 574	374 500	374 500	374 500
(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)								
Sum - endring i %			3,1	2,4	-0,1	-0,0	-	-
Endring ekskl. covid-19 bevilgning				0,7	1,6			
EKSTRA SKJØNN TILDELT AV FYLKESMANNEN (kommer i tillegg til linje 37)								
Covid 19 pandemi				-				
Flomforebygging				263				
Ufordelt skjønn fra Grønt hefte - fordeles i løpet av året		446	549	600				
Sum skatt og netto inntektsutjevning		176 022	182 973	180 623	192 493	192 493	192 493	192 493
Sum - endring i %			3,9	-1,3	6,6	-	-	-
Rammetilskudd kr pr innb. (inkl. inntektsutjevning)		34 511	33 648	35 656	33 984	33 977	33 973	33 969
Skatteinntekter kr pr innb.		24 071	26 389	26 134	27 980	27 980	27 980	27 980
Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)		1,0870	1,0697	1,0721	1,0641	1,0639	1,0639	1,0639

Prognosemodell versjon: «prok2005ksaltskatt-treaar-publisert 13.11.2020»

TVEDESTRAND	inngang/A1	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
TVEDESTRAND	4213							
2021-prisnivå for årene 2021-2024		PROGNOSE						
1000 kr		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)		143 780	150 680	152 257	149 682	150 464	150 443	150 422
Utgiftsutjevningen		28 579	24 692	26 882	24 788	24 772	24 771	24 770
Overgangsordning - INGAR		-433	762	-327	371	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og aravg)		1 213	1 358	2 368	1 407	967	967	967
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen		-	-	-	-	-	-	-
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester		-	-	-	-	-	-	-
Inndelingsstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker		-	-	-	-	-	-	-
Nord-Norge-tilskudd/Namdalsstilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Storbytilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Småkommunetillegg		-	-	-	-	-	-	-
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)		4 666	4 819	4 958	5 083	5 102	5 102	5 102
Regionsentertilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Veksttilskudd		-	-	-	-	-	-	-
Ordinært skjønn		800	970	1 040	750	-	-	-
Skjønn fra KRD - komp. bortfall veksttilskudd kommunesammenslåing		-	-	-	-	-	-	-
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur, retaksering prod.utsyr mv, bortfall eiendomsskatt produksjonsutstyr		127	-	-	-	-	-	-
Koronapandemi - bevilgninger gjennom inntektssystemet (skjønn fylkesmannen, linje 42, kommer i tillegg)				6 342	5 448			
RNB - utsatt overføring skatteoppkreving				566				
RNB 2020 - øvrige endringer i rammetilskudd (utenom koronapandemi)				352				
Stortinget saldering budsjett 2018 og 2019		176	-254					
RNB 2018 og 2019 og Nysaldering 2018		80	106					
Sum rammetilskudd uten inntektsutj og ekstra skjønn fylkesmann		178 987	183 133	194 438	187 529	181 305	181 283	181 261
Netto inntektsutjevning		30 152	22 050	28 269	30 139	30 139	30 139	30 139
Sum rammetilskudd for ekstra skjønn fra fylkesmannen		209 139	205 183	222 707	217 668	211 444	211 422	211 400
Rammetilskudd - endring i %			-1,9	8,5	-2,3	-2,9	-0,0	-0,0
Skatt på formue og inntekt		145 870	160 923	152 045	162 001	162 001	162 001	162 001
Skatteinntekter - endring i %			10,32	-5,52	6,55	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra fylkesmannen		355 009	366 106	374 800	379 700	373 400	373 400	373 400
(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)								
Sum - endring i %			3,1	2,4	1,3	-1,7	-	-
Endring ekskl. covid-19 bevilgning				0,6	3,1			
EKSTRA SKJØNN TILDELT AV FYLKESMANNEN (kommer i tillegg til linje 37)								
Covid 19 pandemi				130				
Flomforebygging				263				
Ufordelt skjønn fra Grønt hefte - fordeles i løpet av året		446	549	600				
Sum skatt og netto inntektsutjevning		176 022	182 973	180 314	192 140	192 140	192 140	192 140
Sum - endring i %			3,9	-1,5	6,6	-	-	-
Rammetilskudd kr pr innb. (inkl. inntektsutjevning)		34 511	33 648	36 690	36 008	34 978	34 975	34 971
Skatteinntekter kr pr innb.		24 071	26 389	25 049	26 799	26 799	26 799	26 799
Kostnadsindeks (utgiftsutjevningen)		1,0870	1,0697	1,0721	1,0641	1,0639	1,0639	1,0639

4. Søknader fra organisasjoner

I løpet av året 2020 har det kommet søknader fra ulike organisasjoner om støtte og tilskudd. Nedenfor er disse omtalt.

ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter (stiftelsen Arkivet) – søker om driftstilskudd for 2021 på 17 500 kroner.

Fra søknadsbrevet fremkommer: «ARKIVET freds- og menneskerettighetssenter inngår i gruppen av nasjonale freds- og menneskerettighetssentre som har sin grunnfinansiering fra Kunnskapsdepartementet. Samtidig har ARKIVET tydelig regional forankring og særpreg, og kan med rette kalles et kunnskaps- og formidlingssenter og freds- og menneskerettighetssenteret for hele Agder. For å nå ut til regionens innbyggere med historisk og samfunnsmessig kunnskap som bidrar til demokratisk bevissthet og holdningsdannelse, er vi avhengig av fortsatt støtte og samarbeid med Agder fylkeskommune og alle 25 kommuner.»

Stiftelsen Amatheas søker om driftstilskudd for 2021 til drift av lokalkontor i Kristiansand som dekker Agderfylket.

Fra søknadsbrevet fremkommer: «Stiftelsen Amatheas tjenestetilbud er en del av de regionale helseforetakenes arbeid med å oppfylle retten kvinner har til informasjon og veiledning med hjemmel i Lov om svangerskaps - avbrudd. Vi er den eneste virksomheten i Norge som har veiledning overfor kvinner som har blitt uplanlagt gravide, som primæroppgave. Stiftelsen har over 40 års erfaring på dette området. Det er et lavterskeltilbud og alle våre tjenester er gratis for brukeren.»

Begge søknader er til gode og prisverdige formål, men det er dessverre ikke funnet rom for dem i budsjettet.

5. Økonomiske oversikter etter tidligere forskrifter

Regnskapsskjema 1A – Driftsregnskapet

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i hele kroner)	Regnskap 2019	Rev. bud. 2019	Budsjett 2019	Avvik fra rev. bud. 2019	Regnskap 2018
Skatt på inntekt og formue 1)	-160 923 333	-145 772 000	-145 772 000	15 151 333	-145 870 545
Ordinært rammetilskudd 2)	-205 731 724	-214 439 000	-213 939 000	-8 707 276	-209 585 428
herav: fast del	-182 163 000	-182 311 000	-182 311 000	-148 000	-178 061 000
skjønnsmidler	-1 019 000	-970 000	-970 000	49 000	-951 672
inntekstutjevning	-22 049 724	-30 658 000	-30 658 000	-8 608 276	-30 151 756
prosjektskjønnsmidler	-500 000	-500 000	0	0	-421 000
Skatt på eiendom	-24 204 997	-24 200 000	-24 000 000	4 997	-17 881 456
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-14 075 081	-13 846 000	-13 546 000	229 081	-17 739 038
herav: rentekomp. skolebygg	-104 888	-100 000	-100 000	4 888	-106 602
rentekomp. skolebygg fra 2009	-95 062	-60 000	-60 000	35 062	-87 950
inv.komp. eldreomsorg	-1 187 891	-1 100 000	-1 100 000	87 891	-1 186 319
rentekomp kirkebygg	-37 178	-46 000	-46 000	-8 822	-31 167
integretingstilskudd flyktninger	-12 650 062	-12 540 000	-12 240 000	110 062	-16 327 000
andre statlige tilskudd	0	0	0	0	0
Sum frie disponible inntekter	-404 935 136	-398 257 000	-397 257 000	6 678 136	-391 076 467
Renteinntekter og utbytte	-9 926 779	-9 864 000	-9 864 000	62 779	-9 711 470
herav: renteinntekter bankinnskudd	-1 727 103	-1 400 000	-1 400 000	327 103	-1 733 057
andre renteinntekter	-123 186	-100 000	-100 000	23 186	-62 284
utbytte fra Agder Energi	-6 241 429	-6 250 000	-6 250 000	-8 571	-6 389 720
renteinntekter formidlingslån	-1 824 785	-2 100 000	-2 100 000	-275 215	-1 514 384
garantiprovisjon	-10 276	-14 000	-14 000	-3 724	-12 025
Gevinst finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre finansutg.	9 604 115	9 652 000	11 452 000	47 885	8 544 810
herav: renteutgifter egne investeringslån	7 523 654	7 252 000	9 052 000	-271 654	6 892 241
renteutgifter formidlingslån	2 077 066	2 400 000	2 400 000	322 934	1 652 341
andre renteutgifter	3 395	0	0	-3 395	228
Tap finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Avdrag på lån (egne investeringslån)	22 540 000	22 540 000	22 540 000	0	17 840 000
Netto finansinntekter/-utgifter	22 217 336	22 328 000	24 128 000	110 664	16 673 340
Til dekn. av tidl. års r-messige merforbruk	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	8 000	0	8 000	11 538 429
herav: disposisjonsfond	0	8 000	0	8 000	0
utviklings- og rentebufferfond	0	0	0	0	11 538 429
Til bundne avsetninger	3 941 773	3 015 000	1 331 000	-926 773	5 130 643
Bruk av tidl. års r-messige mindreforbruk	0	0	0	0	-5 634 941
Bruk av ubundne avsetninger	-1 009 551	-989 000	-1 521 000	20 551	-4 932
herav: disposisjonsfond	-1 009 551	-989 000	-1 521 000	20 551	-4 932
Bruk av bundne avsetninger	-5 561 653	-6 160 000	-2 701 000	-598 347	-4 834 996
Netto avsetninger	-2 629 431	-4 126 000	-2 891 000	-1 496 569	6 194 204
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-385 347 231	-380 055 000	-376 020 000	5 292 231	-368 208 923
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	391 194 404	380 055 000	376 020 000	-11 139 404	368 208 923
Merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	5 847 173	0	0	-5 847 173	0

Regnskapsskjema 2A – Investeringsregnskapet – regnskap 2019

Investeringsregnskapet (skjema 2A) (beløp i hele kroner)	Regnskap 2019	Rev. bud. 2019	Budsjett 2019	Avvik fra rev. bud 2019	Regnskap 2018
Investering i anleggsmidler	153 560 897	209 637 000	151 850 000	56 076 103	127 466 730
Utlån og forskutteringer	28 049 000	30 134 000	25 000 000	2 085 000	25 117 000
Kjøp av aksjer og andeler	6 016 879	6 017 000	1 700 000	121	1 610 948
Avdrag på lån	9 392 505	9 645 000	4 300 000	252 495	7 336 476
Byggelånsrenter	2 558 000	2 500 000	0	-58 000	1 188 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	1 713 615	1 713 000	0	-615	447 481
Årets finansieringsbehov	201 290 897	259 646 000	182 850 000	58 355 103	163 166 635
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	-149 933 203	-192 683 000	-147 797 000	-42 749 797	-133 692 356
<i>herav: egne investeringslån</i>	<i>-121 884 203</i>	<i>-162 549 000</i>	<i>-122 797 000</i>	<i>-40 664 797</i>	<i>-108 575 356</i>
<i>formidlingslån</i>	<i>-28 049 000</i>	<i>-30 134 000</i>	<i>-25 000 000</i>	<i>-2 085 000</i>	<i>-25 117 000</i>
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-7 715 118	-6 964 000	-6 820 000	751 118	-287 414
Tilskudd til investeringer	-7 862 721	-17 131 000	-1 630 000	-9 268 279	-3 170 929
Kompensasjon for merverdiavgift	-20 216 324	-27 335 000	-22 603 000	-7 118 676	-18 955 450
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-13 878 027	-14 336 000	-3 900 000	-457 973	-6 912 838
Andre inntekter	-1 041 943	-800 000	-100 000	241 943	0
Sum ekstern finansiering	-200 647 336	-259 249 000	-182 850 000	-58 601 664	-163 018 988
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-305 561	-397 000	0	-91 440	-147 647
<i>herav: generelle ubundne investeringsfond</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>enhetenes disposisjonsfond</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>bundne driftsfond</i>	<i>-76 821</i>	<i>-77 000</i>	<i>0</i>	<i>-179</i>	<i>-75 647</i>
<i>bundne investeringsfond</i>	<i>-228 740</i>	<i>-320 000</i>	<i>0</i>	<i>-91 261</i>	<i>-72 000</i>
Sum finansiering	-200 952 897	-259 646 000	-182 850 000	-58 693 103	-163 166 635
Udekket (+)/udisponert (-) =0	338 000	0	0	-338 000	0

